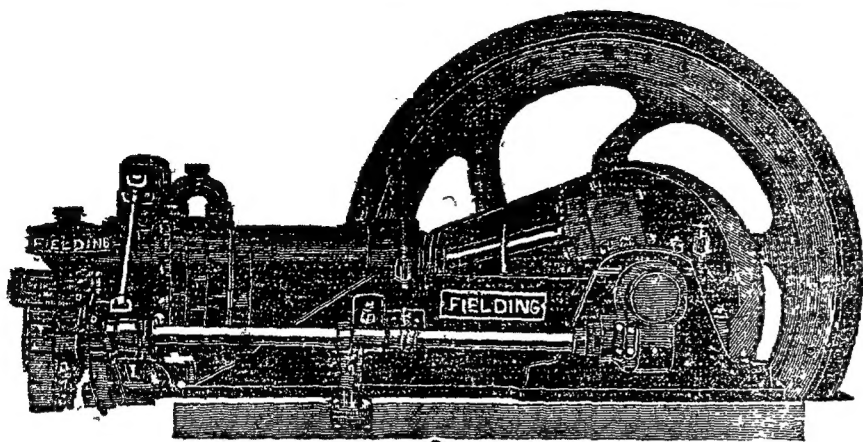

REMOVAL NOTICE. HAMILTON & Co., has been removed from Villivakkam to 158-A, Broadway, MADRAS.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగ్" వేటెంటు శమిడిశర్
క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

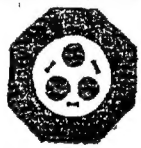
586

యా ఇంజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చ్చుని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తి కనుగొనవచ్చును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా ఇంజనును వడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

తెలంగాణ డి. యల్. శాస్త్రి ఆంధ్రు కో., పోస్టుబాక్సు నెం 690 రు. 12, తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు. పోస్టుబాక్సు నెం 203 రు.

బలహీనము, నరకముల బలహీనము

రక్త శోధ

8122

మొదలగు వాటికి.

Deschiens' syrup

నిరపుష్ట ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపడియు, 30,000 వైద్యులు టెస్టుకోనియ్యుచును. ఉష్ణియు, పారిష్ అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కను.

లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1683

10, నిస్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 నవంబరు 28 వ తేదీన 1913 నవంబరు ఇండియన్ కంపెనీల ఆర్డర్ ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11-1924 తేదీన వసూలుకావలసిన అలాటుమెంటుపై కమి రూ 11,745

మూలధనమునకు పైగానే చందాలు వేయబడినది. వాటాలకు యికముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయబహదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చంద సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు. (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అపూర్వవిజయము గలిగినది. మొదటి రక్త మాసములలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రవాహవల్లవచ్చి నది. అందరికిని అనుమతిపైన పాలిసిలు, పాలిసిహాల్ గలకు లొంగుకొనినట్టి నియమములు లేవు.

మిక్కిలి నిపుణతగాను, మితవ్యయముతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాప్తైక్తమును, ఫారములును, ఇతరసంగతులును ప్రధానకార్యాలయమునకు ధరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

నుంచి పంపబడి, పూచిగలవారుమాత్రము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరు కార్యాలయము, 16, సుంకుబాగు కెట్టివీధి, మదరాసు.

Madras Races GUINDY

మద్రాసు పందెములు, గిండి

ప్రారంభదినము

6-12-1924 తేదీ శనివారమునాడు

ప్రారంభముగను

మొదటిపందెము మధ్యాహ్నము 2 గం 30 ని

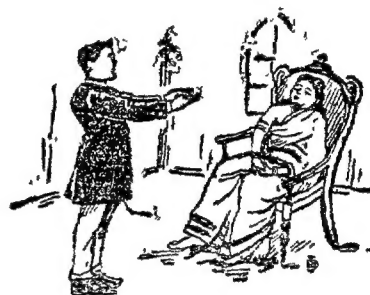
పందెముగల రోజులందు స్పెషల్ బండ్లు బీచి,

పార్కు, ఎగ్జోరు ప్రేక్షకులనుండి గిండికి పోవును.

చెన్నపట్టణములో అన్ని భాగములనుండి మో

టారుబస్సులుకూడ గిండికి పోవును.

మెన్ రిజిము నేర్చుకొనుడు

1416

మెన్ రిజిము, హిప్పోటేజిము, థాట్ రిడింగు, కాన్ సెక్ డ్రే వన్, ఆత్మకత్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్ రిజిమునా యమన వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మగ్గుర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేక ఆశ్వాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మె ప్రతి 1.కి రు- 1.0-0 పోస్టేజి 0-4-0

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెన్ రిజిము వలూరు

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొంగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మతులు, రంగులుచేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరు 3. కిందివిలాసము వ్రాసుల మును

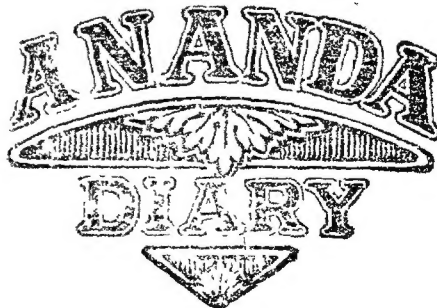
మేనేజరు,

సిటీ టూక్సికంపెనీ, 1736

2/3 అంపర్స్ కోవీధి, జి.టి. మదరాసు.

(ప్రాచ్యేకు పడమటివీధి)

ఆముకమునకు తయారుగా వున్నవి

‘ఆనంద పాపులర్ డైరీ’ పై “1/2” X 4 1/2

మూత, బత్తాను, పెంసలుతోటి వెల 12 అణాలు

‘జెం’ డైరీ - పై “2 1/2” X 3 1/2

మూత, బత్తాను, పెంసలుతోటి వెల 7 అణాలు

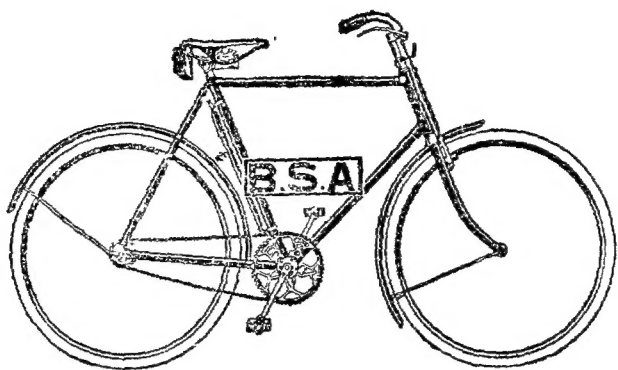
‘డిటో’ మూత లేనిది వెల 6 అణాలు

Apply to:—

R. Venkateshwar & Co.,

Loane Square, Madras

పస్తము ఒక బి. ఎస్. ఏ. బైసికిలు
రూ 180/- లకు మాత్రమే కొనవచ్చును.

ఇది డెన్ లిప్ ట్రైలులు, పరికరములు, ఇన్ స్టాటరు మొదలగునవి
పూర్తిగా గల మిక్కిలి మేలైన కి. ఏ. బి. ఎస్. ఏ.
మాడలుయొక్క ధర.

ఇప్పుడే కొని పైకమును కూడ బెట్టుకొనుడు.

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్., మద్రాసు

దక్షిణ ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు, ఇంపోర్టర్లు.

నమ్మకమును క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, వై నాబాబురోడ్డు, మదరాసు.

మానద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, పెడగొలుసులు, కాసుమలలు అడ్డిగ చైకోలు మొదలు బంగారు నగలు
స్వ, నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డిగలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకము
లు, మొదలైనవిన్నె పెండి రైలుకూజాలు, టంబల్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి పెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులున్న అనేక
రకములు కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యొక్క ధర్మముగా యుండును. కాసు బంగారమునకున్న
చాదివేండికిని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

పాటెట్లు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్లు.

వైద్యమండలిచే స్వర్ణరజిత సదకములు యోగ్యతాపత్రములు బొందిన

కామామ్యతం

ఆయుర్వేదశాస్త్ర, ఆస్తావధాని
కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావుగారి

ఈ యోగ్యతాపత్రము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మిత
బడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్రం దీసికొనిన ఎంత

ఒక కేమాత్ర! 1 గంటకే గుణము!!

అలసత్వమునకు శుక్రమైనను వెంటనే సంసారసుఖము నీయగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మూత్రములోగలిసి గాని మూత్రము
నకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగలిసి పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసములు, నరముల బల
ము తగ్గినవారు ఈ మాత్రలనే పైకే పూతగాఁగూడవలయుగొనిన మిక్కిలి శక్తివంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము
చూచిన యోగ్యతాపత్రము, మియు త్రైరకులు రహస్యముగా సంపాదించును.

ప్రతి 20 మాత్రల సీసా రూ. 2 0-0.

అమృతాశ్రమము, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

1593

భగవద్గీత

చక్కని ముద్రణచేసినది. ముందరిమైనది. సాగిన గోదావరి తీర్థములపై ముద్రితము. మేల పదిఅక్షాలు.

ఈ పుస్తకము పాఠశాలములకు, కళాశాలములకు, సర్వములకు చెల్లుచు, ఎల్లరకు నత్యంతోపయోగము యుండును.

ప్రతి హిందూగృహమునందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

ప్రజలు స్త్రీలు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

లైంగుటన్ సినిమా,

మూలము రోడ్డు, మద్రాసు.

29.11.24 శనివారమునండి 5.12.24 తేదీ శుక్రవారమునకు

యూనివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రాఫ్ట్స్ 8 వ సీరీస్.

ది లెడర్ ఫుష్టర్స్ వాలగవారము
2 భాగములు

ఆరోసు గొప్పసీరియల్ 49 దినముల ధ
సేవా గర్భి కృత్యములు చూడతగినవి. కడపటివారము.

అత్యద్భుత ప్రదర్శనములు

బందరు బుట్టయ్యపేట హాలులో

శ్రీకృష్ణవిలాససభ - తెనాలి

ధర్మాధము వినియోగించ బడును

శకుంతల 3-12-24 బుధవారం

బ్ర. శ్రీ. యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు,

రామదాసు, దువ్వంత పాత్రలను ధరింతురు.

రేటు:— 3, 2, 1, 0—8—0.

మేనేజింగు కమిటీ

సక్సన్ దంతచూరము నోటిలోని పకలవ్యా.
ఘటన మాన్యున

పండ్లనోళ్ళు, ఇగుళ్ళలో పెట్టుచు చిముకాటులు వాయు పీడన
లన స్వస్థముగను. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ
మౌలికల ఖరీదుతోను బొమ్మద్రవ్యములతోను చేయబడినది.

1 డబ్బీ 0.2-0, డజను 1.4-0. టి.ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,
1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లవీధి తిరునల్వేటి ముద్రాసు

రెడ్డిరాణి సచిత్రహాసపత్రిక

సం||ర చందారు 3

మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.

వారకాంత (నాటకము) విలులయ్య, వివి
కతైలయ్య అద్భుతచర్యలు,
ఓచివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల ఆ 12

మిథునానురాగము (పేరుగన్ననలు) వె ఆ 12

గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య
భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల ఆ 10

వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) ఆ 10

ఆంద్రీనామసంగ్రహము (సభిక) వెల ఆ 4

రెడ్డిబ్రదర్లు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

1. శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర 2 0 0

2. చాటుపద్య మణిమంజరి 2 భాగము 1 6 0

3. ప్రభుభాగము (ప్రభుభాగము) 1 4 0

4. ప్రబంధరత్నావళి. 1 8 0

5. మాన్వాళ్ళముచ్చల 0 4 0

6. తంజావూరి ఆంధ్రరాజులచరిత్ర. 0 6 0

మణిమంజరి ఆఫీసు, 3/15 నల్లతంబివీధి, తిరునల్వేటి శ్రీశై.

కృష్ణా నందానబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటిబాధ ముండులేకనే దేహమునం
దేభాగమునందైనను యుండువెల్లుకలను తక్షణమే తీసివేయును.

8 బిళ్లలుగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1-4-0.

8 పెట్టెలను ఒకేదఫా కొనుహరికి ఒక పాం పెన్ పెనా

యినానాగా పంపబడును.

మందరం అండ్ కో.,

5 భద్రపుగార్లనువీధి, పొయ్యిబొమ్మ, మద్రాసు.

మందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-8-0 వి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీలైలము విడువక వాచిన ముఖమున ఏర్పడు
మొటిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతిబోరి, మున్నగా

అర్థమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాంజా
లేరును. ఈలైలము మంచినువాసన గలిగి మోగడవలె నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైల్వే పనులు

1

(నునర్ల శ్రీ) రామస్వామింగారు

రైల్వే వ్యవహారము

అర్ధశతాబ్దమున కంగములు మూడు: వ్యవసాయము, పరిశ్రమ, వాణిజ్యము. నీటిసరఫరాకాని వ్యవసాయంగములో చేరినది. రైల్వేకాని వాణిజ్యంగము. ఈ రెంటిలోను నీటిసరఫరాకాని భారతావని క్షతమైనది. దేశీయుల అన్న దాహమును సంతృప్తిపరచునది. ఇనుపదారి వర్తక సౌకర్యముల నన్నిటిని యొనగూర్చును. రైల్వేయొక్క మహాపకారము లేక పోలేదు. యుద్ధసమయములందును, దుర్భిక్ష కాలములందును యిను పదారులు ముఖ్యసరములు. ఇంగ్లండ్ పారిశ్రామిక దేశము గాన అచ్చట రైల్వేలెక్కడ కావలయును. ఇండియా వ్యవసాయక సీమ యాటచే యినుపదారికన్న నీటిసరఫరా ఏర్పాటు లెక్కువ వాణిజ్యములై యున్నవి. కాని మన ప్రభుత్వమువారు నీటిసరఫరాకు వ్యయపరచునముకన్న యినుపదారికై విశేష ద్రవ్యము నుపయోగింప నిచ్చగించెదరు. ఇందుమూలమున ఆంగ్ల భాగ్యులక్ష్మి వృద్ధియగుటయేగాక మితిమీరినట్టియు అంత అవసరము లేనట్టియు రైల్వేమార్గమును యిండియాలో పరమమ దేశీయులధనము పోవుటకు మార్గమగుచున్నది. ఇట్లుచుటలో రైల్వేనిర్మించుట దూష్యమనికాదు. ప్రతిగ్రామమునకు ప్రతి ఫిర్యాదు ప్రతితాలూకాకు యనుపదారి నిర్మాణమవశ్యమును వాచము నింద్యమైనది. ముఖ్యముగ ప్రతిజిల్లాకును అత్యంత అవసరమగు చోటులకును రైలుండవలసినదియే. పాశ్చాత్యదృష్టి హిందూ దేశము నింగ్లండుతో పోల్చుటలేదు. ఇండియాలో పదిహేనవంతులై ట్రిబునల్ 24 వేల మైళ్ల నిడుపుగల యిను పదారికలదు భారతములో 37 వేల మైళ్ల పొడవైన రైలుమార్గమున్నది. 1922 సం॥ మొదలు రాబోవు పదిసంవత్సరము లకు మరి ఎనిమిదివేల క్రొత్తయినుపదారి (మొత్తము 45 వేల మైళ్లగుటకు, యుండవలెనని రైల్వేవిచారణ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. 1928 సం॥ వరకు రైల్వేమీద పెట్టుబడి మొత్తము 869 కోట్ల రూపాయలు. ఇందు 593 కోట్ల ప్రభుత్వమువారి యావియు మిగత 276 కోట్లను సంస్థానాధిపతులయొక్కయు, ప్రైవేటు కంపెనీల యొక్కయు పెట్టుబడిధనమై యున్నది. అనగా నూటి కెనుబదివంతులు సర్కారువారి ధనమును యిరువదివంతులు కంపెనీలయొక్కయునై యున్నది. 1922 మొదలు నూతనముగ వేయవలసిన ఎనిమిది వేలమైళ్ల యినుపదారికిని 175 కోట్ల రూపాయలు వ్యయముకా నున్నది. ఈనూతనరయిల్వేలకై గాక ప్రస్తుతమున్న 37 వేల మైళ్ల యినుపదారిని యింకను సర్వవిధముల మరమ్మత్తు బాగులు చేయుటకై 800 కోట్లరూపాయలు ఖర్చుపెట్ట నుద్దేశించి వారు. సదయ మొత్తం 45 వేలమైళ్ల ఇనుపదారి 1932 సం॥తో పూర్తియౌనకి రయిల్వేమీద ప్రభుత్వపెట్టుబడిధనము 1068 కోట్లరూపాయ లగును. ఈమొత్తమును నీటిసరఫరా వ్యయ మొత్తముతో పోల్చిచూచిన హాస్తిమితకాంతరము వార యుండును.

భారతవర్షములో రయిల్వే లీకండివిధముగ విభజింప వచ్చును:—

1. మార్గములు ప్రభుత్వస్వంతములై ప్రభుత్వముచే నడుపబడుట.
2. ప్రభుత్వస్వంతమార్గములే కంపెనీలచే నడుపబడుట.
3. మార్గములకంపెనీలస్వంతములై కంపెనీలచే నడుపబడుట.
4. స్వదేశసంస్థానముల స్వంతమార్గములు ఆ సంస్థానములచే నడుపబడుట.
5. ఇతరములు (జిల్లాబోర్డులు వగైరా)

ఇందులో ఒకటిరెండు విభాగములు ప్రభుత్వ స్వంతములు. ఏటిక్రంద 27 వేలమైళ్ల మార్గముగలదు. ఇందు 7869 మైళ్ల సరాసరి దొరతనముచే నడపబడుచున్నది. మిగతది కంపెనీకి కవులు కియ్యబడెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రయిల్వేలను గూర్చి అన్నివిషయములలోను సంపూర్ణాధిపత్యము గలిగి యున్నారు. సర్కారువారి తణిఖీదారుడువచ్చి ప్రభుత్వాధిగతునియమములు సరిగనున్న వా లేవా యని పరీక్ష చేయువరకును ఒక యినుపదారి ప్రారంభింపబడక పోవచ్చును. కొన్నియిబ్బంతులచే ప్రజాక్షేమముకొరకై ఒకయినుపదారిని మూయవచ్చును. సర్కారుకంపెనీకి కవులుకిచ్చిన మార్గముల విషయములో— కావలసినవచ్చినవో కంపెనీకి బుణమునీయవచ్చును. (ప్రభుత్వము) లేక కంపెనీబుణము తెచ్చుకొనుట కాజ్ఞ నీయవచ్చును. కంపెనీకి ప్రభుత్వమువారు పెట్టుబడిధనముమీద నూటి శీత వడ్డీకి జవాబుదార్లమనిపూచీనిచ్చెదరు. (నష్టమువచ్చినపక్షమునకు కంపెనీ లాభములను ప్రభుత్వమున కొకపద్ధతి ననుసరించి పంచిపెట్టుచుండురు. నియమము (ఏర్పాటు) నకు మించిన లాభములు కంపెనీ తీసినచో అధనమును కంపెనీ సర్కారు వారి ధర్మను కంట్రాక్టు ననుసరించి పంచుకొందురు. కంపెనీవారు రై

మీకు తెలియున్నా

వేలకు వేల బిడ్డల శరీరము క్షయవ్యాధిగల ఆవుపాని నిచ్చుటచే పూర్తిగా చెడిపోవక నుండినప్పటికిని, అనారోగ్యమును చెందుచున్నది.

ఈ అపాయములేక తన బిడ్డ ఆరోగ్యముగానున్నదని తల్లి కెట్లు తెలియును? అపాయములోనికి పోకుండుటయే శ్రేయస్కరము.

బిడ్డకు గ్లాక్సో యివ్వవలెను. గ్లాక్సో పాలను డబ్బుపై గల పద్ధతి ప్రకారము వేడినీళ్లను కలిపి మిక్కిలి సులభముగా తియ్యారు చేయవచ్చును. మ రేదియు కొన నవసరము లేదు.

మీ వైద్యుని అడుగుడు.

(3)

గ్లాక్సోచే పాలగురాజుటలుబములబిడ్డలమిక్కిలిజయప్రదముగా పెంచబడిరి
టోకుగా సరఫరాచేయువారు అల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయుబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

లుమార్గమును సరియగు మరమ్మత్తులో నుండుట, పనిలోనుండుట, యింజనలు, వేగములు, జరంపెట్టెలు వగైరానూతన సామానులతెప్పించుట వాటిని మంచి మరమ్మత్తులోను పనిలోను నుండుట, చాలినంతమంది కనిపాండ్రను సమకూర్చుట—(యిది ఆన్నియు యిండియామంత్రి సంతృప్తికి సరిపోవలెను.) కంపెనీలో మార్పుగాని, అభివృద్ధికానీ, కార్యనిర్వహణములో కాని సవరించుట కిండియామంత్రిసర్వాధికారి నున్నాడు. ఒకకంపెనీ మరియొకకంపెనీతో వ్యాయమును ఒడంబడిక చేయుట, సామానులు మార్చుకొనుట, సపైలుచేసికొనుట, రైలు నిర్ణయించుకొనుట, మున్నగువాటిలో యిండియామంత్రి ఆజ్ఞకు బద్ధులై యుండవలెను. కంపెనీయొక్క రైలును తణిఖీచేయుట, జనాభిర్బులను పీక్షించుట, అవసరమైనచో ప్రత్యేకముగ గవర్నమెంటుడైరెక్టరును నియమించి కంపెనీబోర్డువారు చేయు అన్నిని బంధనలను వ్యతిరేకింపజేయుటకు యిండియామంత్రి కధికారముకలదు. కంపెనీవారి సర్వభుజ్జులును యిండియామంత్రి అంగీకారము బడయవలెను.

ప్రభుత్వమును విశేషాధికారములను బట్టియు, నూటికి ఎనుబది రైగ ప్రభుత్వధన ముండుటచేతను కవు లాఖరైన ప్రతియినుపదారి కంపెనీని ప్రభుత్వనిర్వహణముక్రింద వీల తీసికొనకూడదని ఆలోచించగా యామధ్య యొక ప్రభుత్వనియమితరైల్వే యుపసంఘముచే పరిశీతులన్నియు విచారింపబడినవి. అందు సగముమంది సభ్యులు ప్రభుత్వనిర్వహణ మొప్పుతోనిరిగాని మిగత సగముమంది సభ్యులును ఆంగ్లే దేశ నివాసులుగాక భారతవర్ష నివాసుల కంపెనీలచే వ్యవహరింపబడవలె నని ఆభిప్రాయపడిరి. ప్రభుత్వనిర్వహణమే మంచిదని వారి ఆభిప్రాయము.

1. రైల్వేకౌన్సిల్లో చాలభాగము ప్రభుత్వముయొక్కది (పన్ను ఇల్లింపుప్రజలది యనుట) గాన యావ్యవహారము కంపెనీ నిర్వహించుట సమంజసము కాదు.
2. కంపెనీ నిర్వహణమునకును ప్రభుత్వనిర్వహణమునకును సమర్థతలో ఒకదాని కొకటి తీసిపోదుగాన,
3. రైల్వేగుప్పెట్టెలలో విశేషముగా రాజస్వమునుండి గాని సరాసరి ప్రభుత్వముచే లేబడిన బుణములనుండి గాని, ప్రభుత్వము పూచీలేనిదే కంపెనీకి బుణము దొరకదుగాన సర్కారు గేరంటీమీద కంపెనీ తెచ్చు బుణమువలనగాని నిర్వహించబడుటకుబట్టి ప్రభుత్వబాధ్యత సంపూర్ణముగ యుండుటచే కంపెనీపాలన సేమాత్రిమును లాభములేదు.

(4) ప్రభుత్వస్వత్వ, కార్యనిర్వహణములనలన గొప్ప లాభములు రైల్వేవ్యవహారనీతిలో ప్రభుత్వాధి కావసరములను బట్టి సవరింపునుమండవచ్చునుగాన రైల్వేలు దేశీయ పరిశ్రమల రక్షించుటకొరకును రాష్ట్రీయపారిశ్రామికాధికాభివృద్ధికిని లోడ్వడును.

(5) విపరీతలాభములు వచ్చినపుడు కవులకు కంపెనీ శేమియు ప్రతిఫలము నీయనక్కరలేదు.

(6) పెట్టుబడిలో విశేషభాగముగ (అధికాధికారము లోను, యితరవిషయములలోను) ప్రభుత్వమురై యుండుటచే తన, కంపెనీ తనస్వంత సామ్యువలె స్వతంత్రాధికారముతో నుండవలెదగుగాన కంపెనీ నిర్వహించుకొనుట అవసరము.

1928 సం॥ ఫిబ్రవరి ఎస్సంబ్లీలో యాష్టిండియన్, గ్రేటు పెనిన్సులర్ రైల్వేలు 1925 సం॥ తో కవులాఖరైన తర్వాత ప్రభుత్వము వశపరచుకొనవలెనని తీర్మానింపబడినది. కాని యాష్టిండియన్, డౌడ్ రోహిత్ ఖండు రైల్వేలను కలిపి ఒక్కటిగ జేయు అమలులో నున్న ఆలోచనలవలన ఆసమ్మేళనమైన యినుపదారిని ప్రభుత్వనిర్వహణముక్రిందనే యుంచెదలతో లేక ఇండియానివాస రైల్వేకంపెనీకి క్రొత్తకవులు నిత్తుకో నిరూప్యము.

రైల్వేనిర్మాణమిక్రింది తీర్మానలతో నిర్వహింపబడును.

1. ప్రారంభింపు: సర్వేకాలతలు.
2. భూమి.
3. రైలుకోడ్లు: సారంగములు,
4. వంతెనలు.
5. స్టేషనులు, అఫీసులు, పసతిగృహములు.
6. సామానులు: యింజనలు, వేగములు, యితరసామగ్రి.

రైల్వేటెలిగ్రాఫువర్పాటులు ప్రభుత్వమువారు నిర్మించెదరు కాని కంపెనీవారాతింత్రి పన్ను శిల్లింపవలెను. సర్వసాధారణముగ సగటున మొత్తం 1 కి నిర్మాణమున కొకలక్షరూపాయల చొప్పునను, యిం బ ను వగైరా సామానులకై యొకలక్ష చొప్పునను యితరఖర్చులరలక్షయు ముత్తము 2½ లక్షలు వ్యయమగుచుండును. హిందూదేశములోని 37 వేల మైళ్ల యినుపదారిలోను 18 వేల మైళ్లదారి పెద్దరకము, 5 అ. 6. అం. మరి 15 వేల మైళ్లమార్గము మీటరు 8 అ. 8 8/8 అం. లది. మిగత వాల్లువేలును సన్నదారి 2. అ. 6. అం. మీ

టర్కీలో దాదాపు పెద్దగోడతో సమానమైన పెద్దదారికై 471 కోట్లరూపాయలు వ్యయమయ్యిందనిగా మీటరుకు 155 కోట్లు ఖర్చుపడెను. అనగా పెద్దదారివ్యయమును మీటరు ఖర్చు మూడవవంతున్నమాట. కాని రాబడిలో పెద్దదారివలన 66 కోట్ల వ్యయము వచ్చుచుండ మీటరువలన 24 కోట్లదాని మగుచున్నది. దీనినిబట్టి పెద్దదారియొక్క ప్రయోజనము గ్రహించవచ్చును. ఈ దిగువరైల్వేకంపెనీలను ఆయాసంవత్సరములలో ప్రభుత్వము వారుకొనిరి:—

1. ఈస్టిండియా	1879
2. ఈస్టిన్ బెంగాల్	1883
3. సింధు పంజాబు ఆంధ్ర ఢిల్లీ	1885
4. బొంబాయి అంధ్ర గోహిల్ ఖండ	1887
5. సౌతిండియాన్	1890
6. గ్రేటిండియాన్ పెనిన్సులా	1899
7. బొంబాయి, బరోడా అంధ్ర సెంట్రలిండియా	1905
8. మద్రాసు సవరణహాట	1907

1. ఈస్టిన్ బెంగాల్ 2 సింధుపంజాబు ఢిల్లీ 3. బొంబాయి అంధ్ర గోహిల్ ఖండ రైల్వేలు మాత్రము ప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహించబడుచున్నవి. మిగతవి ప్రయివేటుకంపెనీలకు ప్రాత్యక్షకంట్రాక్టుతో కప్పబడియున్నవి. పైరైల్వేవివరములను మన ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కన్యాయించి ఆంధ్రదేశరైల్వేస్థితిగతులను ముందుగానుమరు చర్చించుము.

భీమునిపట్టణము

సంగీతసభలు

నవంబరు 26:—

సాలూరువాస్తవ్యులను, సంగీత విద్వాంసులను నగు బ్రహ్మశ్రీ పట్రాయని సీతారామ శాస్త్రిగారు శిష్యులమేతముగా నీత్రురికివయచేసి తమయత్నాగ్రాసమాధుర్యంబుచే బాలరంజనంపఁజేసిరి. 28 వ తేదీ సాయంకాలము శ్రీజగన్నాథస్వామివారి యాలయమున నొకసభయు 24, 25వ తేదీలలో మిఠిరెండు సభలును జరిగెను. ఆసభల కన్నిటికిని శాదులు పలువురు వచ్చుచుండిరి.

శ్రీశాస్త్రిగారికి జలత్రగాత్రముల రెండింటిలోను ననగానైనై పుణ్యము గలను. ఎందఁడెన్ని విధములు పాటలు పాడనియమించినను వినుగులేక యన్నియు వాడి రంజితవేయుచుండును. పాట ప్రారంభించినది మొదలు సమాప్తయగువఱకు సభ్యులు కదిలిపోకుండ రంజితవేయు శక్తిగలవని చెప్పటం వింతకాదు. వీరు పాడుచుండునపుడు శ్రోతలు తనవలె నొందుచుండురు. వీరికి దగురీతి సన్యాసము గావించు వారవరులు నిత్యయించిరి తెలియుచున్నది. మాటునులనున్న యీపురికేతెంచి తమ పాండిత్యాదులు వెల్లడించి శ్రీశాస్త్రిగారు పాఠముల కొకవిధమున నూతనోత్సాహము కలిగించిరి. వీరికి జయముయొడగు పరమేశ్వరుండు చిరకాలమాయురారోగ్యవిభజుల నొసంగి రక్షించుగాలి!

విద్యార్థి. దేవరకొండ తామజోగిశాస్త్రి

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిగారు

ఆంధ్రవాక్యమునందలి ప్రథమకవియగు నన్నయభట్టాచార్యుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతపుస్తకములను విమర్శించి నన్నయభట్టు మాత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను హరి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాష సమయ తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము తెన్నియాలవు.— వెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేటు.

అంధ్ర శాస్త్రము గావ్యములు,

విజయవాడ శివభట్ట. ముద్రాణము.

రోమహరి డబ్బు 1-కి రు. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు చూడనివిషయములలో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు పెక్కదు, మంటయొద్దు. రోమములు రాలిపోవును అమృతాంజనం దివో, మనరాసు - బొంబాయి.

చదువదగినది! శ్రీ కృష్ణ చరిత్రము వెలువడినది!

రెండు సంపుటములు - చక్కనిపై - సం 1 కి 250 పుటలు ఇందు శ్రీబంకిమచంద్రునిచే సవరియ్యబడిన, సప్రమాణముగ ప్రాథమిక మానవాదర్శకచరిత్రము వ్రాయబడినది. వెల సం 1 కి 1-8-0.

విషవృక్షము

ఇది శ్రీ బంకిమచంద్రుని సువర్ణతేజనినది వెలువడిన సవరణధరితముగ నవల 250 పుటలు చక్కని పై - వెల 1-8-0.

కావ్యకుసుమావళి

ఇది వెంకట పార్వతీశ్వరకవిశేఖరి ప్రమాతములైన అష్టోత్తరశత పద్యములతోలనే విరాజిల్లుచున్నది. రెండు సంపుటములు. సంపుటము 1 కి 840 పుటలు, చక్కని క్యాబిన్ పై - సం 1 కి రు 1-2-0.

మా చందాదారులకందగుడు పైసంపుటములు పోస్టేజీగాక సంపుటము 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాల, కాకినాడ.

కాలపాడువడ్డి బారువడ్డి జాబితాల

పుస్తకము

వక్తిల్లకున్న, వర్తకులకున్న, వడ్డివ్యాపారస్తులకున్న అమూల్యము

అసలుమొత్త మెంతయైనను యెంతకాలమునకైనను నెల 1-కి రు 100-కి రు 0-8-0 లు మొదలు రు 2-0-0 లు వఱకు 28 విధములగు వడ్డిరేట్లను సాలుసరి కాంపాండు వడ్డితో అయ్యే అసలీఫాయిదాలు కలిపి నమొత్తమున నెల 1-కి రు 100-కి 0-4-0 లు మొదలు రు 2-2-0 వఱకు 50 విధములగు వడ్డి రేట్లను బానువడ్డిలను నెలకీత మెంతయైనను 28, 29, 30, 31 రోజులుగల నెలలలో యెన్నిరోజులకైనను యింటిఅడ్డలు, జీతములు మొదలగునవియున్న కనపర్చబడి యున్నవి. గ్లాజాకాగితములపై ముద్రితము. నిండు క్యాబిన్ పై - వెల రు 2-0-0 లు. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వలయువారు:— వంక సూర్యనారాయణ బి. ఏ., బి. ఎల్. ప్లీడరు, రాజమండ్రి

ఇ స నా ఫె లి మలేరియాకు సిద్ధాపథము

కైన్సాకంకెను మేలైనది. ఏలసంలే కైన్సా తత్కాలమునకు మాత్రమే జ్వరమును నిలుపును. అంతియేగాని జ్వరమును పూర్తిగా పోగొట్టుటలేదు మరియు అనేకులకు కడుపునొప్పి, నరములు తమస్థానమునండి తప్పుట మొదలగు దుర్బలములుగూడ గలుగును.

ఇసనాఫెలి మలేరియా పుగులను నాశనముచేసి, జ్వరగడ్డను కరిగించి, రక్తమును వృద్ధిజేయును. మరియు నరములకు బలమునిచ్చుచు రోగిని మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును.

మలేరియా రానీయక అటంకపరచుటకు ప్రతిదినము ఉదయం, సాయంకాలములందు ఒకమాత్రము సేవించిన చాలను. 15 దినములు పైప్రకారము సేవించిన మలేరియా పూర్తిగాపోవును.

బిడ్డకు ద్రవరూపముగానున్న ఇసనాఫెలిని అనగా ఇసనాఫెలినాను ఉపయోగించుడు.

(3)

ఇండియా, బర్మా, సింగపూరు సోల్ ఏజంట్లు,

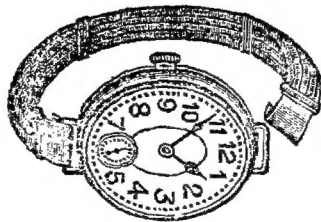
Gorio Ltd.,

Post Box No. 159.

Fort, BOMBAY

WE WANT 1000 OLD WATCHES.

No matter if your old watch needs "fixing" very badly, we want it. We must have 1000 old watches by January 15. Bring us your old watch to-morrow and we will make you a very liberal allowance on it towards one of our new 1924 models. Ask to see our exquisite new models in wrist watches. Dig up your old watch, even if it hasn't been "running" for years, bring it to us and get a liberal allowance towards one of our brand new watches. Silver wrist watch with radium dial. GUARANTEED FOR 2 YEARS. Price Rs. 10-0-0

Messrs. V. A. S. PANI & Co.,

Post Box, No. 17, Madras.

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇంక్విరైఫ్ అస్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

"ఎంపైరు భీమాకంపెనీలో మీరు భీమాచేయుడు"

మిక్కిలి నమ్మకమైనది, ప్రీమియము చాల తక్కువ, హక్కుదారులకు సొమ్ము సకాలమున యివ్వబడును. (2)

గడచిన సం॥ రం బాలస్సుప్రీటుకు, ప్రాప్తెక్తుకు వ్రాయుడు. (548)

జెంగుళూరు బ్యాంకి

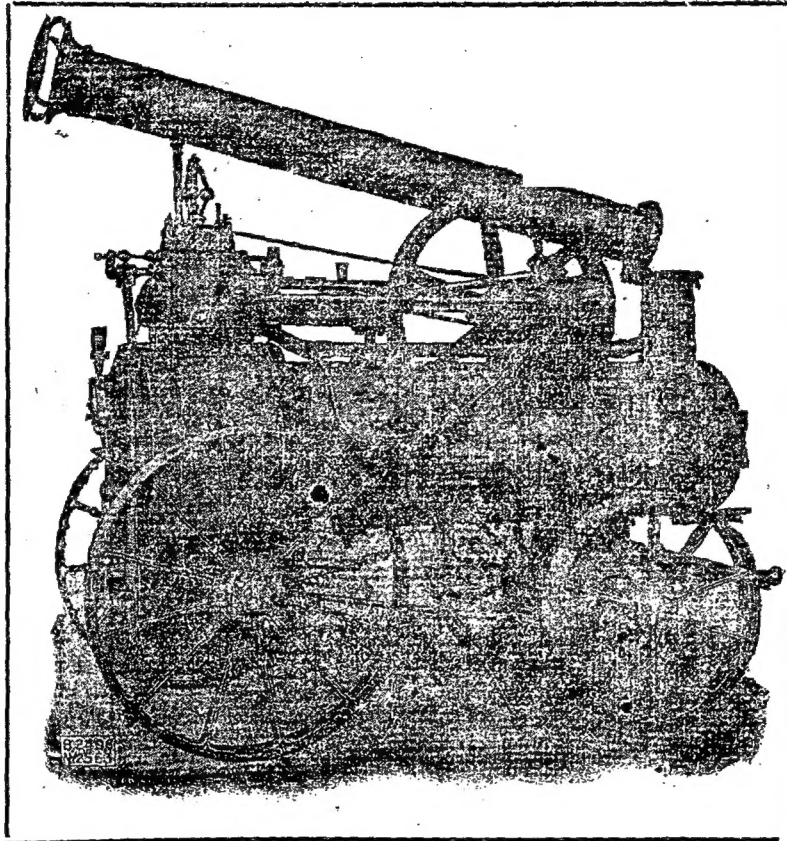
152 కమ్యూనియల్ బిల్డి

మద్రాసు బ్యాంకి

9/10 సెకండులైనవిచి.

మార్షల్సు

పోర్ట్ బుల్ ఆవిరి ఎంజినులు

ప్రాకుల్
నుండి
యివ్వబడును.

ప్రాకుల్
నుండి
యివ్వబడును.

ప్రపంచమునం దుండునట్టి వాటి నన్నిటికంటెను మిక్కిలి
నూతనమైనది, మితవ్యయముగలది.

హోటెల్స్, పిన్స్, వాల్వులు, డ్రిఫ్ట్ ఫ్రూఫ్ రేడింగులు మార్షల్సు వేటెంటు
పైర్ బాక్సులు మొదలగువాటిచే ఆమర్చబడినవి.

మా మతింపు, యితరవివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

MARSHALL SONS & Co., (INDIA) L^{TD}
ENGINEERS.

9 Second Line, Beach, Madras
and at Bezwada.

విద్యుత్ విశేషోద్భవ కంపెనీ, లిమిటెడ్

బెజవాడ

1913 సం॥ యునైటెడ్ కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొ॥
యిష్టతలను దరఖాస్తుతో రు. 20 లును, అల్లాటుకేంటు అయినప్పుడు 20 లును,
మిగతా రు. 60 లును మూడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే ఏర్పాటు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది.

బెజవాడ, బందరు, యేలూరు, రామవరప్పాడు, దుగ్గిరాల, పెంటపాడు,
గుడివాడ, తాడేపల్లిగూడెము, నిడదవోలు, గణపవరము, కవుతరము, పెదవేగి.

వగైరా గ్రామములలోని అనేకులు పెద్ద పెద్ద రయిసు మిల్లులవారు యీ కంపెనీలో భాగస్వాములుగా చేరియున్నారు.

కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు. 4-0-0 చొప్పున భాగస్వాములకు డివిడెండు పంచిపెట్టబడినది.

ఆయా యింజనీలు, స్టీముయింజనీలు, పోర్టబుల్ యింజనీలు పంపులు వగైరా మిల్లుపామానులు కావలసినవారు
ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బొంజాయి, కలకత్తా, చెన్నపట్నములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరలకంటె సరసమైన ధర
లతో ప్రత్యేకపు సదుపాయమిచ్చి సస్థయి చెయ్యబడును.

గుడ్లవల్లేటి గోపాలరావు.

వి. యస్. చిన్న సామి, బి.వి.,

మేనేజింగు డైరెక్టరు.

బ్రాంచి ఆఫీసులు:—

జనరల్ మేనేజరు.

118 ఆర్మీనియం స్ట్రీటు,
చెన్నపురి.

ఆరబ్ బిల్డింగ్సు, లోహార్ చాల్
బొంబాయి.

1/2డి ప్రేమచందు బరల్ స్ట్రీటు,
పాబజారుపోస్టు, కలకత్తా.

ము ద్రి క - నా ట క ము

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

న వీ న నా ట క రా జ ము

అద్భుతకథా గుంఫితము! ఆమూలా గ్రమధురము!!

అత్యంత నీతి బోధకము!!- వెల 0-12-0

వలయువారు:— పానుగంటి రాజారావు, విరాపరం-
గోదావరిజిల్లా, అని వ్రాయవలెను.

EVANS

లైమ్స్ అండు, గిసరెన్

మీరు ఆఫీసుకు రైలులో పోవలయునా? మీరు ఆఫీసు
చేసినదే మీ వెంట్రుకలు అందముగానుండదు. వాటిని సరిగా
నుంచుటకు అచ్చట దువ్వెనగాని, బ్రష్ గాని మీకు దొరకదు.
మీరు ఇలాన్న లైమ్స్ అండ్ గిసరెన్ నును వాడిన మీ
వెంట్రుకలు శుభ్రముగాను, ఆరోగ్యముగాను యుండుటయే
గాక అవి ఉదయముపూట దువ్విన ప్రకారమే దిన మంతయు
అందముగాను, నునుపుగాను నిగనిగలాడుచుండును.

ఎఱ్ఱని శీలుగల ఒడ్డినే పట్టపట్టికొనుడు.

ఇలాన్న : స్ప. లెశ్వర్ అండ్ వెబ్,

లి మి టె డ్.,

లండన్, లివర్ పూల్

ఇండియాకు గల డిప్రెజింటేటివ్ విలాసము

పోస్టువాక్స్ నెం 313 బొంబాయి.

అత్యద్భుతకుమ్మరోగని వారి లాభి

గుణములేదని రుజువుచేయువారికి రు. 116-0-0 లు బహుమాన వివ్వబడును. అష్టాదశ కుమ్మరోగములుగ్యారంటీగ
గుర్తుబడునా 1 నెలకు పంపను బొమ్మను ధర రు. 6-0-0 రెండునెలలకు పంపను బొమ్మను వెల రు. 10-0-0 ప్యాకింగు
శాస్త్రానుసారము చేరు. నూరు యోగ్యతాపత్రములు గల క్యాటలాగు యిసాం. 1278

రెడి అండు కో., పో. పంపుటరు. యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా.

గురుకావగు దెబ్బలు

కాంగ్రెసు విచారణఁగఁగు నివేదికము

(నిన్నటి శేషము)

వైద్యవసతులు

దెబ్బలు తగిలిన అకాలీకు చికిత్సకేయటకై శిరోమణి
గురుద్వార ప్రబంధకసంఘము స్థాపించిన ఆసుపత్రులు రోజు
కురోజు దెబ్బలు తగిలినవారితో నిండిపోవు చుండెను. అచటికి
పోయిజూచిన సాక్షులనేకులు యీసంగతుల దెబ్బరి. మొదట
25 వ ఆగస్టు తేదీన గాయములు తగిలినవారిసంఖ్య డాదాపు
20 యుండెను. కృపాలసింగుకు రెండు గాయములు ఒకటి యెడ
మకనుబొమ్మమీదను యింకొకటి యెడమకంటి క్రిందను తగి
లెను. ఐదుగురు సుదురుమీదను చెవుదగ్గరను, యిరువది మందక
ఒడలంతను గాయములు తగిలెను. అకాలీయను బాగుజనుపత్ర
లో 2 వ వార్డులోనున్న డాక్టరుప్రతాపసింగుగారు సాక్ష్యము
నివ్వచు ఆదెబ్బలు కొట్టిన 15 రోజులలోను తానుముఖ్యమైన
పెద్ద కేసులను జూచితినినియు అచిరాలక్రూరముగనుండెనియు
తెప్పెను ఆయన వార్డులో 800 నుండి రోగుల కాయనచికిత్స
జేసెను. చాలమందికి పుష్కలములమీద దెబ్బలుకొట్టుటలన
మూత్ర ముగియెనని ఆయన చెలు ఎ చు న్నాడు.
రోగులను రిజిస్టరు జేసికొనుపని జూచిన డాక్టరుమహా
నుసింగుగారు చాలఉపద్రవమైన కేసులను జూచితినిచెప్పెను.
పుష్కలములమీదను, పొత్తికడుపు మీదను గాయములు తగిలిన
కేసులును యెద్దరకు యెముకలు విరుగుటయు ఆయనజూచెను
బాకులతో పొడిచినగాయముల నాయన చూచెను. ఆయన
స్వయముగ 700 మంది రోగులను జేర్చుకొనెను.

డాక్టరు ఖానుచందు దేవుగారు గురుకావగు ఆగస్టు
31 నిచేరెను.ఆయన చేరగనే 22 మందికి గాయములుతగిలినవారికి
చికిత్సజేసెనట. అందు ఏద్రుకు మర్మస్థానములందు గాయములు
తగిలెనట. గాయముల గుర్తులు గానరావు గాని మృదుస్థలము
లన్నియును వండెత్తి ముట్టుకొన్న ప్రాణముపొవున టుండెనని
ఆయన చెల్పుచున్నాడు.

కాష్మీరునునిలూలు భాటియాగారు అమృత సరముజను
పత్రులలో 1045 మంది రోగులకు చికిత్సజేసినట్లును, 60 మం
దికి పుష్కలములమీదను 19 మందికి గజ్జలలోను గాయములు
తగిలెనని చెల్పుచున్నారు. చాలమందికి అల్పచమానమును కడ్డి
పెట్టి తీయవలసివచ్చెనట. కొందరకు పుట్టెకు దెబ్బలు తగిలిన
ట్లాయనచూచెను. ఎముకలువిరిగి తలపగిలిన కేసులనేక మియ
నజూచెను. వెంటనే తగిన వైద్యసహాయమే లేకుండినయెడల
చాలమంది చచ్చి పోయియుండెడివారని ఆయన చెప్పుచున్నా
డు. వైద్యసహాయ సంఘపు డైరెక్టరు లెఫ్టినెంటు కర్నలు
గులాబుసింగుగారు కమిటీవారికి పెద్దపెద్ద గాయము లెక్కడత
గిలినదియు ఆసంఖ్యపట్టిక నిచ్చిరి.

శరీరపైభాగమున గాయములు	260
ముందువైపు గాయములు	300
మెదడుకు గాయములు	79
పుష్కలములమీద	60
గజ్జలలో	9
పండ్లమీద దెబ్బలు	7
చీకటపొయిక	158
గాయములు	
పెద్దగాయములు	8
కుట్టినగాయములు	2
మూత్ర ఆటంకము	40
ఎముకలు విరుగుట	9
బొమికలు తొలుగుట	2

డాక్టరు మీర్జా యాకుబుచేసినగానూడ తగిలిన గాయ
ములు చాలయెక్కువయని దెబ్బరి దివాన్ బహదూరు రాజీ
నరేంద్రవాద్ గారు ఆసుపత్రులలో గాయములు తగిలిన పడి
యున్నవారిని జూచి గాయములు చాలతీవ్రముగ నన్నవని
జెప్పుచు ఆసుపత్రు కేవల అ మ ర సి ం ను ఆ ను
వానికేను చాల పెద్దరనియు దెబ్బరి.

ఈతగిలిన గాయములు వైద్యదృష్టితో చాల ఉపద్రవ
మైనవేయగును. ఈసంగతి కమిటీవారికి దెలియును. కని ఈత
గిలిన గాయములపై వైద్యుడు అభిప్రాయమును చెల్పుటగాని,
మాన్యుటగాని వీలులేకుండజేసిన రాజనీతిజ్ఞులని విజ్ఞాన మేను
నవచ్చును? ఇట్లు వీరజాతియగు ఆత్మగౌరవముగలవారి నీవిధ
ముగ జేయుటవలన ప్రభుత్వమువారికిని, వారికిని సంబంధములు
బాగుపడునని తలఁపబడెనా? ఇన్ని గాయము తీవిధముగ తగు

లుటవలన పిమ్మటను, వాటితో బాటు భారతీయులందఱు గూడ యీ ప్రభుత్వమునకు ప్రతి శారవములు గల్గియుండి బ్రతిపింప బాంధవ్యమును నుత్సాహముతో నుండునని తలంచుచుండెదరా? ఇట్టి ప్రశ్న లనేకములు కమిటీవారికి చిత్తుగ నుండెను. వారికి నిక్కజాతి నిధిగముగ నిర్బంధపెట్టుటలో నేమి యుద్దేశ్యముండెనో తెలియలేదు.

ఇతర విషయములు

చిహ్ని వా తనవద్ద నెక్టెంబరు 4 వ తేదీని చూడవచ్చిన వారివెంటబడి తరిమి లూటీజేయటము గూర్చి యిదివరలో చెప్పి యుంటిమి. ఇకను పోలీసువారు జేసిన మిగిలిన దుండగములను సాక్షులు వివరించిరి. నవాబుగారు గుట్టును కొనుక్కొనవలె నని పోవుచుండగా దారిలో రాజసన్నీవద్ద పోలీసువారు 200 రూపాయలను కాజేరిన దెబ్బచున్నారు. అల్లాదత్తా 29 రూ॥ లను బిలపాగాను, ఒకగుడ్డను పోలీసువారు యెత్తుకొని పోయి రని చెప్పెను. బి. ని హా లు సిం గు, తన వద్ద నుండి సి పా యీ లు 5 రూ పా యలు దీసికొని కొట్టిరని చెబుచున్నాడు. నెక్టెంబరు 8 వ తేదీని బి. భగవంతునింగు రాజసన్నీకి నూరుగజములలో నుండ గా పోలీసువారు వెంటబడి జేబులోనుండి 50 రూ॥లను దీసి కొన్నట్లు చెబుచున్నారు. భాయభగదతు సింగు జెప్పినదానినే ఆసానింగుగారు చెబుచున్నారు. బి. సాధుసింగు తనమిత్రుని జూడవలెనని గ్రామాంతరమునకు బోవుచుండ పోలీసువారు అసి దగ్గరనున్న రొట్టెలదీసికొని డబ్బుయిచ్చుటకు లేకపోగా కొట్టిరని తెలుపుచున్నాడు. బి. ఆసానింగు రెక్రూయిటింగు మున్నగుపనులు జేసినందుకై పతకమును బొంది యుద్ధమున పత్రములను 1200 లకు కొనెను. అట్టి ఆమునను పోలీసువారు ఎదు రొచ్చి 6 అకాలజేబుగడ్డను కట్టను యెత్తుకొనిపోయిరి. ఇరు వదిసంవత్సరములు నైన్యములో పనిజేసి ఫీంఛనుపుచ్చుకొన్న బి. బసంతసింగు తానును మరికొందఱును గురుకాబాగుకు ఆహార ద్రవ్యముల కొనిపోవుచుండ యిద్దరుపోలీసులు వారిని సే హన్యరాకలనువద్ద నాపి ఆహారపదార్థములన్నియు లాగుకొని రని చెబుచున్నారు. సిక్కుపదాతులలో పనిజేసి బాగ్దాదులో రెండేళ్లు బి. రుద్దాసింగుగారు తన పోలీసువారు బాద్దేవు కాలవంతునవద్ద నెదుర్కొన్నట్లు చెప్పచున్నారు. పోలీసు వారు 80 రూపాయలను తన వద్ద నుండి 30 రూ పాయలను బలవంతముగ దీసికొని ఊరిదాక తరముకొనిపోయి కాట్లచేతులు కట్టి పడవేసిరట. తనాశీర్దారుకు 4 లాము జేయనం దులకు కొట్టినట్లుల నుండరనింగు జెప్పచున్నారు. లక్ష్మీనింగు చూచినట్లుల జెప్పచున్నాడు.

బి. నూరయన్ సింగు పోలీసువారు తనయింటిని దోపిడి జేరి బలవంతముగ గేదెపాలు 1-4-0 పిండుకొనిపోయిరని చెప్పు చున్నాడు బి. గుగుసింగు, బాకేవులో కర్షకుడు, పాలము దున్నుకొను చుండగా పోలీసువారు పట్టుకొని కొట్టి వారిగుట్టలకు గడ్డికొని పెట్టుమని దమ్మిడ్డియైన యియ్యతుండ పోయిరట. గురుకాబాగులో దుకాణదారులు దిననాడు, మూలాములుగా రలు వారికి వచ్చుపాలను పోలీసువారు అటుకాయించి తీసుకొని యేమియు డబ్బును లేదని చెప్పచున్నారు. పోలీసులకు ఆహార ద్రవ్యములు సప్లయజేసే గనర్నమెంటు కంప్రొక్టరు భాయి మోహనసింగు కొన్ని వస్తువులను కాజేయుచున్నట్లుగూడ దిన నాడు చెప్పచున్నాడు. మోహనసింగును డబ్బియమునియడుగగా ఆయన పోలీసువారిదగ్గరకు దీసికొనిపోయెను. అచటవారు కొట్టిరి. అతని కిందువలన 298 రూ॥ లు నష్టము వచ్చెను. పోలీసువారు తన యిష్టము లేని కే పాలములో గడ్డికొనికొని పోయిరని మంగళ సింగు చెప్ప చున్నాడు. ఇదేమన్నందులకు ఆయనను పోలీసు హవల్దారువద్ద కులిపించి దెబ్బలుకొట్టిరట. ఇది నెక్టెంబరు 8 ఆచాయల జరి గెను. మంగళసింగుకు వగిలినగాములను డాక్టరు పరకురామ శర్మ పరీక్షించెను. ఈవిధముగ స్టేటుమెంటులను యెందరో కమి టీసభ్యులలో యెవరో ఒకరియెదుటయిచ్చిరి. అందఱును గ్రామ ములలో లూటీజేసినట్లును, బలవంగడ్డికొనికొనియు, పాలుపితి కుకొనియు, యిండ్లలోదూరి యేదెచ్చిన ఆదియెత్తుకొని పో యినట్లును చెబుచున్నారు. గురుకాబాగువద్ద నుంచబడిన పోలీ సుసిబ్బందిగూడ యిట్టి దుండుములు కొన్ని చేసినగూడ జెప్ప వచ్చును. ఇందు ఆధికారులకు జోక్యమున్నదని మేము రూఢిగ జెప్పజాలము.

పైన సారాంశము చెప్పినదంతయును కమిటీవారు విచా రింపగా వచ్చిన సాక్ష్యములంతయును త్రోడేకరించినదే. ఈ సాక్షులు విద్యాజ్ఞాన సామర్థ్యములుగల్గి చూచినది చూచినట్లుల చెప్పగల్గిన వారైయున్నారు. మేమీ సాక్ష్యముల పరిశీలించు

టలో అతిశయోక్తులుగాని తప్పులుగాని యేమైనయున్నవేమో యని చూచితిమి. ఇట్టివానినన్నిటిని మినహాయించిచూడ! యే విధముగ జూచినను యీ ప్రయోగించిన బలము అధికముగను, అసాధారణముగ నున్నదని మాత్రము చెప్పవలసి యుండును. ఒక్కొక్క సారి క్రూరము గ నూ డ నుండెను. దీని నే విధముగ నై న ను సమర్థింప వీలులేదు. మేమీ విచారణను పోలీసువారికి గుంపు పును చెదరగొట్టు హక్కుకలదను ఊహించినచో చేసితిమి. అట్టి దానికి యేవిధమైన ఆధారమును న్యాయధర్మమును లేదు. ఎం తెలు ప్రయోగమును జేసినదియు, యేయేభాగములందు దెబ్బలు గొట్టినదియు, యెంతటి గాయములు తగిలినదియు నిర్ణయం చుటలో ఆధికారుల దృష్టినిబట్టిగూడ విచారించితిమి. అప్పటి కిది ప్రభుత్వమువారి విధముగ నిరంకుశముగ క్రూరముగ జార్జి న్యము ప్రయోగించుట మానవకారణ్య భావమునకు విరుద్ధముగ నున్నదని చెప్పకదప్పదు. ఈకొట్టుటకు పరిశీలించెమియు నవస రమును చెచ్చిపెట్టలేదు. ఇది చాల నైచ్యముగ నున్నది. పంజాబు లోని ది వ ర కు మార్షలు లా రో జు ల లో జరిగిన సం గ తు ల ను న్ను, భారత మంత్రిగావించిన హెచ్చరికను ఖండనమును జ్ఞాపకమునకొని యెవను యిట్టిది జరుగనియకుండ జూడవలసింది. పంజాబుప్ర భుత్వమువారి కలంబించిన పద్ధతులు, ఆకాలీల పద్ధతులను పోల్చిచూచినయెడల ప్రభుత్వమువారు సమర్థించుకొనట కట్టి కారణమును గాన్పించుటలేదు. ఆకాలీలు దేశమునకై సర్వమును ఆర్పించి, అహింసాబద్ధులై, దీర్ఘముగ నెంతోమహేళము గలుగ జేసినను ధర్మముగ ప్రకర్తించిన ఆకాలీలను మేము ప్రశంసా పూర్వకముగ నభినందించుచున్నాము.

(సం) యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు,

అధ్యక్షుడు.

(సం) యస్. ఇ. సోక్సు,

,, జే. యం. సేక్ గుప్త,

,, మహమ్మదు టాకీ,

,, యం. వి. అభయంకర్,

సభ్యులు.

పంజాబులో ఆరోగ్యప్రదర్శనము.

లాహోరు, నవంబరు 22:— పంజాబులో ఆరోగ్యశిశు వార ప్రదర్శనములు చెందును గలసి 1925: వసంతకాలమునందు జరుపుటకు కమిటీవారు నిశ్చయించిరి. ఇందు వివిధములైన వీర్యా లులు జేయుటకై కార్మినిర్యాపక వరమువారు అసతికాలము లో సమాజేశమై కార్యక్రమమును నిశ్చయించెదరు. దీనిద్వారా పంజాబురాష్ట్రమునందు ప్రతివోట నొక ప్రదర్శనము జరిగి ప్రజలయందు ఆరోగ్యవిషయ ప్రబోధము యెక్కువజేయుటయే యిందలి ముఖ్యోద్దేశము. అందుఁబడి తమ ప్రతివోటను స్థాని క సంఘము లేర్పరచుకను. ఈప్రదర్శనమునందు శిశువుల ప్ర దర్శనము అత్యవసరముగా కమిటీవారు వలంపరేదు. ఈవిష యమున ప్రజలు బాగుగతోడ్పడెదరని అధ్యక్షురాలగు హెలీ సతి వలంపచున్నది.

(అ. వె.)

పాత్రోగారు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

మదరాసు మెయిలుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది — విద్యామంత్రిగారు కృష్ణాజిల్లాలోని సభ్యులకు ప్రత్యు త్తరమిచ్చినపుడు మేమే యక్కడనుంచినవో కేంద్రప్రభుత్వ మునకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లీయవలసిన కట్టుబడిని గూర్చి యింకను చిట్టలుముగా యెవమని గోరియుండును. ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయమును గోరుచు జిల్లాబోర్డుఅంగీకరింపదు తన యభిప్రాయము వెల్లడించెను. సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఆ ప్రయత్నంబునకు యత్నమును జరిగినవో చెలిపెను. “ఆర్థికవిషయములు గమనించవలసి యున్నది. ఈ యేర్పాటులు పూరిగా నెరవేరటకు రాష్ట్రీయవిరాళమునండి సహాయము న కై యెదురుజూచుచున్నాము.” అని పాత్రోగారు రనిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గోరువారికిది ఆశచిగిందు ప్రయత్నముగా నుండవచ్చును. సర్ జేసెలుబ్లాకెటుగారు (ఆర్థికసభ్యుడు)యొక ముందుగూడ గతవత్సరము అనుసరించి న ఆర్థిక విధానమునే, మైం ద న రా స న స భ లో ప్రతి ఎక్సైజుపన్ను తీసికేయుటనుగూర్చి జరిగినచర్చ నను యము తిరిగి వ్యక్తీకరింపబడికవిధానమునే యనుసరించినవో మదరాసునకు ప్రస్తుత రాష్ట్రీయకట్టుబడి పద్ధతిప్రకారము సహాయము వచ్చుట దుర్లభమున. అందుచే ఆంధ్రులకు విశ్వ విద్యాలయము వచ్చుటగూడ దుర్లభమే. సర్. ఎ. పి. పాత్రో గారికి తాను చెలిపిన యంశములకన్న యెక్కువ చెలిపినందుక వచ్చును. అందుచేతనే రాష్ట్రీయ కట్టుబడినుండి సహాయము నకై యెదురుజూచుచున్నారు. ఆర్థికసభ్యుడు దయచలచి న్యాయముగా ప్రవర్తించుటకై యీరాష్ట్రముపై బకవును వచ్చి మార్చినెలలో తగ్గింపనున్నాడని బ్లాకెటుగారింటిలో పడి యే దయున పాత్రో గారికి డెలివరేజేమా. అదియే నిజమైనవో ఆర హస్యమును వెల్లడించిన సంతసించెదము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యా లయము గోరువారికి యెక్కువ యాపకరించును. వారికప్పుడు తమ గూతయును నీడేరగలదో లేదో తెలియవచ్చును. ప్రస్తుత ము చెలిసికొనుట కష్టముగను. సర్ జేసెలు బ్లాకెటు గారు కట్టు బడులబరువు మోయుచున్న మామరాష్ట్రములకు న్యాయ మెనగూర్చుటకన్న కాననభి కోర్కెల నెరవేర్చుటయే ము ఖ్యముగా నెంచినవో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గోరువారంద రును తమ ఆశల వదులుకొనెదరు. విద్యామంత్రిగారు మాత్రము, వారికి యేమిగాంభింపదగ్గవో చెబుచుందురు. బహుశః ఆయ న ఆత్మంతాతతో కలగనుచున్నారేమా?

వంగరాష్ట్ర వనములు

బెంగాలులో 11228 చదరపుమైళ్ల ఆడవిప్రదేశమునందు 5287 చ.మైళ్లు దిజర్నము కాబడినట్లు అడివిశాఖ పరిపాలనా నివేదికము చెబుచున్నది. 12 మిలియనుల ఘనఅడుగుల మట్ల పరకు, 22 మి.వెదురు, 17 మి.కలప తయారయినవి. 57 ఏను గులపట్టుబడినవి. మొత్తముఅడవులపైరాబడి రూ 28,61,515 ఖర్చు రూ 12,42,672 నిక రాదాయము రూ 10,18,842, నుండవనములందు 20కేతగంజీయందు వలసనివాస మే ర్పాటు బాగుగజరిగినవి. 178 మైళ్లలో 102 నివాసయోగ్య మైనవి. ఇంక 18 చ.మైళ్లుమాత్రమే చొరరానియడవులుగా నున్నవి.

(అ. వె.)

కావుపత్రికా కార్యాలయము

మండువల్లి,

లింగాలపోస్టు, కృష్ణాజిల్లా

ఇది యొక వాచపత్రిక. కావు, తెగ, బలిజ, ఒంగురి మహా జనులయొక్కయు తదితర వ్రాహ్మణతరులయొక్కయు దేశాభి మానులయొక్కయు సాంఘిక, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక, రాజకీయపరిస్థితులను హక్కులను కాపాడుటకు వెలువడి ఉన్నది. గానవ్రాహ్మణతరులెల్లరును జంబాదారులై సంఘభివృద్ధి చేయుతనానగవలెను

ఇది వారిప్రథమపేధి. సంవత్సరచందా రూ. 3-0-0

సానికవారలు

రాకపోకలు:—నిలియం జె. మెలోని (ఈస్టరాయి టర్నింగ్ లిమిటెడ్ మేనేజర్, గారు డిప్యూటీ కలెక్టర్ పాయింట్ ముదరాసుకు వచ్చిరి. మీడికల్ అండ్ యా రోడ్ల వెళ్లెదరు:—

గాననభ:—తిరువల్లిక్కేటి సంగీత సభవారి యజమాన్యముక్రింద వెంకటాచలం కెట్టిబిడి నెం 1 గృహమున పీఠాధనము మునురాండ్రగు బృందా, ముక్తా, సోదరీలు ఆదివారము సాయంత్రం 4-15 గంటలకు సంగీతసభ జరిగెదరు.

బహిరంగనభ:—దక్షిణ హిందూజే లిబరల్ ఫెడరేషన్ వారి యజమాన్యముక్రింద 4 తేదీ గురువారం సౌందర్య మహాసభను సాయంత్రం ఆయిదున్నర గంటలకు “జాం బాయి సభ, తిరువార” అను విషయముపై బి. మనిస్వామి నాయుడు, ఏ. రామస్వామి మొదలియారు, పి. టి. రాజన్, కె. వి. మీసన్, టి. సుందరాపునాయుడుగారు రుపన్య సేతురు.

మదరాసు తపాలాబ్రోతు సంఘము:—వైసంఘమువారి ఆహ్వానసంఘమువారి సంఘమునందు పోస్టు బ్రోతులు సమావేశమున 7 డిసెంబరున జరుపుటకు, సి. దొరస్వామయ్యగారి సభ్యులుగా నందునట్లు కోరుటకు, ఘంతు వసూలు చేయుచుటకై సంఘము సేర్పరచుకొనుటకు, ప్రైవేట్ కలెక్షన్లుండి ప్రతినిధులుగా నుండువారికి సెలవు నీయవల సినది పోస్టుమాస్టరు జనరలును కోరుటకు తీర్మానించిరి:—

మదరాసుకాసనసభ కార్యక్రమము:—కాసన సభ డిసెంబరు 8 తేదీన ప్రారంభమగును. 1. ప్రశ్నోత్తరములు 2. స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు సవరణలు 3. సభ్యులకు ప్రభుత్వ మువారు తెలియజేసే విషయములు 4. అనధికారసభ్యుల కార్యక్రమము 5. సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులు 1924-25 6. మదరాసు కాసనసభా స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు సవరణలు 7. మదరాసు యిన్ఫర్మేషన్ చట్టము. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు (లామెంబరు) వై చట్టమును చేయుటకు ప్రవేశపెట్టెదరు.

ఒక సవరణ:—నిన్నటిపత్రిక 18 వ పేజీ 2వ కా లములో బొంబాయిలో నేర్పడిన వికృతత్య ఉపసంఘమునం దు కట్టించుచి రామలింగారెడ్డి, సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు గార్లుగూడ సంయుక్త జాతీయపక్ష ప్రతినిధులుగ నున్నారని (ఆ. ప్రె.) వార్త పొరబాటున ప్రకటింపబడినది. మీరు సభ్యులుగనున్నది బెంగాలు నిర్బంధకాసన నిరసన తీర్మానము తయారుజేయుట. తేర్పడినసంఘము. ఈసంగతిని రెడ్డిగారే స్వయముగ మాకు వ్రాసిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము:—వైసంఘమువారి యజమాన్యముక్రింద డాక్టరు బెసంట్ ముగారు, మంగళవారము సాయంత్రము 5.30 గంటలకు (2-12-1924) సౌందర్యమహాసభను దుపన్యసించుచున్నారు. ఆతరుణముననే చెన్నపురియందు సమావేశమైన ఆంధ్రవిద్యార్థి సభయందు జరిగిన పోటీపరీక్షలలో (Oratorical contests) గెలుపొందినవారికి బహుమానములు యివ్వబడును. అందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఒకవిజృంభణ:—టీచర్స్ మేనేజర్స్ ఉపయోగములు ప్రావిన్షియల్ టీచర్స్ మేనేజర్స్ కాన్ఫరెన్సు మద్రాసులో జరుపు యత్నములు జరుచున్నవి. ఈ సమావేశము వారి కృత్రికే గాక ప్రారంభవిద్యావ్యాప్తికి గూడ తోడ్పడుట యిం దకి ఉద్దేశము. ప్రైవేటు వ్యక్తి సంస్థల సాయములేక ప్రభుత్వ స్థానిక సంస్థలు విద్యావ్యాప్తిని పూర్తిచేయజాలవు. అందుచే వీరి చహాయ మువలయును. ఈసమావేశమునకు చాలమంది ప్రతినిధులు వత్తురని తలచుచు వారికి ఉచితభోజనవసతులకు ప్రయత్నించు చున్నాము ఇందుకు విరాళముల సహకారములచే ప్రజలు ధన సహాయము చేయుదురగాక యని కార్యదర్శియగు కె. రామా నుజుల పిళ్లగారు వ్రాయుచున్నారు.

* * *
కె. రామాంజులు గారు టీచర్స్ మేనేజర్స్ సృష్టికై పదు శ్రమను ప్రదర్శించుచు, కాసనసభ్యులగూడ పీఠవిషయ మున శ్రద్ధవహించుటగాక యనియు టీచర్స్ మేనేజర్స్ ప్రారంభవిద్యకు సహాయభూతులనియు వారి అభివృద్ధి చాలా ముఖ్యమనియు కె. రామయ్య కెటిగారు వ్రాయుచున్నారు:—

ఓరియంటలు వైభవస్వరెన్ను కంపెనీ
ఈ కంపెనీవారు దానినిగూర్చిన వివరము లన్నింటిని దెల్పుచు, ఇన్స్యూరెన్సు పద్ధతులు వివిధములైన వానినిగూర్చి వివరించుచును, యాసంవత్సరము పాలిసిహోల్డర్లకు జేసినక్రా త్ర సౌకర్యముల దెల్పుచును క్రొత్తప్రాస్పెక్టునును ప్రచురించిరి. ఈ 1874 మే 5 వ తేదీని స్థాపింపబడి భారతదేశమున పేరెన్నిక గాంచినది. ఈసంవత్సరముతో 50 సంవత్సరములు పూర్తియగును. ప్రాణమును భీమాజేయించుకొనువారు యిందు నిర్భయముగ జేసికొనవచ్చును.

బాపట్ల తాలూకాసంఘము
బాపట్ల తాలూకా సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గసభ డిశంబరు 8 వ తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు తాలూకా కాంగ్రెసు ఆఫీసునందు జరుపుబడును.
ప్రస్తుత వెంకటకృష్ణయ్య, కార్ దర్శి.

మహమ్మదీయ బాలికలకుగూడ నిర్బంధవిద్య యవసరము:—మహమ్మదీయ యజమాన్యసంఘమువారి యజమాన్యముక్రింద మహమ్మదీయుల బహిరంగసభయొక్క టి నిన్న జరిగినది. పెక్కురు మహమ్మదీయులువచ్చిరి. మహమ్మద్ మూసానేట్ గారు రధ్యక్షతవహించిరి. సయ్యదియిమాముద్దీన్ గారు మహమ్మదీయ బాలికలకుగూడ నిర్బంధ విద్య యవసర మను తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుచూ ఉపన్యసించిరి. ఎం. ఏ. అజీంగారు మొదలగువారు అనువదించిరి. అబ్దుల్ లతీఫ్ ఘరాకీ గారు (అజ్జర్ హింద్ పత్రికాసంపాదకుడు)ను మరి యిర్దు రును తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాటలాడిరి. కాని అధిక సంఖ్యాకులు తీర్మానమును ఆమోదించుటచే తీర్మానము నెగ్గినది. తీర్మాన మిట్లునది.
“మదరాసు మహమ్మదీయులయొక్క యా బహిరంగ సభ, మదరాసు కార్పొరేషన్ నిర్బంధవిద్యా ప్రకాశికలో మహమ్మదీయ బాలికలను గూడ చేర్చవలయునని, తదనుకూలము గా ఘోషావధర్తుల కనువగు ఏర్పాట్లుజరుపవలెననియు తీర్మానించుచున్నది!!

రంగూను—బాలభటులు
గవర్నరు గారు
రంగూనులో 28వ తేదీన బాలభటుల సమావేశము ఆత్మత్వాహముతో జరిగెను. 24 దళములు 750 బాలభటులు ఆవిశోదములందు పాల్గొనిరి. రాష్ట్రసేనాధిపతి ప్రాంతువుడుగారు అన్నిటిని క్రమముగ పరీక్షించిరి. గవర్నరుగారు విచ్చేసిరి. ప్రాణరక్షణ మొనర్చినందుకు ఒక దళ నాయకునకు వెండిక్రాసు బహుమతి యొసంగబడెను. గవర్నరుగారికి ఒకదళమువారు తయారుజేసి బాకు కానుకగ నర్పించిరి. ఈవిశోదములనిధికి గవర్నరుగారు రూ 250 విరాళ మొసంగిరి.

శస్త్రసంబంధములేని చికిత్స
మద్రాసు, తేనాంపేటలో నుండు దివాన్ బహదూరు సి. కృష్ణస్వామిరావు, రిటైర్డుడిస్ట్రీక్టు అండు సెషన్సుజడ్జిగారివద్దనుండి,
మ.రా.రా.శ్రీ పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసలయ్యగారు వారికి 72, అర్మీనియన్ వీధి మద్రాసు.
ఆర్యమహాశయా,

శరీరమునందు అతిముఖ్యభాగములలో కలిగిన తీవ్రమైనవాపు, హానికరమైన కుటుపు ఈ రెండు మోస్తరుల వ్యాధులకు బేషధ ప్రయోగము చేతనే తాము బాగుచేయుటను నేను చూచుటకు అవకాశ మొసగినందుకు మీకు వందనముచేయుచున్నాను. మామూలుగా అపాయకరమైన శస్త్రచికిత్సచే కుదుర్చుబడువ్యాధులు గలవారు అపాయములేని మీ చికిత్సాపద్ధతినే తప్పక సంతోషముతో అంగీకరింతురని నేను నిస్సందేహముగా చెప్పగలను.

చిత్తగించవలెను,
సి. కృష్ణస్వామిరావు,
తేనాంపేట 18.2.24.
ప్రకటన నెం (16)
వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

కాన్ఫెయినునముద్రము
తుపాను
కాన్ఫెయిను సముద్రములో భయంకరమగు తుపాను రేగెను. 25 పడమలు మురిగెను. 48 జాలదివాండ్రు మురిగి పోయిరి.

పాత్రోగారికి నన్యానములు
గౌ. సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారికి బందరులో 27వ తేదీన ఆదిమాండ్రమహాసభి ఆంధ్రదీనసేవాసంఘము, టీచరు మేనేజరుల సంఘములవారును, సాయంత్రము జిల్లాబోర్డువారును సన్మానపత్రము లొసంగిరి. (ఆ. ప్రె.)

సిపాయిలై ఫోర్జరీ నరము
పూనా, నవం 28:—రాయలు వెట్టుకెంటు రిజిమెంటులోని సిపాయి రోజయ్య, ట్రల్లీయను లెఫ్టనెంటు సంతకముజేసి ఒక మర్రాబునద్ద రూ 1000 బుణుణము దెచ్చినందున ఫోర్జరీ మోసము నేరములక్రింద సెషన్సుజడ్జిగారు 6 నెలలు కఠినశిక్ష వేసిరి. వానికి దుయ్యద్ది పుట్టించి తోడ్పడిన మరియొకవురను ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్షవిధించెను.

వాతావరణస్థితి
1924 నం|| నవంబరునెల 29-వ తేది శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో ఆర్మీటర్మోమీటర్	గత 24 గంటలలో ఆర్మీటర్మోమీటర్	గత 24 గంటలలో వర్షపు	గత 24 గంటలలో వర్షపు	గత 24 గంటలలో వర్షపు	గత 24 గంటలలో వర్షపు
గోపాలపురం	78.1	67.1	...	24.88	44.96	
విశాఖపట్టణము	81.0	78.8	...	15.44	87.09	
కాకినాడ	78.8	72.7	...	21.87	39.09	
మచిలీపట్టణము	77.7	71.7	...	12.04	41.59	
కర్నూలు	83.4	62.6	...	8.56	26.01	
బళ్లారి	84.1	60.8	...	2.45	20.51	
కడప	88.0	70.0	0.02	7.21	81.28	
నెల్లూరు	76.8	70.2	0.09	21.28	87.98	
మద్రాసు	76.9	71.5	...	18.80	50.74	
కడపూరు	81.0	78.2	...	22.28	52.94	
సెలము	86.9	68.6	...	5.76	39.30	
కోయంబత్తూరు	88.1	69.1	...	10.29	22.29	
తిరుమనాపల్లి	87.7	71.8	0.41	9.24	88.18	
నాగపట్టణము	80.2	78.9	0.05	19.97	54.93	
మధుర	86.3	72.0	0.35	5.01	88.58	
పాంబన్	67.8	77.0	0.22	11.99	87.00	
తిరునల్వేలి	1.67	17.10	28.8	
తిరువేండ్రము	81.9	74.0	0.08	11.05	64.51	
కొచ్చిన్	84.6	78.8	...	18.32	114.51	
కాలికట్టు	93.6	71.1	...	19.11	117.16	
మంగళూరు	87.9	72.2	...	4.18	125.68	
తెంగళూరు	80.6	61.1	...	2.92	85.87	
మేర్కాత	75.4	68.2	...	5.50	125.46	
కొడైకనాల్	58.6	49.2	0.03	9.40	62.18	

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో ఆకాశము నిర్భలము నున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి 6½ డిగ్రీలు, గోపాలపురములో 4, కాకినాడలో 8½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—కడపలో చినుకులు పడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల పలచగనున్నవి. ఆర్ధ్రత తక్కువ. పగటివేడిమి కడపలో 4½ కర్నూలులో 8½ బళ్లారిలో 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 8½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో చినుకులుపడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 8, మద్రాసులో 7½ కడపూరులో 4 డిగ్రీలు తక్కువ. ఆగ్నేయమున చినుకులు సాగుచునే యుండవచ్చును.
ఆర్. ఎస్. సామూరు,
వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు

“జీవిత ప్రమాణాభివృద్ధి”

ప్రాఫెసర్ వార్డుగారి యువన్యాసము

నిన్నటిసాయంత్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ భవనమున ప్రాఫెసర్ వార్డుగారు “జీవిత ప్రమాణాభివృద్ధి”ని గూర్చి ప్రసంగించిరి. ఏ. రంగనాథమొదలియారుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

ఉపన్యాసము పూర్తయిన తరువాత కేవలము పాల్గొన్నవారు ప్రసంగించిరి.

ఉపన్యాససంగ్రహము

సంఘమునకు ప్రమాణాభివృద్ధి గావించుటయు, పాల్గొని వారితో సహా సమస్తమును ఉపద్రవములను నివారించుటయు ప్రస్తుత కర్తవ్యము. రెండవది ప్రాప్తమైన దేశములందును జనభావనలను మార్చుట జీవనాభివృద్ధిని గావించుటయందును. అట్టి సాంఘిక జీవనము పెంపుకొనబడిన జనులు నిరాధారములై దారిద్ర్య బాధను పాలింపబడుట కవకాశము లేదు. వలసినంత పెట్టుబడి గలిగి ఇట్టివిధానములను నిర్వహించుటయు, నిరక్షమగుటయు, దారిద్ర్య బాధలను జనములను బుద్ధింపబడును. కానినకుల దివ్యతలముల వృద్ధికి వారి నుద్దరించుటయందును ఎల్లజాతుల క్రమముగ గ్రహించగలిగి అట్టి సంస్కృత పెద్దలను పుట్టుటయు మార్గాన్వేషణయు గావించుచున్నది.

ఇంగ్లండునందు సంఘసంస్కరణమార్గ మేదియైన నున్నచో స్వల్పదినముల పరిమితమున మూలముల యభివృద్ధికి పాటుబడుటయేయని బోవాల్ లా గా రంగీకరించి యున్నాడు. కేవల పాటికాభివృద్ధియే వాంఛితముగాదు. ప్రజాసామాన్యమున కంతయు సుదృఢమైన విజ్ఞానమును వృద్ధిచేయవలెను. అభివృద్ధియనకేవలము అన్నవస్త్రములొసంగి నివాససౌకర్యము లేర్పరచి అంతటితో సంతుష్టి బరచి వారిచే నిరంతరము కృషి చేయించుటగాదు. వారికి విద్యాభివృద్ధి గావించి జీవితమును సౌఖ్యముగను, నీతియుతముగను గడుపుటకు వలయు సౌకర్యములొసంగవలెను. జీవితపరిమాణమును వృద్ధిచేయుక నిజమనిద్యవ్యాప్తి గావించబడవలెను. దీర్ఘమగు ఆర్థికపునాది యుండినచో గాని సంఘమునకు నాగరికతద్వారా విజ్ఞానాభివృద్ధి మెరవరజాలదు కావలెన బాహ్యమున కంతయు ప్రకటన నిరంతరభివృద్ధిగావలెను. కేవల జీవనోపాధికి మాత్రమే గలిగిన వారలు ప్రపంచోన్నతి కేవలమునకు సహాయకాలు గాకాలకు మానవాభివృద్ధియందు మీరు నామమాత్రమునై యున్నారు. ఎల్లదేశములను సంఘోద్ధరణమునకు అంగీకారమును సూచించుచున్నది. కావున అందులకు జనులెల్లరకు అనుసరమును జీవిత ప్రమాణమును నిర్ణయించుటయు, అట్టి ప్రమాణము ఎల్లరకు చేరునట్టి మూలముల పెంపుకేయుటయు ముఖ్యకర్తవ్యము.

రాజకీయ స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి పాటుబడు భారతదేశీయులు తాము స్వపరిపాలనము విధానముల నాలొచించుటకు ముందు దేశమందలి అర్థశాస్త్ర వేత్తలను సహజేతరచి దేశీయుల ఆర్థికపరిస్థితులను, దేశమందు తయారగు నానావిధములను గమనించి, అట్టిపరిస్థితులను ప్రజలకు ఎంతవఱకు చాలియున్నదో, ఇంక నెంతవఱకు వృద్ధి చేయవలెనే నిరూపణ చేయునట్టి ఆర్థిక కార్యక్రమమును తయారుచేయవలెను. అట్లానర్చిన ప్రధానము జీవిత ప్రమాణమును వివరించుటయే లేక నిర్ణయించుటయే గలుగును. అమెరికాదేశమందు సాంఘికాభివృద్ధియందు బడును, అర్థశాస్త్రవేత్తలను కలిసి ఒకజీవిత ప్రమాణమును, నిర్ణయించిరి.

కార్మికుల జాతీయ కాళివారుమాలివారలని నిజమగు పరిస్థితులను వారి కుటుంబ సంరక్షణ భారమును గుర్తించుటకు ప్రత్యేక ఏర్పాటుల నొనర్చిరి. ఈరెంటిని సమన్వయించి కార్యరూపమున తెల్లదూచుచున్నారు. కనిష్ఠ జీవిత ప్రమాణము పారిశ్రామిక విధులవలన గలిగి తీరవలెను. కాని సౌఖ్యభూయిష్టమగు జీవితమును గలుగజేయుట కెల్లరు ఆశించవలెను. పరిశ్రమలభిమును బడచునట్లేక రాదు. ఈనిదాంతమునే దేశీయులెల్లరు గ్రహించగలిగి కుటుంబసహజమున వృద్ధిపరుగగల సమానసంఘము నిర్మింపబడగలదు. సంఘమునందలి ప్రతివ్యక్తియు జీవితవ్యయముల గలిగి నిరాధారతలాలగాకుండ నిలుచుటకు సంఘసంతయు బాధ్యతగ నుండవలెను. దేశపాలన కక్షలకును పోరాటములకు తా వొసగుచున్నది. పాశ్చాత్యప్రజాపాలన కొన్ని విషయములందు సంపూర్ణముగ నున్నది. తేజమునకు ముఖ్యమగు ఆర్థిక పరిస్థితులను సేక్షించినందున అమెరికా యూరోపు దేశములలో ఆకాంతి వాతావరణము ప్రబలియున్నది. కొంతకాలవరకు దేశీయపరిపాలనందలి పలువిషయములను కట్టిపెట్టి పారిశ్రామికాభివృద్ధి, గ్రామజీవితమును వృద్ధిచేయుట మొదలగు సమస్యలకు దృష్టిని మార్చుచో దేశము శీఘ్రముగ అభివృద్ధి నొందగలుగును. పాశ్చాత్యకార్యక్రమమును పారిశ్రామికవిద్యకొరకు పిపాస చేసియున్నాడు. విజ్ఞానము నాభివృద్ధిచేయు ప్రయత్నము

సౌఖ్యజీవితము చేపట్టగలందులకు పాటుబడుచున్నాడు. ఇట్టి ఆశయములు సాధ్యమగు పేరాశయని చెప్పవలెను. వారి విద్యలకు విద్య, విజ్ఞానము సౌఖ్యజీవనములను కావించుట కట్టిగూటంకము నుండవలెను. అందుచేతనే ఆమె రికాదేశమందు ఉచితవిద్యనొసంగుటకాలము విశ్వవిద్యాలయములు నేర్పరచిరి. కళాశాలలు, పరిశ్రమలయములు ప్రజాపాలనమునకు సహాయకాలని తలంచబడినది.

సంఘమునకు న్యాయవాదికంటె కృషియుండె తమాత్రమును నిరంతరమునాడుగాదు. మీదుమిక్కిలి కృషియుండే సంఘమున కత్యంతావశ్యము. అట్టివానిజీవితప్రమాణము లేక ఎంతకాలముండగలదు? తెలివగలట్టి ఏసంఘమైనను సంఘమునందలి సామాన్య జీవితప్రమాణమును నిర్ణయించుటయే. అట్టిజీవితప్రమాణము లేక కాలమునుబట్టి మార్చుచుండును. పాశ్చాత్యులు నవీననాగరికతయందు వ్యాపారములందు చాలనమరులైయున్నారని మాదేశమందు జీవితప్రమాణము వృద్ధిచెందినది. ప్రజలు ఎక్కువ యంత్రాన్వేషణమునకు గడంగుచున్నారు. వైద్య, వైజ్ఞానికవిద్యాభివృద్ధి గావలెనని కోరుచున్నారు. తమపాలిభాగమునందలితరసోదాలకు స్థానమొసంగుట కెందరు సంసిద్ధతజూపగలరు? గర్భిణీసామాన్యమును గుర్తించినచో కనిష్ఠసామాన్యము లభింపజాలదు. గాంధీగారు దీనినే బోధించుచున్నారు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములందు పదార్థ ఉత్పత్తి వృద్ధిగావలసియున్నది. నూతన ఇంజనీరింగు, యంత్రసాధనముల వలన దీనిని వృద్ధిచేయుట సులభము. పరిశ్రమలభిముకొరకు గాక వినియోగము కొరకు నుద్దేశించినచో స్వల్పకాలములోనే వలయు పదార్థము సుత్పత్తిచేయగలము. లాభమును సంపాదించువిధానములను ప్రజలు ఆశక్తులైయుండరు. తిండి, బట్ట, నివాసము మొదలగు జీవితావసరములను సమకూర్చుటకుగూడ ఆవిధానము తక్కినంతయుగాలేదు. అట్టి అవసరములను సమకూర్చజాలని ఏ ఆర్థికవిధానమును సంపూర్ణమైనదని చెప్పనవకాశము లేదు. ఉత్పత్తిని విభజించుటకు సరియైనవిధాన ముండవలెను. పాశ్చాత్య దేశములందు లాభముసంపాదించు నుద్దేశముతో నడుపబడుపారిశ్రామికవిధానము సంపూర్ణముగ అవిజయము గాంచినది. 1819 సం॥ నుండి సరియగు జీవితప్రమాణమును నిర్ణయింపజాలకుంటివి. 1936 సం॥ ఏప్రిలు ఉత్పత్తియందు 100 కి 30 వృద్ధియైంది. ప్రస్తుతము ప్రజల కైతిక ఆధ్యాత్మికపద్ధతులకు ఆర్థికపద్ధతి భిన్నముగ నున్నది. అన్నివస్తువులను ధనాపేక్ష చేడంగనియు వర్జనీయునియు బోధించును.

నీవస్తువులను గమనించి ఉత్పత్తినుండి ఎంతవఱకు అవసరమో, వానిని గ్రహించుటయు, ఎక్కువపదార్థఉత్పత్తికి నుద్దేశించుచు తనకు ఆవశ్యకములయి సుఖానందమునకు తగువానిని స్వీకరించుటయు సాధ్యమనివానిని ప్రేమించి ఆతని హక్కులను సేపు గుర్తించుటయు, వానిజీవితము సుఖప్రదముగ నొనర్చుటయైయుచు ముఖ్యము.

అధ్యక్షులు సభనునుగించుచు ప్రభుత్వము తన ప్రజలకు పారిశ్రామికాభివృద్ధిచేగాక వైజ్ఞానిక ఆధ్యాత్మికవిద్యాభివృద్ధిని గలిగించు సమపాదముల నొనర్చవలెననియు, కేవలజీవోపాధి లభించుటయేగాక ఇతరవిధములను అభివృద్ధి సామాన్యములకు గలుగవలెననియు, భారతదేశమందు మరణసంఖ్యవృద్ధియగుటకు కారణము తగుమైన ఆహారవస్తువులేకపోవుటయే యనియు, ప్రభుత్వము ఈసమస్యలను పరిష్కరింప సంసిద్ధత గనబరపవలెనని పల్కిరి.

పిదప అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకు, వందనములతో సభ ముగిసెను.

వరదల సహాయకర్తలకు బహుమానములు

తిరుచనాపల్లి, 28:— కల్వర మార్కెట్ గారు నిన్నను దర్బారుకేసి, రెల్వేఆఫీసు నుండి రైలు వి ఆర్. రామస్వామియ్యంగారికి రావుసాహెబు బిరుదును, 42 పోలీసుఉద్యోగులకు ధనరూపహహమానములను వరదల సహాయకార్యములందు బాగుగ పనిచేసినందుకు బహుమతి.

బాంబే మర్కెంట్ లు బ్యాంకుకేసు

లాహోరు నవం 27:— బాంబాయి మెర్కెంట్ లు బ్యాంకు ఫిరోజ్ పూరు కాళిబా యిదివరకు మేనేజరుగా నుండి యాతడు తనధరావతు మొత్తమును డైరెక్టరులీయలేదని కేసుకేసెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ధరావతును డిపోజిటుకాచిసమయమున డైరెక్టరులుగా చేరని యగువురను రామల్లాలు కాపూరు, హర్నా సింగగార్లు విడిచిపెట్టిరి. మిగిలిన డైరెక్టరులపై కేసు డిశం 15 వ తేదీన విచారింపబడును.

నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయము

గవర్నరుగారి కార్యకేసును ఉపన్యాసము

నాగపూరు, నవంబరు 28:— నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయము వైసుభాస్కరుగారు నున్న గో ప్రాంతమైగారు నేడు జరిగిన పట్టపధానోత్సవమునందు ప్రసంగించిరి. విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనకై నాదినిస్థాపించిన పర్ బిసిన క్రీస్తుబోనుగారిని కొనియాడిరి. తాతా కుటుంబమువారు భవని నిర్మాణమునకై ఒకలక్షరూప్యము లొసంగిరి. యితరులవలన 34,000 మాత్రమే వచ్చినవి. ప్రభుత్వమువారు, కాసనసభ యంగీకరించుచో నొకలక్షరూపాయల నీయవచ్చును. ఇదిగాక భవన వ్యయమునకై రూ 30,000 గ్రాంటుచేయుదురు. ఈ విశ్వవిద్యాలయము ఆక్స్ ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయము పద్ధతులపై నడపించుటకు, విశ్వవిద్యాలయ సైనికదళమును, వార్షిక ఆటలపందెములను స్థాపించునట్లుల చెల్లిరి.

విద్యార్థుల ఘనత

విశ్వవిద్యాలయమునందలి విద్యార్థులను రెండుతెగలుగా విభజింపవచ్చును. (1) ప్రత్యేకఘనత సంపాదించి పరిశోధన కార్యములకు గడంగువారు. వీరియందే దేశమునందలి రయతులకును, పరిశ్రామికులకును అభిమాన మెక్కువగా నుండును. 2 వ రకమువారు సాధారణ జ్ఞానసంపన్నులు. వీరు విశ్వవిద్యాలయమున విద్యభ్యసించినచో బాగుగ ధనార్జన చేయవచ్చుననియు గౌరవము వచ్చుననియు, ఉద్యోగముల చేసికొన వచ్చుననియు భావించెదరు. కానినీటికన్నీటికన్న యెక్కువ ముఖ్యమైనకారణమేమన వారు నిజమైన మంచి పొందవచ్చులకన్నతై యుండును. అందులకు గల యుక్తములను గద్దించియోగ మొనర్చుకొనవలెను.

పౌరత్వమునకు తగినగుణములు

విశ్వవిద్యాలయాధికారుల యాశయ మేమన మిమ్ము మంచి పాటులుగ పెద్దమనుష్యులుగా నొనర్చుటయే. ప్రభుత్వము వారి యాశయముగూడ నిదియే. మంచిపాటులుగానగుటకువిద్యార్థులగు మీరు సంపాదించవలసిన గుణములేమన, సహనశక్తి మనోవాక్పాఠ్యకర్మల మితముగ మెలగుట నేర్పుకొనవలెను. నిష్పక్షపాతిము, సహేతుకమగువిమర్శభావము వివక్షగర్యుండవలెను. ఈ గుణసంపన్నుల మీరు గలిగియుండి డిపార్టుమెంట్ లందరిలోనూ పనిచేయగలిగినచో అప్పుడే జాతిద్వేషములు సంఘభేదములు తొలగింపగలుగుదురు.

సంఘ సేవ

రెండవముఖ్యవిషయమేమన సంఘాభిమాన ముంచుకొనవలెను. సంఘశ్రేయమే తనశ్రేయముకన్న నెక్కువగా పాటించవలెను. సంఘ సేవ చేయుటకు విద్యార్థులకు అనేకానేకములు గలవు. వారు జాతి భేదములు ఆశ్చర్యకరత తొలగించ పాటుబడవచ్చును. తక్కువజాతులవారి మధ్యమబోయి వారికి నయ్యనట్లు బోధజేయుచుండవలెను. వీటిన్నటికి ఆనకాశ మిచ్చు బాలభటోద్ధయము గలదు.

మీరుయూర్జలము విడిచిపెట్టినచోడనే జాతీయజీవనము నందు పాల్గొనవలెను. సంఘవ్యవహారములందేగాక దేశచరిత్ర సంబంధముల రాజకీయములందుగూడ పాల్గొనవలసి యుండును. యేమిటనాటివ అట్టి ఫలితమే లభించును. కావున మీరు సదాభిముఖులతో కట్టుదిట్టములతో భక్తియుక్తియుగా మెలగినచో మున్నందు మంచిలాభము లబ్ధయగలరు. కాంతి జీవనముల గడవగలరు. మీకు భావిదేశయందు పరమేశ్వరు డను గ్రహించుగాక యని గోరుచు విరమించుచున్నాను.

(ఆ. ప్రె.)

గుజరన్వాలా మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు

మహమ్మదీయుల స్థానములు తొమ్మిది ఖాళీపడినవి మూడుస్థానములకు పోటీలేకుండనే ఎన్నుకొనబడిరి. ఆరుస్థానములకు కాక్సీరు వారికిని పంజాబువారికిని పోటీపడినది. ఆరు స్థానములకు కాక్సీరు వారే ఎన్నుకొనబడిరి. మరెనిమిది స్థానములలో మూడిటికి హిందువులే ఎన్నుకొనబడిరి. వెనుకటి అధ్యక్షుడు లాబుసింగు (ఎం. ఏల్, సి) గారు ఎన్నుకొనబడెను. మరెండు స్థానములకు గవర్నరుకు సన్మానప్రతినిధ్యులవలెనన్న వారికి ఇయ్యగూడవచ్చు వారికి పోటీపడినది ఇయ్యగూడవచ్చు వారే ఎన్నుకొనబడిరి (ఆ. ప్రె.)

అమృతసరు సిటిజన్సు అసోసియేషను

అమృతసరు మ్యునిసిపల్ పరిపాలనమునందలి అసోసియేషను తొలగించుటకు క్రొత్తగా పౌరసంఘమును మేరుతో ఈ ఈసంఘ మేర్పరుపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియా వాణిజ్యసంఘము

ఇండియా సింహళ వాణిజ్యసంఘము వార్షిక సమావేశము డిశంబరు 15వ తేదీన కలకత్తాలో వైస్రాయిగారి అధ్యక్షుల క్రింద జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ నవంబరునెల 29-వ తేది శనివారము

రాజీవు మేల్లు

హిందూ దేశము స్వరాజ్యము నేకగ్రీనముగ గోరచుండ, స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయ నుండ, ప్రస్తుతము కలుగబోయేది షేక్సు ఎదుట గనుపించుచునే యున్నది. నిర్బంధ ప్రయోగముగూర్చి జెప్పబడినది. డెయిలీ కెలి గ్రాఫ్ ప్రచురించినవార్తప్రకారము, లీ కమిషను సూచనలను పొందుపరచుచు ఓల్లు సెకడానిని ప్రవేశపెట్టెదరు. ఆసంగతిని సార్వభౌమని యపన్యాసము వివరింపగలదు. లీ కమిషను రిపోర్టును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ నంగీకరించిరి. అతిత్వరతముగ శాసనమును నిర్మింప నిశ్చయించిరి. ప్రజల వాంఛలకిచ్చేడి జవాబిదియే. వీరితలంపు ప్రకారము, స్వపరిపాలన సమస్యను పరిష్కరింప నక్కరలేదు. కాని సర్వసంభ్యుల కష్టములను మాత్రము వెంటనే నివారించవలయును. వారికి వేతనాదులను హెచ్చుజేసి, వారి యిబ్బందులను ముందుగా తీర్చవలయును లేదని మొత్తము యీ పిషయమై పట్టుదల జూపిరి. ఇక కన్సర్వేటీపులు ఆతురముజూపుట వింతయా? కన్సర్వేటీపులకు ముఖ్యముగ గావలసినదిదేయే. సర్వసంభ్యుల సత్కలసితిగాంచి, కంట తడిపెట్టనివారులేరు. ఇండియామంత్రియగు బర్క్ హెడ్డు ప్రభువేమి, ప్రధానమంత్రియగు బాల్గవినుగ లేమి, సర్వసంభ్యులపట్ల పితృమాధిమానము జూపిరి. వారిసీతిని వెంటనే చక్కపడవలయునని పట్టుబట్టిరి.

అట్టితిరి, త్వరిత చట్టమేర్పడుట కాటంక మేముండును? సంస్కరణ విచారణసంఘమువారు రాజీవు వారములో వివిధ రకములను పూర్తిజేసి యిరు. ఈలోపుగ సంఘము రెండుభాగాలులుగ విభజింపబడునట. ఒకభాగమునందు సభ్యులలో నధిక సంఖ్యాకులగు ఉద్యోగులందఱు. మరొక భాగము రాజగారు వీరికి తోడ్పడుదురు. రెండుభాగాలను నందు స్వల్పసంఖ్యాకులగు అసభ్యుల సభ్యులుందురు. సప్రూ, శివసర్వమిలయ్య, జన్నా, పరాంజుపై గర్లు ఇందు జేరెదరు. అధికసంఖ్యాకులు సంస్కరణ నిబంధనలను స్వల్పపు మార్పులు సూచించినను, సంస్కరణములను మార్పుట కై మాత్రము సమ్మతంపరు. అల్పసంఖ్యాకులు సాత్వికమునంతను చొచ్చించి, రాయల్ కమిషను నేర్పరచి, సంస్కరణ విధానమును మార్పువలెనని గోరెదరు. ఈ సంగతిని గ్రహించియే, సప్రూ శివసర్వమిలయ్యగర్లు సయితము సంస్కరణముల మార్పువిషయమై ఆందరముచున్నారని, లండను మైమున్స్ట్రీక్ ఆశ్చర్యముజూపెను. లేదని ప్రభుత్వమయినచో, అల్పసంఖ్యాకుల యభిప్రాయముల నేమయిన గెరవించెడిదేమి? కన్సర్వేటీపుప్రభుత్వము అధిక సంఖ్యాకుల యభిప్రాయముల నామోదించుననుటకు సందియములేదు. ఇటు స్వరాజ్య

సమస్యను, అటు సర్వసంభ్యుల ప్రశ్నను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే పరిష్కరింప నున్నారు. ఇది కొంతవరకు నయమే. లేనిపోనియాశల బెట్టుకొని, ప్రజలు బ్రిటీషువార్ల మెంటు వంకకు జూచుటకు బదులు, ఆరే నన్నెటిని వదలుకొని, తమమోక్షము తమహ ములందేగలదని గ్రహింప నేర్తురు. లీకమిషను సూచనల మూలమున, మంతభారము ప్రజలపై బడును. సంస్కరణవిచారణసంఘము మూలమున, స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కవ కాశముదన్వను. హిందూ దేశమునకు వెంటనే జరిగెడి మేల్లివియే. ఇట్టిసిజిల్ భారతీయు లెటుల మెలగవలయునో, ఎల్లరును కలిసి యోచించుట యుక్తము. పరులపై నాధారపడిన ప్రయోజనము లేదని, ఎల్లరును విదితమగును. స్వయంకృషియే విముక్తి సాధనము. స్వయంకృషి నేమార్గమున జరుగవలయు ననునదియే ప్రశ్న. నిర్మాణకార్యక్రమమే ప్రధానమార్గమని మహాత్ముడు చెలుపుచున్నాడు. దీనియందు పరిపూర్ణ విశ్వాసము గలవారు ఇతరవిషయముతో ప్రాధుబుచ్చరు. తదితరులు ఇతరమార్గములను చేకట్టినను, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుట లాభకరమని మాత్ర మంగీకరించెదరు. గాంధీ-దాను ఒడంబడిక ప్రకారము, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుట కెల్లరుకు సమానావకాశము గలదు. కొన్నిలు కార్యక్రమమునుకొనసాగించుటకు, స్వరాజ్యపక్షము వారు పూనుకొందురు. వీరిచర్యల నితరులు నిరోధించరు. రాజీవుసంయుక్త సమావేశమునందు అన్ని పక్షములవారికిని అంగీకారార్హమగు కార్యక్రమ మేర్పడును. అది ఏరూపముదాల్చునో ఇప్పుడు జెప్పవీలులేదు. కాని, కార్యక్రమము లేతరున నున్నను, ప్రతిజాతీయభివృద్ధియు ఆజాతీయనే ఆధారపడి యుండునను సత్యము అన్ని పక్షములకును తప్పక తెలిసి రాగలదు. ఈసంగతి యిదివరకు తెలియనియెడల, కన్సర్వేటీపుప్రభుత్వమువారి చర్యలు నేడు స్పష్టము జేయుచున్నవి. ఇట్టిదృష్టితో జూచిన, సర్వసంభ్యుల నిర్మాణమేమి, సంస్కరణముల రిపోర్టు, దేశమునకు మేల్లే యగును.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు విన్నపమునకు బదులుచెప్పచు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము గూర్చి పాత్రోమంత్రి గారు ముచ్చటించిరి. విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము గూర్చి ప్రభుత్వము వారాలోచించుచున్నారట. విశాఖపట్టణములో సంగీకరింపబడిన మాదిరిని బిల్లు తయారుజేయబడెను. విశాఖపట్టణములో గూడిన సమావేశమువారు స్థలనిర్ణయము గావించజాలక బోయిరి. బెజవాడయందు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించిన బాగుండునని కృష్ణాబోర్డువారు విన్నవించిరి. విశ్వవిద్యాలయస్థానమే ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ప్రధానస్థానముగ నుండునని, వీరు చెలిపిరి. స్థల నిర్ణయమును ప్రభుత్వము వారే గావించెదరు. ఇందుకొరకు చారిత్రక ప్రసిద్ధియు, అనుకూలవసతియు, ఆరోగ్యము, నీటిసప్లయమున్నగు విషయములు యోచింపబడుననియు, ఆంధ్రదేశాభిప్రాయము గైకొనబడు ననియు, పాత్రోగారు నుడివిరి. ధనమాలం మిషం జగత్తని,

ధనములేనిది యిట్టి గొప్ప ఏర్పాటులు కొనసాగ నేరవు గద. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు మద్రాసు రాజధాని చెల్లింపవలసిన కష్టములబరువు తగ్గగనే, విశ్వవిద్యాలయము సుసాపితమగునని, పాత్రోగారు వాగ్దానముజేసిరి. త్వరితగా నీ భారము పగ్గునని పాత్రోగారి కాశగలదు. పాత్రోగారి యూహ సఫలమగునా? రాజీవు బెడ్జెటులో నీ విషయము సూచింపబడునా? ఎప్పటికిప్పుడు రాష్ట్రపుకష్టములు తొలగింపబడునని ఆశపెట్టుచునే యుండిరి. ఏదియో నొక యిబ్బందిగలిగెననిజెప్పి, వ్యవహారమును వెనుకకు నెట్టుచుండిరి. కడచిన బెడ్జెటులో రాష్ట్రముల బరువు తగ్గింపబడునని గంపెజాశతో నుండ, అనుకూలనమయ మింకను రాజేదని బ్లాకెట్టుగారు హెచ్చరించిరి. ఈమారయినను, కష్టములు తొలగిపోవునా? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ ఖర్చులను తగ్గించుకొని వారిపై వా రాధారపడిన గాని, ప్రయోజనముండదు. విలిటరీఖర్చులందు, చాలవరకు తగ్గుదలబడునట ముఖ్యావకరము. కాని, కన్సర్వేటీపు పరిపాలముక్రింద, విలిటరీ ఖర్చు తగ్గుటకుమారుగ ఇంకను హెచ్చిన హెచ్చువచ్చును. ఇదివరకున్న ఖర్చులు చాలక, సర్వసంభ్యుల వేతనాభివృద్ధి కయ్యెడిఖర్చులు క్రొత్తగ మీదబడును. పన్నుల విచారణసంఘమువారి నమయముననే విచారణనలుపుట జూడ, క్రొత్తపన్నులు హిందూ దేశమునకు ప్రాప్తముగా నున్నవని తలంపవచ్చును. ఏవిధమునజూచినను, ప్రజల బరువు లింకను అతిశయించుసూచనలు గనుపించుచున్నవి. పాత్రోగారికి, కష్టములుతగ్గునని ఎటుల తెలిసెనని, నిన్నటిదినము మెయిలుపత్రిక ప్రశ్నించినది. శకున పక్షి ఏదైన ఇట్టిరహస్యమును చెలిపియున్నచో, ఆ రహస్యమును అందరకును వెల్లడిజేసిన బాగుండునని మెయిలుపత్రిక గోరుచున్నది. ఇట్టిరహస్యములు మెయిలుపత్రిక కే సామాన్యముగ ముందు తెలియును గాన, యీ విషయమున పాత్రోగారు మెయిలు పత్రిక పోటీకి తాళలేరని ఒప్పుకొనవచ్చును. మెయిలుపత్రిక యూహాప్రకారము, రాష్ట్రపుబరు ఏమారయినను తగ్గదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి పాత్రోగారు కలగనుచున్నారని, మెయిలు పత్రిక యధిక్షేపించుచున్నది. మెయిలుపత్రికతో వివాదపడ నవసరములేదు. ప్రజలకు స్వపరిపాలనము లేనంతవరకు, ప్రజాభిప్రాయానుసారముగ వ్యయము జరుగనేరదు. అధికారుల దయాధర్మములపై నాధారపడి యుండవలసినంతవరకు, ఎట్టి ఘనప్రయత్న మయినను సఫలమగునను నిశ్చయముండదు. ఏదినడుమ యడ్డము వచ్చినను, వ్యవహార ముగిపోవుచుండును.

నల్లమందు సభ
జనీవాలో జరిగెడి నల్లమందుసభకు, గాంధీ మహాత్ముడు పంపిన సందేశము, క్రొత్తసిద్ధులలో విశేషాందోళనము గలిగించియుండును. ఇండియా ప్రభుత్వప్రతినిధియగు కాంపుబెలుగారు నల్లమందు పంటనువిశేషముగ తగ్గింప వీలులేదని సూచించెను. ఇదియే హిందూ దేశాభిప్రాయమని వీరు తెలిపియుండిరి. కాని, నల్లమందును ఔషధముక్రిందదప్ప మరెయొకవిధముగ వాడగూడదని భారతీయులు పలువురు పంపినవిజ్ఞాపనను మరెయొక

ప్రతినిధి బయటపెట్టెను. దీనికిదోడుగ గాంధీమహాత్ముని సందేశము వెడలుటచే, హిందూదేశ నిజాభిప్రాయ మేదియో తెల్లజేయు యందును. స్వస్థి పాలనమున్నచో, వత్తువదార్థముల నిషేధమునకు హిందూదేశము మార్గదర్శకులరా లయ్యెడిది. నల్లమందు సమవేశమవిషయమై నేమనుకొని కలలో నెక కలెఖకుడు వ్రాయుచు హిందూదేశము నల్లమంద వాడుకకు ప్రతికూలముగ నున్నదనియు, అయినను కాలముగడుచుకొలదియు యీ దురభ్యాసము అక్కడగూడ వ్యాపించవచ్చుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమవద్దతులను మార్చుకొనినగాని ఇతరదేశములు మార్చుకొనజాలవనియు తెలుపుచున్నాడు. విగిలిన్లే రాజకీయనాయకు లీ షషయమై శ్రద్ధవహించుకొన్నను, గాంధీమహాత్ముడు మాత్రము విశేషశ్రద్ధ వహించుచున్నటుల ఇతడువ్రాయుచున్నాడు. మహాత్ముని రాజకీయపు కలుక బడి ప్రస్తుతసమయమున తగ్గుగ నుపించినను, అతని నైతికాధిక్యము మాత్రము ఎప్పటివలె నిలిచియున్నదనియు, నల్లమ దు సమస్యవిషయమై మహాత్మునితోడ్పాటును ప్రభుత్వమువారు గైకొనవలయుననియు, ఇతడుసలహానిచ్చుచున్నాడు. కాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇందుకు బూనుకొందురా? భారతీయులను ఆంగ్లేయులును ఈవిషయమై కలిసి తోచించుచో, కాంపుజెలుగానికి తగినహితము నొసగవచ్చునని వీరి యుద్దేశ్యము. హిందూదేశమున కంతరాతీయ సభలలో ప్రాతినిధ్య మిచ్చి లాభములేదు. హిందూదేశము తన నిజాభిప్రాయమును వెలిబుచ్చుట కవకాశముండవలెను. స్వస్థి పాలనా స్వాతంత్ర్యసిద్ధి వలన గాని, హిందూదేశ మియదగిన సందేశము నిరాటంకముగ వెలువడజాలదు.

ఆధ్యాత్మిక సభ

బెల్గాంనందు, ద్వితీయ ఆధ్యాత్మిక సమావేశము జరుగునని, ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్తులగు వి. డి. ఋషిగారు ప్రకటించుచున్నారు. అనుభవజ్ఞుల నేకులు తమయనుభవముల నక్కడ వెల్లడిజేసెదరని తెలియుచున్నది. ఈశాస్త్రము పాశ్చాత్య దేశములందు సత్వరాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. మరణాంతర సితిగూర్చి అధికాన్వేషణము జరుగుచున్నది. కాని, ప్రాచీన భారతవర్షము గనుగొనిన విషయములజూచిన, పాశ్చాత్యుల కింత వరకు దెలిసినసంగతులు చాల కొలదియని గ్రహింప వచ్చును. ఇక్కాలమున భౌతికవిషయములందు నిమగ్నులగుటచే, ఆంగ్ల విద్యాధికులదృష్టి వీనిపై ప్రసరింపలేదు. తగిన శ్రద్ధవహించుచో, భారతీయు లీశాస్త్రమునందు విశేషాంశముల ననేకములను గ్రహించి ప్రపంచమునకు దెలుకలరు. దేహము అనిత్యమనియు, జీవుడు శాశ్వతమనియు, సిద్ధాంతపూర్వముగ దెలిసియున్నను, ఆచరణలో నిది మరుపుదగులుచున్నది. శాశ్వతసౌఖ్యమును విడనాడి తాత్కాలిక సౌఖ్యము నపేక్షించుట ప్రాచీన సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధము. మతేధులన్నియు ఇట్టిసాంప్రదాయములపై ననే ఆధారపరుపబడెను. రాజకీయ రంగమున మహాత్ముడు ప్రవేశించినదాదిగ, పారమార్థికవిషయములపై ప్రజలఆసక్తి కధికమగుచున్నది. ఇట్టి అనుకూల వాతావరణమునందు, జీవని విణిజాతుమును కనుగొనుట సుకరము. బెల్గాం ఆధ్యాత్మిక సభ, జయప్రదముగ నిర్వహింపబడునని తలచెదము.

ఆంధ్ర ల గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

29.11.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

చంబాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివరకు 50601-14-8	ఇదివరకు 24556-1-8	ఇదివరకు 24781-1-8

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు

ఇబన్ నద్ ప్రకటనము

మక్కా నాక్రమించుటలో, వహాబీనాయకులగు ఇబన్ నద్ గారి యుద్దేశ్యము, స్వలాభముగాదని, ప్రకటించబడెను. ఇకమిద, మక్కాను సుల్తాను లెవరుని పరిపాలింపరనియు, కొరానుశాసనమే ప్రమాణముగ నుండుననియు, మహమ్మదీయు లందరకును మక్కాసమానముగ నుపయోగపడుననియు, అందఱులించింపబడెడి వద్దతులు మహమ్మదీయ ప్రపంచాభిప్రాయము ననుసరించి నిర్ధింపబడుననియు, మహమ్మదీయ ప్రతినిధుల సమావేశము త్వరలో గూర్చబడుననియు, ముఖ్యవిషయములు దన్నిటిపై వారి యభిప్రాయము గనుగొనబడుననియు, మక్కాకు వెడలెడి యాతికులందరకును శాంతియు రక్షణయు గలుగుననియు, యాత్రాస్థలములకు బోయెడి మార్గములన్నియు, రక్షింపబడుననియు, ఇబన్ నద్ గారు వాగ్దానము జేయుచున్నారు. వీరు ఏర్పచిన సమావేశమునకు, హైందవప్రతినిధులుగూడ వెడలిరి. ముంబైటి నిర్ణయము జరిగినను, అయ్యది మహమ్మదీయాభిప్రాయాను సారముగ జరుగుననుటను సందియము లేదు. కిలాఫాత్ యుద్దయము యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము, పవిత్రస్థలరక్షణము. పవిత్రస్థల రక్షణమునకు తుర్కీ బాధ్యతవహింపనపుడు, మహమ్మదీయులందరును గలిసి ఇక్కార్యమును నిర్వహించుట శ్రేయస్కరము. అట్టి మహాదవకాశమును, ఇబన్ నద్ గారు గలిగించుచున్నారు. వీరి యుద్దేశ్యము సఫలమగుగాక యని, మహమ్మదీయులు వాంఛింపక మానరు. కిలాఫాత్ సమస్య ఆనుకూలముగ పరిష్కారమగునేని, మహమ్మదీయులతో బాటు హిందువులును సంతృప్తిజెందెదరనుటకు సందియము లేదు.

కొత్తపద్ధతి

ఇంతవరకును క్రైస్తవవివాహములలో “నీవు భర్తకు విధేయతజూపి, అతనికి సేవజేయవలయును” అని పెండ్లి కూతురికి జెప్పించుచుండెడి. చాలకాలము నుండియు ఇట్టి వాక్యములను తీసివేయవలయునని స్త్రీలు పలువురు ఆందోళన నలుపుచున్నారు. ఈ మాటలకు బదులుగ “నీవు అతనిని ప్రేమించి సుఖపెట్టుము” అను మాటలను జేర్చవలయునని మతగురువుల సభయందు ప్రతిపాదించబడెను. వాదప్రతివాదములు జరిగిన పిమ్మట, అధికసంఖ్యాకు లీ తీర్మానమును నిరాకరించి రిని తెలియుచున్నది. కాని “విధేయత జూపవలె నను” పదములకు బదులుగ “సేవ జేయవలయు” ననుపదమును చేర్చుట

కంగీకరించిరట. కొలదిమార్పు ప్రస్తుతము జరిగిన, మున్నుండు మిగిలినమార్పులుగూడ జరుగవచ్చును. దేశకాలముల ననుసరించి, సాంఘికాచారము లే దేశమునందయినను మార్పు జెండకమానవు. కాని, ఉచ్చరి చెడి మాట లే వియయినను, అనుకూల దాంకత్యమే కుటుంబ సౌఖ్యమునకు ముఖ్యము. ఇందుకు భంగముకలిగించెడి ఏర్పాటులు దుఃఖకారణము లగును. ఇంగ్లండునందు భావిపరిణామ మెటులుండునో జూడవలయును.

పొరబాటు

నిన్నటిదినము ప్రచురించిన వార్తలలో లాలా హన్స్ రాజగారు చనిపోయినటుల ముద్రింపబడెను. ఆవిషయమై వ్యాఖ్యగూడ గావించబడెను. ఇది పొరబాటు. చనిపోయినవారు హన్స్ రాజగారుగాక, వారితల్లి గారు. ఇట్టిపొరబాటు జరిగినందులకెంతయు చింతించెదము.

సంస్కరణల విచారణసంఘము రెండుపత్తములు

ధిల్లీ, నవంబరు 28:—సంస్కరణల విచారణసంఘముకచ్చేవారము లోపుగావిచారణముగించును. ఈలోపుగా రెండుభాగములుగా నేర్పడుననిస్పష్టమగుచున్నది. ఒకటి ఉద్వేగుల గూడియుండు అధికసంఖ్యాకుల పత్తము. వీరిలో బర్హాన్ మహారాజగారున్నారు. రెండవపత్తము అల్పసంఖ్యాకులు. సర్ జేజబహదూరు సెత్రా, సర్ శివస్వామిఅయ్యరు, జిన్నా, డా||పరజపీ గార్లు. అధికసంఖ్యాకుల నితేదిక సంఘచిత్తముగ తిఫరస్సువరకుల సమాత్రమే దెలిపి యూరకుండును. అల్పసంఖ్యకుల పత్తము వాయమాత్రము సాక్ష్యము లన్నింటిని గమనించి రాజ్యాంగ విధానము త్వరలో మార్పుజెందుటకై రాయలుకమిషను రావరెనని గోరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరుపం వేమాతరంపత్రిక పదివేలరూపాయలను చెల్లించుట

ఓగిల్వీగారు తెచ్చిన మానవప్రభుదావాలో ప్రతివాదులు వాదించుట ఓగిల్వీగారికి 10 వేల రూపాయల నిచ్చుకొనునట్లు పంజాబు హైకోర్టువారు తీర్పుచెప్పిరి. దానిపైని పత్రికాధిపతి లగు పంజాబు అఖిలకేతు కంపెనీవారు రెట్యుసేటింటు అపీలు చేసిరి. ఆపీలు పరిష్కారమగువరకును డిక్రీని అమలుజరుపనలదని కోరుచు ప్రతివాదులు పిటిషను పెట్టుగా పలుజడ్జీ కానిని తిరస్కరించెను. అందువలన ప్రతివాదులు 10 వేలరూపాయలను చెల్లించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పాశ్చాత్యమహాసభ

కలకత్తాలో డిశ బరు 12 న తేదీని జరుగును. భారతదేశమునందలి విరోధాఖండవాసుల వార్షికసభ కలకత్తాలో డిశంబరు నెల 12 వ తేదీని జరుగును. ఆయాశాఖల ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. రాజప్రతినిధి అధ్యక్షతక్రింద సాలుసరివిందు కలకత్తాలో సాటర్ డేక్లబ్ లో డిశంబరు 10 వ తేదీని జరుగును.

విదేశ వార్తలు

లీ కమిషను సిఫార్సులు

పూర్తిగా అంగీకరించుట

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము

లండను, నవంబరు 28:-

సార్వభౌమునియతవాదసంధర్భమున తెలుపబడు చట్టములలో ఒకటి లీ కమిషను సిఫార్సులను అంగీకరించుచు ప్రకటించబడుననియు, లీ కమిషను సిఫార్సులను పూర్తిగా అవలంబించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినందున అమలులో పెట్టుటకు శాసనములను సాధ్యమైనంత త్వరలో తయారు చేసెదరని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పార్లమెంటు విలేజురి తెలుపుచున్నాడు.

ఆంగ్లో-టిబెటు సంబంధములు

ఆవి ఎట్లుండవలెను?

లండన్, నవంబరు 27:- సర్ చార్లస్ బెల్ గారు 21 సంవత్సరములనుండి తాము దలచు లామాగారితో అధికార రీత్యా స్నేహారీత్యా గడించిన అనుభవమును పుస్తకముఖముగ త్వరలో ప్రకటించుచున్నారు.

బ్రిటిషు విధానము

ను గూర్చి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. టిబెటు ప్రతినిధి లేకుండ టిబెటు రాయబారములను చీనాతో జరపరాదు.

చీనా- టిబెటుసంధి ఒడంబడిక

ఆవల టిబెటు సరిహద్దులు న్యాయముగ నుండవలెను. చీనా సైనికులుగాని చీనా ప్రజలుగాని ఆక్రమించుకొని అధిని పేతములగ ఏర్పాటు చేసికొనుటకు అంగీకరించుదు.

బ్రిటిషు వర్తకము

బ్రిటిషువారికిని, టిబెటుకును సంబంధించిన విషయములను ప్రత్యక్షముగ పరిష్కరించుకొనవలెను. బ్రిటిషు వర్తకమునకు సమంజసమగు సౌకర్యము నీయవలెను. టిబెటు ఈ కాన్వభారతదేశపు సరిహద్దుకు ఉన్నదానిని ఉన్నట్టు లంచవలెను. చీనా ఏజంటులు, చీనా- టిబెటుకు రాయబారములు కుదిరి ఒడంబడిక లేకుండా ఇండియానుండి టిబెటుకు రాకుండ చేయవలెను.

లాసా ఆరికపరిస్థితులు

లాసా ఆరికపరిస్థితులు చిక్కగ నున్నవి. క్రొత్తగ నెల కొల్పబడిన సైన్యమును పోషించుట కిది యవసరము. సరిహద్దు గుండా స్వేచ్ఛావర్తకము గావలెనని పట్టుబట్టెదరు. బ్రిటిషువారు ప్రత్యేకించబడిన మార్గములకు ఒప్పుకొనవలెను. దాని వలన న్యాయము గలుగును. టిబెటు సంరక్షించుకొనుటకు టిబెటుకు డబ్బు దొరకును. టెబెటు ఇండియామీదగూడ ఆధారపడియున్నది. ఇండియాలో బ్రిటిషుసేనల నుంచవలెను. సరిహద్దు రాజకీయములను బ్రిటిషువారియధికారములో నుంచవలెను. ఇండియాతో టిబెట్టు వీడిపోవును. కేపాలు, భూటాను, సిక్కిం దేశములుగూడ ఇండియాతో చేరియుండుట పడదు. మీదుమక్కిలి ప్రతిపక్షులుగూడ మరవచ్చును.

డివెలరాగాలు విడుదలగుట

లండన్, నవం 28:- డివెలరాగాలు విడుదలచేయబడిరి. అడవోయలుకు మోటులు, డిల్లీ గొంపోబడిరి. డబ్లిన్ బోవు రైలులో ఎక్కించిరి.

జరను ఆరిక పతము

అడనపు ఆదాయము

బెర్లిన్, నవం 27:- 1925 సంవత్సరమునకు ఆరికపతములో 2500000000 బంగారుమార్కులను అధనపు టాదాయముగ జూపిరి. 540000000 బంగారు మార్కుల ఆదాయము చ్చననియు 26:0000000 వ్యయముగననిరి.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

సూడాను సేనల ధిక్కారము

అంగ్లసర్దారు ఉత్తరువును ధిక్కరించుట

కెయిరో ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు నెదురుజూచుట

రక్తపాతము లేకుండ జేయగోరుట

లీపెట్టు, నవం 27:- ఈజిప్టుపరిస్థితులు కాంతముగ నే యున్నవి. కాని చాలమందిని ఈజిప్టు ప్రజలను అనమానము మీద అగ్గజేసిరి.

కొంతకాలమునుండి ఈజిప్టుప్రభుత్వమువారు పరిష్కారముచేయవలెనను సంగతులనుగూర్చి బ్రిటిషు రెసిడెంటును ఈజిప్టుప్రభుత్వమువారును చర్చించుచున్నార. పోయినసెప్టెంబరులో మద్దినాల్లు జనులుగారు సమాజేశమెరిగాని కృష్ణప్రయత్నము లాయెను. ఈజిప్టుపరిస్థితులను నివారణజేయుట కెద్దానినైన జేయవలసియుండెడిది. సర్ లీపెట్టుగారి హత్య ఈజిప్టుపరిస్థితులను పూర్తిజేసినది. అంతియగాని క్రొత్తగ దేనిని గలుగజేయలేదు.

బ్రిటిషువారి చర్యను సమర్థించుట

కప్పములను సరిగా గట్టకపోవుటచేతను, బ్రిటిషు ఆరిక న్యాయశాఖా పట్టిన సెన్యూరిటి కాఖాద్యోగ అధికారమును నిరసించుటచేతను, బ్రిటిషు ఇరుపదారలపని అడ్డిపోవునటుల ఆటంకములను గలుగజేయుటచేదను ఈజిప్టులో బ్రిటిషువారి చర్యను దీసికొనవలసినదని.

ఈజిప్టుప్రభుత్వసేవలో నున్న బ్రిటిషు ఉద్యోగుల పింఛనులు, విరామముజెందుమయములందుగూడ చాలకష్టములు తలపించెను. వీటినిన్ని 1920 నుండి ఇంతవరకు జంపుటకు జేసిన ప్రయత్నములుగాని, చంపినట్టి 11 గురు బ్రిటిషు ఉద్యోగుల హత్యలను, ఈజిప్టు ప్రచారముచే ఇటీవల సూడానులో తలపించిన కలహమును జూడ పరిస్థితు లెంత అసంతృప్తికరముగ నున్నవో తెలియగలదు.

1922 సంవత్సరమునుండియు ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించిన నాలుగువరతులగూడ ఇంతవరకు పరిష్కారము గాలేదు. దీనివలన మరింత కల్లోల ముదయించెను. ఇటీవలహత్యకుముందే ఈజిప్టుపరిస్థితుల పరిష్కారమును జరుగుటకు జేయు టవసరమాయెను.

ఈజిప్టు ఉద్యోగులు సేనలు సూడాను నుండి మరలుటకు నిరాకరించుట

కెయిరో, నవం 29:- సూడానులోనున్న ఈజిప్టు సేనలు ఉద్యోగులు అంగ్లసర్దారు ఉత్తరువు ననుసరించి సూడాను నుండి మరలుటకు నిరాకరించిరి. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు త్తరువుజేసినగాని పోజాలనుచిరి. దానిమీద బ్రిటిషుసేనలు వీరిని మట్టు ముట్టినవి.

కార్తము ప్రభుత్వమువారు కెయిరో ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువునకు తలసరించిరి. మంత్రివర్గమువారు సమాజేశమెరి. రక్తపాతము లేకుండ జేయుటకు తరలించవలెనని యుద్ధయంత్ర ఏర్పాటుజేయవలెనని మంత్రి ర్గమువారు తీర్మానించిరి.

మమ్ములను బ్రిటిషుసేనలు చూడ్కించినవి. మాదగ్గర ఒకొక్కనికి 20 తుటాలకంపై ఎక్కువలేవు. నిరోధముజూపుట కిది చాలవు. బ్రిటిషువారి దగ్గర ఎంతయునుండునందు సామగ్రి గలదు. అందుచే రక్తపాతము గలుగకుండ సైన్యమును మరల మారెదరా యని సూడాను సైనికాధికారులు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు తంతి నంపిరి.

ప్రధానామాత్యుని చర్య

తత్క్షణము ప్రధానామాత్యుడు బందరు లాంకు బోవుచున్నాడు. అక్కడనుండి బెన్సువారంగమున కేగును.

మార్గం జంతులు పక్ష ప్రముఖులను రాత్రి బ్రిటిషు సైనికాధికారులు అరెస్టుచేసిరి. వీరిని మెక్కా నుండగనే గొంపోయిరి. ఎక్కడకు గొంపోయిరో తెలియదు ఈ అరెస్టు చేయబడిన మార్గంలో ఒకరు ప్రాంత దేశీయ సహాయయంత్ర. ఇతనిని 1921 సంవత్సరములో కుట్రబన్నెనని చెబుతారు యుంధిరి. జంతులు వాషాగారు రావడముతోడనే వదిలిరి. ఇటీవల జనులు లోలో ఇంగ్లండు కేసిన వాపు ప్రముఖును ఓవీరుగారు అరెస్టుచేయబడిరి.

ఇదివరలో అరెస్టుచేయబడిన మార్గము ఈజిప్టు ప్రముఖులను ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు స్వాధీనముచేయుటకు నిశ్చయించిరి.

చిరి. వీరిని ముగ్గిరిని ఉదయము ఆరుగంటలకు అరెస్టుజేసిరి. అబ్దు రహిమాన్ సామిగారు స్నాన మాడుమండ ఒక ఉద్యోగి, సైనికులు సన్నీలతో వచ్చి చుట్టవేసిరి. తక్కిన ఇద్దరు నిద్రించుచుండిరి. అల్లరులకు అవకాశములేకుండ సక్రమ పరిస్థితుల సేర్పాటుజేయుటకు ముందు కాపునలగ ఇట్లుచేసిరి. ఇతడి 1920 సైనిక న్యాయస్థానముచే పగ నాధించి సంఘమునకు జేరెనని ఉరిశిక్షకు గురి అయ్యెనుకాని అయ్యది రి సంతృప్తిములుగ మార్చబడెను. విడుదల యనంతరమున కార్మిక నాయకత్వమును వహించి పార్లమెంటు సభ్యత్వమును బడసెను.

నక్రాషీ గారు పూర్వము వ్యవసాయమంత్రివర్గములో ఉద్యోగిగ నుండెను. 1919 ప్రభుత్వోద్యోగుల సమ్మె యనంతరమున తొలగించబడెను. తరువాత కెయిరో ఉపగవర్నరుగ నియమించబడిరి. తదనంతరము దేశీయసహాయయంత్ర నియమించబడిరి. ప్రతిపక్షపత్రిక లీ ఉద్యోగనియమమును తీవ్రముగ ఆక్షేపించింది.

విలియం మక్రంగాయ పూర్వము న్యాయశాస్త్రప్రొఫెసరుడుగ నుండెను

సుప్రసిద్ధవక్త. తన ఆస్వాత్మికపుత్రుడని జనులులపాపాగా రీతనిని పిలుచుచుండెడివాడు. 18 వ తేదీని మక్రంగాయ ఇచ్చిన యవన్యాసము జనసామాన్యములో ఉద్రేకమును గలుగజేయునదిగ నుండెనని బ్రిటిషుఅధికారులు తలంచిరి.

విదేశాంగమంత్రిలు

రోమాలో ఈజిప్టుమంత్రిగనన్న అహ్మదు జుల్ఫికరు గారు విదేశాంగమంత్రిపదవి నక్కరలేదనిరి.

తప్పిపోయినయు మరల అరెస్టుచేయబడిరనియుజెప్పిన బ్రిటిషుసైనికులు మాల్టాలో జేరని తెలుపుచున్నారు.

సూడానులో నెమ్మది

కార్తూం, నవంబరు 27:- సూడానులో సాధారణపరిస్థితులు కాంతముగ నున్నవని తెలియుచున్నది.

పాదురాజు

సూడానులోనున్న ఈజిప్టుసేనలను గవర్నరుజనరలు త్తరువుకరిసాక్షాత్తుకొని సూడానునుండి మరలవలెనని ఈజిప్టుసైన్యములకు త్తరువు నంపెను. ఇది బ్రిటిషువారిలేఖయందు గోదినదానికి సరిగానున్నది.

ఈజిప్టులోనున్న ఫ్రెంచిఅధినిపేతప్రజలు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టులోనన్న విదేశీయులను గాపాడుటకు జేసిన ఏర్పాటులకు ఆభినందించుచు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారికి తంతి నంపి ఈసంగతిని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలెననిరి.

లండన్, నవంబరు 28:-

లోలోపలకుట్రలు

గావించుచున్నానని తెలిసి, పైసజెప్పిన మగ్గరిని ముందు కాపునలగ అరెస్టుజేసిరి. ఇంకను మరికొందరిని అరెస్టుజేయుటకు త్తరువుజేసిరి.

ప్రస్తుత మంత్రివర్గముయొక్కయు ఆలెంబీప్రభువు శ్రాణమును దీయుటకు కుట్రబన్నుచున్నా రనుకారముచే మగ్గరిని అరెస్టుజేసిరి.

ఈజిప్టుపాలీసువారు విద్యార్థి నాయకుని అరెస్టుజేసిరి. ఈజిప్టుపాలీసువారు కాపునలమిల్లము 35 గురిని అగస్టుజేయుటకు వారంటులను జారీచేసినందు ఇదివరకపుడే 12 గురిని అరెస్టుజేసినందు తెలియుచున్నది.

మాంచెస్టరుగార్డియన్ అసమ్మతి

లండన్, నవంబరు 28:- మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈజిప్టులో మరల మనము నిర్బంధములకు గడంగితిమి. ప్రస్తుతానికి నిర్బంధములు కొంతవరకే గావచ్చును. బ్రిటిషు శోకైలను ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు నెరవేర్చిన వెంటనే నిర్బంధములను తొలగించుటకు కుడ్రేశించవచ్చును. కాని అవుదా మనము జాంగులాభ మెక్కువచేసెన యగునా? ఇదివరలో మనము జెప్పినటుల జేయు ఈజిప్టు సాధులకు మంత్రుల యుద్ధవము మనకుగలదు. కాని జాతీయనాడులను మరింత రెచ్చగొట్టుట యగును. వీరి ఉద్రేకము ఈసేరములకు పరిణమించుచున్నది. జనులులపాపాగాసానే ఇంకొక అడిమిపాపాగానిని నీరు మించితిమేని మరల మనము సైనిక శాసనమును అమలు జేపవలసినవచ్చును. లేనిచో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఈ చిక్కుకొన్న పరిస్థితులనుండి ప్రత్యక్ష భంగములేకుండ బయటపడుటెట్లు? లేనిచో మరింత కష్ట మెక్కువచేసెను. బ్రిటిషు ప్రకటనముచే జనులులపాపాగారి పనిని మరింత పూర్తిగా అసాధ్యమాయెను. అదే అదిలో జేసినతప్పు. దీనినుండి మరొక్క తప్పు

ను జేయుట బహుశః దీనిని పూర్వకాలములు గలవన. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమును పాపము వదలినప్పటికిరే ఇప్పుడు మరింత అసాధ్యమైనది.

ఈజిప్టు సంఘమువారి ఆక్షేపణలు

గ్రేటు బ్రిటనులోనున్న ఈజిప్టు సంఘమువారు తమ తత్వము ఆదేశించుచు విచారమును దాపురు ఈసంగతిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు తెప్పగ గ్రహించినదియు ఈ ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు అధికారులగుడ తెప్పగ గ్రహించినదియు దీనిని అవకాశముగగూని ఈజిప్టు ప్రభుత్వముపై దాడినట్లు సమకట్టి రనియు ఈజిప్టుకు మూడాను రాష్ట్రములు లేకుండ జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు నీటిసప్తయని విగించెదమని బెద రించి కష్టములను బెట్టుచున్నారనియు బ్రిటిషు ప్రజలకు తెలియ జేసిరి.

కయో, నవంబరు 28:—కార్టూములో నున్న 11 వ నూదాను పటాలములో ఇద్దరు సైనికులు కలహించి సైనిక వైద్యాలయమునకు పరుగెత్తి ఒక బ్రిటిషువైద్యుని ఇద్దరు సైనికులు వైద్యులను జంపిరి. బ్రిటిషు సేనలు వీరినిద్దరిని కాల్చిరి. వీరికి చాలనష్టములు గల్గెను.

నైలు నీటివనతినిగూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో ఒడం బడిక కుదురునని ఆశించుచున్నారమని జవరపాపాగారు జేసిన ప్రకటనమును ఖండించుచు వాళ్లు జాతీయపత్రికమువారును జగులులు పత్రికాపాత్రులును పూర్వము మంత్రివత్తములో జేరిన జగులులు అనుచరులను సభ జేసిరి. జవరపాపాగారి ప్రకటనము ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు భయపడుచున్నారని అర్థమగుచున్న దని. ఈజిప్టు ప్రజలు నీటివనతిని గూర్చి ఏర్పాటుజేసికొన గోరుటలేదు. నూదానులో ఈజిప్టు సైన్యములను స్థిరపరుప గోరుచున్నారని. నూదానునుండి ఈజిప్టు సేనలను మరలించు టకు ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించుట తప్పదున్నారు. పార్ల మెంటుసభ్యుల అరెస్టులకు సమ్మతించుటను ఆక్షేపించిరి. అట్లు సమ్మతించుటచే బ్రిటిషువారు ఈజిప్టు రాజ్యాంగపద్ధతిపై సల్పినదాడిని అంగీకరించినట్లు అర్థమగుచున్నది. పార్లమెంటు ఘనాలేకుండ పార్లమెంటు సమ్మతిని బొందుకుండజేసిన ఈజిప్టు ప్రభుత్వచర్య ఆదరణీయము గాదని, ఛెల్లదని. దానిని దేశము ధ్రువపరచజాలదని.

అలెంబీ ప్రభుత్వ

అనాలోగ్యముగ నుండుటచే నెంటుఆంధ్రుడు విందు కేగలేదు.

ఆంగ్లో ఈజిప్టు కిషపరిసితులు

లండన్, నవంబరు 28:—ఆంగ్లో ఈజిప్టు కిష్టపరిస్థి తలనుగూర్చి హెరియట్టుగారిలో మాట్లాడుటకును బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారి యుద్ధేక్ష్యమును తెలిసికొనుటకును రెండవ ఆంతర్జాతీయసభలో అందరును కలిసి చర్యను దీనికొనుటకును యునైటెడ్ సోషలిస్టుపక్షమువారు నిశ్చయించిరినియు కాని వీరివిషయమును ప్రస్తుతము పార్లమెంటులో ప్రస్తావించరనియు ప్రకటించుచున్నారు.

సూడాను

తంలివార్ల లాగిపోటపుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంలివార్ల)

లండన్, నవంబరు 29:—నూదానులో తంలివార్ల ప్రచారమునకు అడ్డుగల్గెను.

ఈజిప్టు సేనలు

కార్టూములో చిక్కులను గలుగజేయుటలేదు. 6 గురు పార్లమెంటు సభ్యులతో బాటు కొందరిని అరెస్టుజేసిరి. అల గ్లాండ్రియా విద్యార్థి నాయకుని, ముగ్గుదాల్ గారిని అరెస్టు చేసిరి. ఇతడు వ్యవసాయకాళము సంబంధించినవాడు.

తుర్కీ పరిసితులు-మసోలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంలివార్ల)

క్రొత్త ప్రభుత్వ విధానము

లండన్, నవంబరు 29:—జాతీయసభలో క్రొత్త ప్రభుత్వవిధానమును తెలుపుచు ప్రధానామాత్యుడు శ్రీమం తే గారిట్లు నుడిసిరి. సరిహద్దుల కుపద్రవము రాకుండ కాపాడు టకు క్రికెట్ల సైన్యములను ప్రభుత్వమువారుంబెదరు. ప్రాత ప్రభుత్వమువారి ఒడంబడిక లన్నిటిని మన్నించెదము. గ్రేటు బ్రిటనులో సాంప్రదాయముగ వచ్చుచున్న స్నేహమును మరల ప్రారంభించుటకు మసోలు సరిహద్దు తగిలే అడ్డుగనున్నది. అందుచే జాతీయపరివా రీసమస్యను న్యాయముగ పరిష్కరిం చదరని నిదురుజూచుచున్నారము.

ఇబిన్ సాదుగా ప్రకటనము

బాగెస్, నవం 28:—ముల్లాలు మరితర ప్రముఖులు నె జిది ముల్లానుకు వీడ్కొల్పు గానించుటకు సమాజేశేమైరి. ముల్లా ను ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను: మెక్కాను బట్టుకొనుటకు నే నుపోవటలేదు. అవట వచ్చులభారముచేతను, మరితరపరిపాలన కష్టములచేతను బాధపడుచున్న ప్రజలనుద్ధరించుట కేగుచున్నా ను. నేనాపుణ్యక్షేత్రమునకు దైవశాసనములను పునరుద్ధరణగాల్చిం చుటకేగుచున్నాను. దానిని మనకర్తవ్యతో అమలుజరుపదలంచి తిని. ఇకమీదట మెక్కాలో శాసనములతప్ప ముల్లానుఉండ డు. అందరును శాసనములకు చేతులొగ్గవలసినదే. మెక్కాముస్లిం లకు సంబంధించినదిగాన ముస్లింప్రపంచమునకు సంబంధించిన వారి కిష్టముగ సంగతులు జరుగవలెను.

అచట ముసల్మాను ప్రతినిధునిదితోను సభసర్వైదము. పాపములేకుండ స్వీయలభములను పాటించక తీర్థయాత్రుల కు శాంతిగ తొందరలేకుండ జేయుటకు చర్యించెదము. హెడ జాజి అందరకును నచ్చుటకు పిలుగనుంపెలెను. మండపములుచే యువారందరును హెడజాజికిపోవుటకు ఏర్పాటుగనుంచవలెను. మార్గములను గాపాడుటకు క్రిపంచనలేక చేసెదము. మతము నుండి విడిపాయినవారిని తప్పుజేసినవారిని శిక్షించెదము.

ఇంగ్లండు - జర్మనీ

వర్తకపుటాడంబడిక

ఎగుమతికన్న సమస్య

లీఫ్ట్, నవంబరు 27:—బ్రిటిషుజ్యోతు ప్రతినిధులు వర్తకపు రాయచారములను జరుపుచున్నారు. వర్తకపుటాడం బడిక పూర్తి అయినదన్నమాటయే. ఇక పరిష్కారము గావల సినది నూటికి 26 చొప్పున విధించినపన్ను సమస్యయే. ఆయా వర్తకులు ఒక్కొక్కరే ప్రత్యేకముగ పన్నులనిచ్చుట కష్టముగ నుండుటచే వారితరపున తామే గట్టెదమని జర్మనుప్రభుత్వము వారు తెలియజేసిరి.

సోలెంటులో గట్టెక్కిన ఎల్-54 జలాంతర్గామి తేలి నది. నవ్వుము గలుగలేదు.

ప్యాసిస్టు సైనిక నాయకుడు

రాజీనామా

ప్యాసిస్టు సైనిక నాయకత్వమును బాల్కన్ గారు వదులు కొనిరి.

ముస్సోలినిగారు బాల్కన్ గారి నెంతయు కొనియాడుచు ప్యాసిస్టులకు అయినజేసిన సేవను నుతించుచు రాజీనామా సంగీ కరించిరి.

సర్ రాబర్టు హార్ని గారు

లండనునుండి 27-తేదీని ఇండియాకు బయలు దేరిరి. మొదట బొంబాయిలో దిగిరి. బర్మానుండి ఇండియాద్వారా తిరిగివచ్చుటకు ఏర్పాటుజేసిరి. ఇండియాలో ఒక నెల ఆగెదరు. రాజప్రతినిధితో ఉండెదరు. పురాతన నగరములను చాలవ రకు సందర్శించెదరు.

ఇంగ్లండులో తుపాను

గొప్పనష్టము

నౌకలకు నష్టము

లీఫెల్, నవం 27:—గంటకు 60 మైళ్లవొప్పన గత రాత్రి అంతయు గట్టిగవిచి చాలనష్టమును గలుగజేసెను. నేటి యుదయమున దేశముంతటను తంతిగలు దూరక్రవణయంత్రతీగ లు చెడిపోయినవి. ఒక్కలండనులోనే 485 తీగలు పాడైనవి. తూర్పు దక్షిణతీరములందు నౌకలకు నష్టమైనది. కొన్ని పొగ యెడలు గట్టెక్కినవి. సహాయముచేయబోయిన పడవ మునిగి పోయెను. నీబ్బందిమాత్రము బ్రతికిరి. పోర్టులందు, విట్టి, మ్యాను దీవులలో మూడు పొగయెడలు మునిగిపోయినవి.

బ్రిటిషు వైమానిక ప్రచారము

పోలండు యుత్సాహము

వార్సా, నవం 27:—పోలండు వైమానికపటాలము స 5. విలియం బ్ర్యాంకరు గారికి విద్యోగిరి. ఇండియాసమస్య గాక ప్రాచ్యప్రతివీక్షకులకు వైమానిక ప్రచారము అవసరమ నిరి. పోలండుగూడ ఆయుద్ధక్షేత్రములో పాటుపడెదనని పోలం డు తెలియజేసెను.

నల్లమందు నభ

కోకో నిర్బంధములు

జనీవా, నవంబరు 27:—నేటిసభలో తీర్మాన మెద్దియు తేలలేదు. జపాను, అమెరికను ఉరుగ్గిబోలీనియను ప్రతినిధులు జెప్తు సంగతులను సభవారు వినిరి. బొలీనియను ప్రతినిధులు కోకో అకులపంట నిర్బంధములకు అంగీకరించలేదు. ప్రపంచ మునకు గావలసిన నల్లమందును సప్తయి జేయుటకు సమర్థతగల అంతర్జాతీయసంఘముకట్టి యుండవలెనని జపాను ప్రతినిధి వ్యక్తీకరించెను. ప్రభుత్వముతో సంబంధ ముండగూడదు. అమెరికనులు అవక్య నల్లమందును తయారుచేయుటకు పంచి బెట్టుటకు కోకో అకాలపంటనుగూర్చి నిర్బంధములను ప్రవేశ బెట్టవలెనని నూచించిరి. దానిని రేపటిసభలో ఆలోచించెదరు

జెల్లికో ప్రభుత్వ

ఇంగ్లండుకు 27 తేదీని బయలుదేరెను.

జీవరవ్యయము - హెచ్చుధరలు

రాయలు కమిషను

స్నాడ్జానతి, హెలిక్ గ్విక్ వాక్ సర్ హ్యారిటీలు, రై లండు, లేటను, ప్యాంతుకాలయగూర్చి రాయలు కమిషను సంఘ ముననియమించబడిరి. వీరు ఆహారపదార్థముల హెచ్చు ధరలను గూర్చి విచారించెదరు. స్నాడ్జానతి కనడాప్రయాణము బెట్టు కొనుటచే సంఘములో ఆమె స్థానే ఇంకొక స్త్రీని నియమించ వలసివచ్చునని తెలియచున్నది. 18 గురు సభ్యు లుందురు. తక్షణము పనిని ప్రారంభించెదరు. అధ్యక్షులు సర్ ఆల్ఫండు గడ్డిన్ గారు.

ఇంగ్లండు వ్యవసాయవిధానము

లండన్, నవంబరు 27:—భూస్వాములను రైతులను, విలిపించి ప్రభుత్వసహకారముతో ఎక్కువ ఆహారపదార్థము లను ఉత్పత్తిచేయుటకు నేద్యముచేయు భూమిని హెచ్చించు టకు ప్రయత్నించెదరని తెలియచున్నది. ప్రత్యేకముగ ఒక్కగోధుమనే ఎక్కువగ పండించ రాదని.

అమెరికనులు

ఎవరెస్టు ఆవరోహణము

అమెరికను ప్రముఖులు డబ్ల్యు పెట్టెకొని 1925 లో ఎవ రెస్టు పర్వతమును ఎక్కుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియ చున్నది.

ఇంగ్లండులో తయారుచేయు బిటు పంచదారకు ప్రభు త్వమువారు ఆర్థిక సహాయ మొనర్చెదరు.

ఆంగ్లో రషియా ఒడంబడిక

నిరాకరణము

సోవియటుల- విచారము. అసంతృప్తికి తాము తర వాదులము గాజాలమరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంలివార్ల)

లండన్, నవంబరు 29:—ఆంగ్లో రషియా ఒడంబడి కను నిరాకరించుచు బ్రిటిషువారంపిన లేఖకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషుప్రభుత్వ నిరా కరణమునకు విచారింపుచు ఈ తీర్మానమువలన బ్రిటిషు తీర్మా నమువలన రెండుదేశములందు గల్లు ఆసంతృప్తికి తా ము తర వాదులము గాజాలమనియు తెలియజేసిరి.

జనవిప్రులేఖ

ను గూర్చి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఎట్టిసాక్ష్యము లేకుండ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అట్టి ప్రకటనలను ఆధారము లేకుండ ఆలేఖ నిజమైనదే యనుట చాల ఆశ్చర్యకరమనిరి.

వివాహ మంత్రము

మతాచార్యుల నవరణ

లండన్, నవంబరు 27:—వెస్టుమినిస్టరులో వివాహమం త్రమునుగూర్చి మతాచార్యులు చర్చించు వెండికూతురు భర్తను ప్రేమించి నుఖ బెట్టెదను. దీనిని, భర్తకు విధేయ తగనుండి పశిచర్యజేసెదనను మంత్రమునకు బదులుగ మార్చవలె ననిరి. భర్తను ప్రేమించి అనుకూలముగ పశిచర్యజేసెదనను సవ రణకు 86 గురు అనుకూలముగను 78 ప్రతికూలముగను ఒప్పు కొనిరి.

ప్రతికూల అభిప్రాయములన్నియు తొలగిపోయినవి

మూలధనము ఎక్కువగా హెచ్చించుటవలనను, ప్రస్తుతపు కాలమునకు తగిన మెస్సేరి దిగు మతియగుటవలనను, హిందూదేశముయొక్క పరిశ్రమములు మిక్కిలి త్వరగా అభివృద్ధికి వచ్చుచున్నవి. మంచిమొదడు గలిగినట్టివారిని, నిపుణులలో శ్రేష్ఠతరమైనవారిని నియమించుటకే "మేడ్ ఇన్ ఇండియా" (హిందూదేశములో తయారైనది) అను పదములు ఉపయోగించవలసిన దినములు, విశేషములందు తయారగు వస్తువులకంటె ఏమాత్రము తీసిపోదు అని పూచీనిచ్చుదినములు, త్వరగా నమోదించుచున్నవి.

డిల్లీలోనున్న బిస్కట్ కంపెనీ లిమిటెడ్, ఫ్యాక్టరీవారిచే తయారుచేయుబడినట్టి బిస్కెట్లు ఏమాత్రమును యునైటెడ్ కింగ్ డంలో తయారగువాటికి తీసిపోవుటలేదు. అదేమెస్సెలు, పాయింట్లు, అద్వైతము పైవిచారణ, చేతితో ముట్టబడకనే తయారగుచున్నవి.

అయితే విదేశములనుండి దిగుమతియగుచున్న బిస్కెట్లకును, ఇక్కడ తయారగువాటికిని ఒక వ్యత్యాసముమాత్రమే యున్నది. అదేదన ధరయందుమాత్రమే గలదు.

వీటిని చదువును.

యునైటెడ్ సర్వీస్ క్లబ్బు, సిమ్లా

దయచేసి ఒక బిస్కెట్ పార్శులను మునుపటిమాదిరియే చిల్చుహము (ఇంగ్లండు)కు పంపగోరెదను. అది మంచి గుణము గలిగినవని అచ్చట అందరిచే అంగీకరించబడినవి.

(Sd.) Col.....S. & T. Corps

మీరు పల వృథా 100 కి 15 చొప్పున దిగుమతిపన్ను, ఫ్రెయిట్, యిగర ఖర్చులనుకూడ భరించెదరో ఆశ్చర్యముగా నున్నది.

టేబిల్ బిస్కెట్లు:—మేము 52 రకముల బిస్కెట్లను తయారుచేసి ఉత్తర హిందూదేశములోనున్న ముఖ్యమైనపట్టణాల్లకు, క్లబ్బులకు సరఫరా చేయుచున్నాము.

ఆరమి బిస్కెట్లు:—కొన్ని సంవత్సరములనుండి అనేకటన్నులను బ్రిటిష్ సైన్యమునకు సరఫరా చేసియున్నాము.

కన్టీన్ బిస్కెట్లు:—కసాలోనున్న గవర్నమెంటు రెహ్మేటరీలో మా బిస్కెట్లన్నియు పరీక్షించబడి, సైన్యమునకు, నేవి కన్టీన్సుకు తగినవని అంగీకరించబడినవి.

పిప్ బిస్కెట్లు:—రాయల్ ఇండియన్ మారిన్ వారికి, ఇతర పిప్పింగు కంపెనీలకు మేము కంట్రాక్టులుగా నున్నాము.

డాగ్ బిస్కెట్లు:—ముఖ్యమైన వేటకుక్కలు, ఇతరకుక్కలు గల స్వంతదాకలకు సరఫరా చేయుచున్నవి. విదేశములనుండిదిగుమతియగుచున్న వాటికంటెను 100 కి 35 చొప్పున సరసమైనది. వృథా పైకమును ఖర్చుపెట్టుట మానుడు. వాటియొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు 10 బంగారుపతకములును 5 వెండిపతకములును యివ్వబడినవి.

సావితము 1898

మద్రాసు రాజధాని, మైసూరుస్టేటు, నైజాముజామియనులకు సోల్ ఏజెంట్లు:—

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహిం, అంతుకో.

32 గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

అంజెన్ ఎన్జీరా గుహలందలి

అలయములు

అధునికాంధ్ర చిత్రలేఖకులకా ధారములు

అనంతపురము కళాశాలయందు పరీక్షాసమయము

అనంతపురము కళాశాల సారస్వతసమాజ సమావేశమునందు, కళాశాలయందు చరిత్రాధ్యాపకులుగానున్న పి. భద్రయ్య ఎం. ఏ. ఎల్. డి. గారితీరిగా నుపన్యసించిరి.

"గుహలయములు అనునప్పుడు యీ నామము తప్పక వాడుచున్నారేమో యని నేను తలచుచుందును. నేనుమాచి: గహలయములు (కేవల పెంపిల్లు) కేవలమలయములు కావు. మహాభవనములు, కళాలయందీరములు, దర్బారులు, సమావేశములు, కాంగ్రెసులుగూడ జరుపుట కనువగునందీరములు కలిగినవా గుహలయములు. ఈ ఆలయములవృత్తము, హిందూదేశములో బుద్ధునికాలమున నాగరికత ఎంత బౌద్ధత్వముగ నుండెనో, హిందూకళలంతదనుక సంప్రద్యత్వస్థితి బడసెనో, పెల్లడి చేయుచున్నది. ఈ ఆలయములపైగల రతిబొమ్మలు, రేఖాచిత్రముల బొమ్మలు; బుద్ధునియొక్కయ, బౌద్ధమతముయొక్కయు జీవితపరిణామమును, పరిపాకమును స్పష్టముగ వెల్లడించుచున్నవి. పవిత్రజీవితాదర్శప్రతిపాదకచిత్రములు, వివిధసానుభూతుల బడసి జీవిత సాధనాభివృద్ధి క సాంద్ర్యాతియకముల గోచరింపచేయుచున్నవి. ఈచిత్రములే ఈ ఆలయవిగ్రహములే, ఈ రాతి ఫలకములే, ఆధునికాంధ్ర చిత్రకళాసాగర్దర్శకత్వమునండియున్నవి. ఇవియే వంగదేశమున కనకజీయములుగనున్నవి. ఇవియే ప్రస్తుతాంధ్ర చిత్రలేఖకు దివ్యాకాశముల నుద్దీపింపచేయుచున్నవి.

అశేతాగు హలను ఎల్లో రాగుహ లలితయించుచున్నవని చెప్పుచున్నాను. కళా సౌభాగ్యమునందేమి, చిత్ర సంపత్తి యందేమి, నిర్మాణపటిమయందేమి, ఆకారాలిత్యమునందేమి ఎల్లో రాగు అశేతాకొంచెముగా తీసిపోవును. కాలాసాలయమును నిదర్శముగ గైకొనుడు. ఈ ఆలయము ఒక కొండనుండి తొలుపబడినది. ఈ తొలుపబడిన ఆలయమునకు పెద్ద కొండనును సంబంధములేదు. అచటి ఆయతమంటపము, కేవలగ్రహము, రెండు ద్వారముల నతికృమించుగోపురము, జగజ్యోతి స్తంభములు, మొదలగునవి విష్ణుయొక్క అనతారదశలను చూపుచు ఆనంద జాహ్నములై మనోహరములైయున్నవి. ఒక నిమిషమాత్ర మాహించి, ఒక స్వల్పపరికరముతో, సంతటి చిత్రచిత్రముల, దివ్యాలయముల, భర్యపార్శ్వముల నిర్మించిన యాళిల్లుల యమేయ సేధాసంపత్తిని తెలియజేయుచున్నదని గంభీరోపన్యాసము గావించిరి.

తరువాత అధ్యక్షులు గా నున్న టి. శివకంకరము గారు బాలురకు విద్యార్థులకు సంచారపతాకముల కల్పించి, వారినిట్టిచిత్రముల సరయునట్లనర్చి వారిబుద్ధి వికసింపజేయుటవసరమనియు అందులకు ఎక్కుకర్షణగూడ విద్యావిధానప్రణాళికలందుండవలసినయు శ్రీరామచంద్రుడుగూడ దేశసంచారము గావించినందుననే అనుభవశాల్మయే ఆనందము ననుభవించె ననియు, యాత్రలకుపోవుట, ఆశ్రయేధయాగములుచేయుట పూర్వముసంచారములకై కనిపెట్టియున్నారనియు, ఇట్టిఅవకాశములులేనిచో నలందాతక్షశిల విశ్వవిద్యాలయము లింతస్ఫురణీయములై యుండకుండెడివనియు, డాక్టరు బిసెంటుగారు మైసూరునం దిచ్చిన కన్వేక్షన్ ఉపన్యాసము కేవల పెంపిల్లు (గుహలయములు) అనగానేమియో తెలియట కనుకూలపడినదియు మొదలగు విషయముల చెప్పిరి. కళాశాలాధ్యక్షులు ఉపన్యాసకునకును అధ్యక్షునకును వందనములర్పించి సభజయప్రవచుగా ముగిసినందులకు సంతోషమును తెలియజెప్పిరి.

ఇండియా ప్రతిపదిత్రము

బొంబాయి, నవంబరు 28:—ఈముందుండియా అసోసియేషన్ వార్షికోత్సవమునం దధ్యక్షతవహించి సర్ ఫుల్ షోత్తమదాసు తామరదాసుగారు ఇండియా ప్రతివాగ్దారము ను న్నందు ఉచ్చదశకు రాగలదని నూచించిరి. లివర్నూలు ప్రతిగంభుమువారు యికముందు ఇండియాదేశీయులు తమలో ఒకపాఠము యొక్కవగాజేయటకు వీలగునట్టి ఒడంబడిక భూచనలకు ఆయనంగీకరించెను. ఇండియాను ప్రతి రవానా పట్టును గింజబుడియు మిల్లుబవిషయమును బిల్లులు మెచ్చుకొనిరి. ఇందోలలో ప్రతి పరిశోధన సంస్థకు కమిటీవారు సాలునకు లక్ష రూపాయల వినియోగించుటచేరను ప్రతి వాగ్దారమున ముఖ్యపెద్దల అల్లరిలేకుండ జేయుచట్టును మూలముగను నూతనపరిశోధన సౌకర్యముల పట్టును భారతదేశప్రతి వ్యవసాయముయొక్క భావిదశ అత్యంతలాభకరముగానుండగలదని టాకూరు దాసుగారు రనిరి. (ఆ.ప్రె.)

OM.

THE ASIATIC GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE CO., LTD.,

(Formerly, Mysore Government Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.)

HEAD OFFICE: ASIATIC BUILDINGS, MYSORE (SOUTH INDIA).

Capital (fully subscribed)	...	Rs. 5,00,000
" (Paid-up) about	...	" 3,50,000
Government Securities held	...	" 2,00,000
Life Insurance Policies issued	...	" 25,00,000
Annual Premium Income	...	" 1,00,000
Funds invested on Immoveable properties	...	" 1,25,000

Necessary Security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912.

Loans granted to Policyholders and Bondholders from the available funds under the Property and Personal Investment Schemes.

Next Drawings for Granting Loans to Bondholders on 31st January, 1925 and July 1925.

WANTED AGENTS EVERYWHERE ON LIBERAL TERMS.

Apply for particulars to:—

Messrs. P. K. RAU & SONS,
Chief Agents for Madras Presidency, 289, Thambu Chetty Street, Madras.

Another Appreciation.

10. THE CHAIRMAN OF THE BOARD OF DIRECTORS OF THE ABOVE COMPANY, MADRAS.

DEAR SIR,

Ref: Policy Nos. 703 and 704 deceased N. Muthuswamy Iyer.

In acknowledging with thanks the receipt of your cheque No 317880, dated 24-11-24, on the Indian Bank Ltd., Madras for Rs. 2,962-13-0 (Rupees two thousand nine hundred sixty two and annas thirteen only) in full and final settlement of my claim of Rs. 3,000 under the aforesaid Policy Nos. 703 and 704 through Messrs. P. K. RAU & SONS, Chief Agents, Madras, whose zeal and sincerity in helping the Company is beyond description, I have much pleasure in testifying to the prompt settlement of the claim and to the sound management of your Company.

Further, I pray GOD for the success of your Company and appreciate very much for the help rendered to me by the Company so promptly as this.

No. 18, Sydojee Street, }
 Triplicane, MADRAS. }
 Dated 24-11-1924. }

Yours very gratefully,
 (Sd.) S. NATESA IYER,
 Retd. Asst. Engineer CLAIMANT.

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

విజయపుర, స్టాక్ చేయువారు

ప్రొ. రి. అండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

“నర్సినాస్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవావృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మౌనముగా వున్నది. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న రసాయనము లన్నిటికిని రాజువంటిదని హిందూదేశపు ప్రాచీన ఋషులు తెలిపియున్నారు. ప్రాచీన, ప్రదీపి బౌద్ధములలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని మిళితముచేసి, తయారు చేయబడిన దివ్యపదార్థము. నరముల బలహీనత, నపుంసకత్వము స్వల్పముగా నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, అపరిశుద్ధరక్తము, దుర్బలత్వము, న్యూరస్టియా, మలబద్ధకము, ఆజీర్ణము మొదలగు అన్ని విధములు చెడువ్యాధులు, తీరనివ్యాధులు తప్పక గుణమగును. కఠినపత్వము, లంకణముచేయ నన సరములేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు పైకి కస్తూరితైలమును వాడవలెను. నర్సినాసువలననేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నెలకు సరిపడు నర్సినాసు బౌద్ధము స్వర్ణముతో మిళితమైనది. బుడ్డి 1 కి రు 5-0-0. పై పూతబౌద్ధము రు 2-8-0 ఒక పూర్తి నెట్టు రు 7-0-0 తపాల ఖర్చు చేరు. ఉష్ణదేశములలో నుండువారి కిది అమోఘమైనది.

డి. వెంకట్రావు ఎస్కైయరు, బి. ఏ. వైదాపేటపాస్టు “మందు పుష్టిని కలుగజేసినది”- మిస్టర్ ఎం. బి. నాయకర్, మద్రాసు “రక్తమును శుద్ధిచేయును”- మిస్టర్ హెచ్. కార్తీక, బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”- డాక్టరు బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”- డాక్టరు ఎన్. మాన్సీ అహుదాబాదు: “నూర పీసీయా రోగికి చాలమంచిది”- మిస్టరు డబ్ల్యూ. కెట్టి మద్రాసు “2 పాసల బరువు ఎక్కువైనది”- మిస్టరు రూఫ్ ఖాన్ సి. బి. డి సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పాట్నా “ఉపయోగకారి, గుణకారి”- ఎస్. ఆర్. రావు ఎస్కైయరు బి. ఏ డెప్టి కలెక్టరు వేలూరు “నాకు చాలమేలు చేసినది”- మిస్టర్ పి. శుక్లారాయలు, రంగును “సంపూర్ణతృప్తి నికలుగ జేసినది” మిస్టర్ ఎన్. సి. డిటా కానిటర్ ఇన్స్పెక్టరు కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది” ఆంగ్లముగా నుండ గోరెన ఇష్టమే ఈదిగువ కలామునకు వ్రాయుదు చేరులో బాగల్ పూరు విలాసమునకు వ్రాయుదు లేక ఏజెంట్ వద్ద తీసుకొన వచ్చును. (1482)

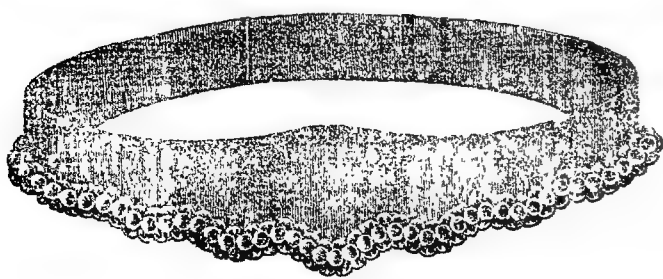
Behar Chemcl Works Bhagalpur. Branch-Mihijam. Telegrams :-Chemist, Bhagalpur or direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches. DADHA & Co., ASVIN & Co., Iycaannoo Mudaliar Mrdaas. Woollee Mart Mangalore; A. Abid & Co., Hyderabad. T. C. Nataraj & Co., Mysore.

ఫ్రెండ్సు కంపెనీ, బెజవాడ

క్రొత్త స్థలమునకు మార్చబడినది.

అన్ని రకముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

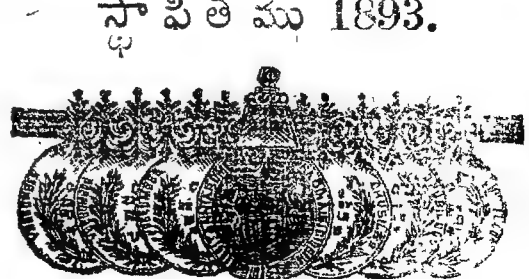
గడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి, సవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

సంకీర్ణామము 25-45 సవరములవరకు యెత్తుగలదు
హాల్ది తిరుగుతో సహా రు 55-0-0

పుష్పరంగములు, పచ్చలు, పట్టెకంపులతో చిక్కిన
వర్ణామము మోపు 1-కి ధర రు 250-350 వరకుగలదు

కాశీనూల
1 కి గర రు 550-1000 వరకు గలదు

అన్ని రకముల వెండి, బంగారు, సీమకములు, పట్టెకంపులు, పుష్పరంగములు నగలు, యితర సామానులు గల క్యాటలాగునకు ఉత్తరమువ్రాసిన ఇనాముగాపంపబడును.
1887 ఏకంసి చీబిల్ దాస్ అండ్ సన్స్, సగలవర్తకులు, తపాలవెట్ట నెం 225, 112 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అగ్ని కులక్షత్రియులకు హెచ్చరిక

1921 వ సంవత్సరాంతమున అగ్ని కులక్షత్రియులందరూ పలుదేశములవారలు పలువురు బెజవాడపురంబున సమావేశమై మిగుల సుతానూహారముక మూడవ యగ్ని కుల క్షత్రియ మహాజనసభను జయప్రదముగా జరిపియుండిరి. నాడు మొదలు నేటిదనుక మనకులమువారలు ఆంధ్రదేశమునం దెచ్చటను యేవి ధమైన కులసభలుగాని చేయుటను పూనుకొనినవార లరుదయ్యెను. ఎవరైనను మనక్షత్రియోత్తములు సభలుగావించురా యని ఎదురుచూచుచుంటిమి. ఇట్లుండ మొన్న నీనడుమ గతమాసమున నరసాపురము కాపురముగాగలిగి మన కులసోదరులు దీక్షబూని నాలుగవ యగ్ని కులక్షత్రియ మహాజనసభను జరిపించు ప్రయత్నములు చేయుచుండిరిని మహాసంఘ జాయింటుకార్యదర్శి కత్రి సత్యరాజుగారు కృష్ణాంధ్రపత్రిక లయందు ప్రచురముగావించిరి. నాటినుండియు మనభాతృవర్ణమువార లందఱును సంతోషాన్ని కులై సభగాంచుదిన మెప్పుడువచ్చునా యని కడుయాశతో యెదురుజూచుచుంటిమి. కాని ఈసంవత్సరాంతమున దిశంబరు

నెలలోపల సభజరుపు ప్రయత్నములుజేసిన యెడల మూడుసం వత్సరములలోనైనను మనమొక మహాజనసభను జరిపినవారల మ గురుము. ఇట్టిసభ త్వరలో సమావేశముకాగలదని నమ్ముచున్నాను.

కొప్పాడ నరసింహము.

ద్వితీయవార్షికోత్సవము

"స్వసంఘము" విశాఖపట్నం

ఈనెల 28 తేదీని యీ గ్రంథాలయ ద్వితీయ వార్షికోత్సవము మ-రా-రా లంక జగన్నాథంపంతులు బి. ఏ. ఐ. యల్. గారి ఆధిపత్యమున జయప్రదముగా జరుపబడినది. మొదట అధ్యక్షుల ఉపన్యాస మయినపిమ్మట ద్వితీయవార్షికోత్సవముకార్యదర్శి నివేదికము కార్యదర్శిగారిచే చదువబడినది. తరువాత మ-రా-రా స్థానాపతి సత్యనారాయణ మూర్తి శాస్త్రిగారిచే ర. శి. యింపబడిన స్లోకములున్న మ-రా-రా సున్నం వీరరాజు, కేదారిశెట్టి వెంకటప్పారావు గార్లచే రచియింపబడిన పద్యములును చదవబడినవి. అధ్యక్షుల

అంతోష్ఠన్యాసము అయినపిమ్మట సంఘముయొక్క సభ్యుల ఛాయాపటము తీయించుకొనడ మైనది. ఛాయాపట మయిన తరువాత అల్పాహారములు జరిగినవి. యిదిగను వ్రాసిన ప్రతి నూతనయెన్నికలు జరిగినవి. మ-రా-రా లంక జగన్నాథంపంతులుగారు అధ్యక్షులు, మ-రా-రా శతపతి నారాయణ పంతులుగారు ఉపాధ్యక్షులు, మ-రా-రా ఆర్జున కోదండరావు గారు కార్యదర్శి, మ-రా-రా ఆర్జున చినకోదండరావుగారు కోశాధికారి, మ-రా-రా త్రిపురాన శ్యామలరావుగారు గ్రంథాలయాధికారి, మ-రా-రా పాణిగివల్లి వీరభద్రరావుగారు సహాయగ్రంథాలయాధికారి. మ-రా-రా చెడుకు భర్తరాజుశెట్టి గారు, మ-రా-రా ఖండవల్లి సన్యాసయ్యగారు, మ-రా-రా వెంపరాల జోగారావుగారు, మ-రా-రా పాణిపల్లి సుబ్బారావుగారు, మ-రా-రా అత్తిలి వెంకటరావుగారు, మ-రా-రా బిర్న మహంతి సింహాచలముగారు కార్యనిర్వాహకవర్గము గాను ఏకగ్రీవముగా యెన్నుకొనడ మయినది.

ఆర్జున కోదండరావు,
కార్యదర్శి.

DODGE BROTHERS MOTOR CAR

పరిక్ష చే అద్భుత జయమొందినదని తేలినది

ఈ వార్త తెలుపబడినతరువాత డాడ్జీబ్రదర్స్ దిన, వార, మాసవారిగా తయారగునట్టి సరకులపరిమితి విపరీతముగా పెచ్చినది.

ఆకస్మాత్తుగా దీనిని గుఱించి వాకబుచేసినను తయారైనట్టి సరకంతయు తక్షణమే ఖర్చుచున్నట్లు మిక్కిలి తృప్తికరమైన జవాబే వచ్చుచున్నది.

డాడ్జీ బ్రదర్స్ వారి అపరిమితమైన పనులను త్వరలో పూర్తిచేయుటకై తగు ఏర్పాట్లు, లన్నియు మిక్కిలి చుటుకుగా చేయబడుచున్నవి. ఇదివరలో మోటారుబండి ఆగత్యమున్న వారిలో తుదకు నూరుగురైనను ఎప్పుడును డాడ్జీ బ్రదర్స్ మోటారుబండిని కొనియుండరను విషయము తప్పక గమనింపదగినది.

ప్రస్తుతము మోటారుబండిని కొనుచున్న కొట్లకొలదిజనులలో చాలమంది దీనికి గల మంచిపేరునుబట్టి దీనినే తీయుచున్నారు.

ప్రత్యేకముగా అమెరికనులు దీనిని వేరు వేరు గాను, విడివిడిగాను తీసిపరీక్షించెదరు. కాని మామూలుగానున్నట్లే దీనిని పరీక్షించుటలేదు.

దానియొక్క ఉత్కృష్టత, దానివలనగలప్రయోజనము పీటినీగుఱించియే ఇదివరకెప్పుడును, ఇప్పుడును కూడ ప్రథమమున యోచింపబడుచున్నవి. ఇవిన్నియు ఒక విషయములో ఆశ్చర్యముగా నున్నను, మరియొకవిషయములో మిక్కిలి సరసముగాను, న్యాయముగానే యున్నది.

ఇవిన్నియు, జాన్, హోరేసు డాడ్జీ వీ రిరువురును యోచించి, సమానానుతయారుచేసి, కడపటిబండిని ఏర్పరచినదినమున జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నది. వారు, వారి స్నేహితులును మంచిధరవచ్చుటకై ఏపద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయవలెనో అట్లు చేయుటకై ఒకరికొకరు ఎచ్చరించుకొనిరి.

ఉచితత్వము, గొప్పతనము, పూర్ణత్వము మొదలగువాటికి మిక్కిలి పరిహాసాస్పదమైన కొన్నిసామాన్యపద్ధతుల ననుసరించియే వారు ప్రారంభించిరి. అనగా మనలో చాలమంది పాతకాలయందు కాపీపుస్తకములలో వ్రాయునట్లు ప్రారంభించిరి.

ఈ ప్రాత కాపీపుస్తకపద్ధతులు మిక్కిలి అమోఘమైన శాస్త్రసమ్మతమైన సూత్రములకు మార్పబడినవి. బండివెల రాసురాను మిక్కిలి అధికమగుచున్నది.

జనులకు మిక్కిలిన్యాయమైన ధరప్రకారము సరఫరాచేయుటకై ప్రస్తుతక్రొత్త సాధనము లన్నియు ఒకటిచెంబడి మరి యొకటి వరుసగా ఉపయోగింపబడుచున్నవి.

ఈ ఉపాయములు, ముఖ్యసూత్రములు వెండ్రుకప్రయోగమైనను మార్పబడలేదు, మార్పబడదు.

ఎక్కడనైనను మోటారుబండ్లు నడుపబడిన అవి డాడ్జీ బ్రదర్స్ పద్ధతులమైన నిర్మింపబడినవని అందఱును పోలికబట్టి తప్పక అంగీకరింతురు.

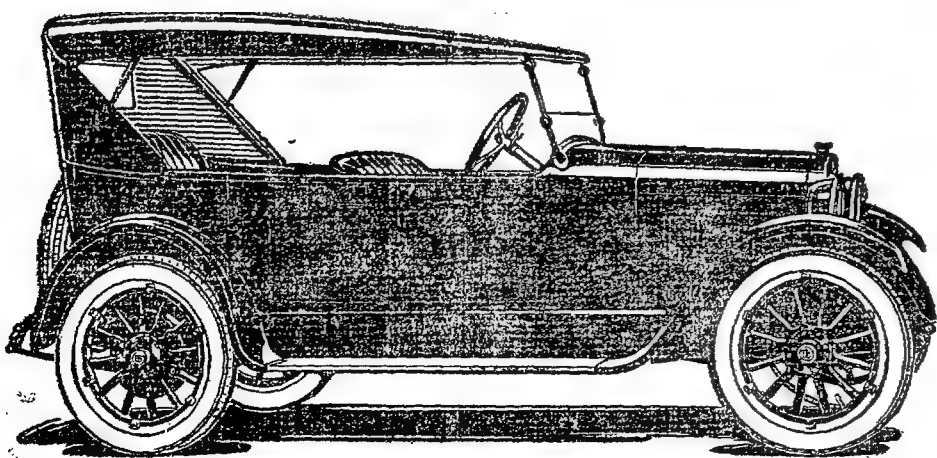
అవి అన్నియు జాన్, హోరేసు డాడ్జీ వీరిన నూత్రములుప్రకారమే మిక్కిలి నూత్నుముగాను, స్వాభావికముగాను, తనంతట తానే పోవునట్లును అమెరికాదేశమందును, ప్రపంచమందంతటను నిర్మింపబడినవి.

ప్రజలు దీనిభేదమును గుర్తించి, డాడ్జీ సోదరులవలెనే సంతోషి నొందెదరు. మోటారుబండి చక్కగా నిర్మింపబడినది, బాగుగా పనిచేయునది, అధిక వెలగలది మొదలగు విషయములను ప్రజలు గ్రహింతురు.

డాడ్జీ బ్రదర్స్ వారివ్యాపారము ఎక్కడ నుండవలె నని వారు యోచించిరో అచ్చటనే అది స్థాపింపబడినది. అనగా, ఎవరైతే దానియొక్క నుంచి పనితనమును గురించి ప్రశంసించుచున్నారో అట్టి ప్రతిభువునియొక్కయు, స్త్రీయొక్కయు హృదయకమలమందు అది స్థాపింపబడినది.

అది యీ ప్రకారమే శాశ్వతముగా నుండును. రాసురాను అధికమగుచునేయుండును. కడచిన 5 సంవత్సరములనుండి (డాడ్జీ బ్రదర్స్ వారిపనులు ఎట్లు త్వరితముగా అభివృద్ధియగుచున్నదో) అదేరీతిగా మోటారుబండ్లు తయారుచేయువారికి అమృతము మాత్రమే ప్రధానమైన ఉద్దేశముగా యుండక, చాలాకాలమువరకు ప్రయోజనకారిగా నుండు నుద్దేశముతో తయారు చేయవలెననెడి అభిప్రాయము గల ప్రజలసంఖ్యగూడ అధికమగుచునే యుండును.

ప్రస్తుతము డాడ్జీ బ్రదర్స్ వారి ఏర్పాటులన్నియు బాగుగానే యున్నవి. ఏల లనగా జాన్, హోరేసు డాడ్జీబ్రదర్స్ దానిని ప్రారంభములోనే బాగుగా నిర్మించిరి. వ్యాపారముకూడ కడవరకును వృద్ధియగుచునే యుండును.

అడినన్ అండ్ కో.,
లిమిటెడ్.

మద్రాసు, అండ్, బెంగళూరు

త్రాంచీలు

కార్టరు అండ్ కో., తిరుచునాపల్లి

టి. ప్లేన్స్ & కో., కోయంబుతూరు

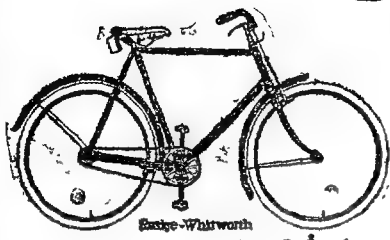
లిమిటెడ్, జ్యోటస్, ఉదకమండలము.

Rudge it!

రడ్జి వి టు వ ర్త్ నై కి ట్లు

హీ. రా. హై.
ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్స్

ఆ మో ది త ప బ్ధి న ది.

హైదరాబాద్ డిలవర్స్ మోడల్స్ రి స్టోరు
హబ్బు 11 30/2 సాడిలు, డబ్బు టైర్లు
ఒరిజినల్ గిరుకేసు. రూ 200

Rudge-Whitworth
Britain's Best Bicycle

స్టాండర్డు 26 మోడల్స్,

డబ్బు టైర్లు

ఒరిజినల్ సాడిలు

రూ 135

ఎయిర్ స్పేషల్ 1.

డబ్బు టైర్లు 90/2

సాడిలు సహా. రూ 180

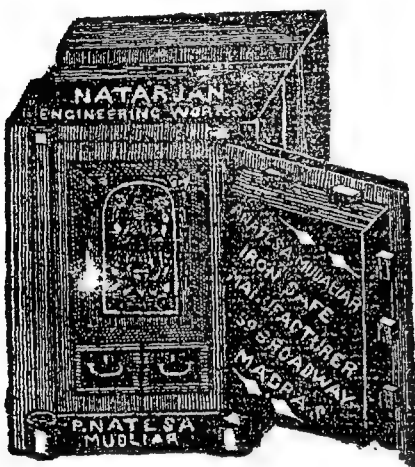
యింగ్లిష్ నైకిలు అందు మోటారు యింపోర్టింగు కంపెనీ,

23, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటివారైనా ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప బెల్టెం
ఈదిగను తెలుపబడిన కారితో అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
కాంతలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సుపరా చేయబడినవి. (1429)

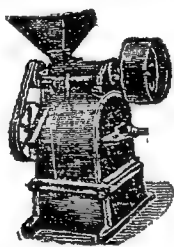
పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇరుకపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాచైన్) 89, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐ.ఎస్.ఎం. బ్రాన్ ఫౌండర్లు
ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్లు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువాగు. రైతుమిల్లులు, మిల్లి సిలండర్లు, పాప్టింగు,
నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముచ్చరామప్ప, వి.వి. వెంకటాచలన్ శేఖర్,
మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ తీరములు (వాసిన బయట) వాయుగడును.

మెషిన్లు అమ్మకము

1. క్రొత్త 16 గుట్టముల పవరుగల హార్వర్డు యింజను.
2. క్రొత్త 12 గుట్టముల పవరుగల బెట్టి యింజను.
3. బెట్టి రైసుమల్లర్లు పాలిషర్లతో సహా నెం 1 ను 7 ను.
4. క్రొత్త 18 అంగులము వేగముగల షేపింగు మెషిన్.
5. 14 అంగులము డ్రెయింగుమీటరుగల, వర్టికల్, పిండిమిల్లు.
6. క్రొత్త 12 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం స్క్వా, కట్టింగ్, లేట్టు, యింకా వుపయోగించిన 12 అడుగుల X 10 అంగులం, 12 అడుగుల X 10 1/2 అంగులం లేట్టులున్న ఉన్నవి.
7. ఉపయోగించిన 50 గుట్టము పవరుగల, బ్లాస్టర్, 60 గుట్టము పవరుగల, రబ్బరు, ప్రాప్టరు, ప్రూడా యిలు యింజను, (బొంబాయి స్టామల్ గలవి.)
8. ఉపయోగించిన 20 గుట్టము పవరుగల, మార్షలు, డబిలు, సిలిండరు, పార్వబిలు, స్ప్రింగ్, యింజను. (కల్ కత్తా స్టామల్ గలవి.) మాయెక్కుగరలు మిక్సిలి తక్కినవ, వచ్చిచూడును.
9. "ఒక సకెండాండు 82 గుట్టము పవరుగల హార్వర్డు బి పాత్రైపు యింజను. రెండు చక్రములుగలదు."
10. సకెండుహాండు 25 గుట్టముల పవరుగల ప్రాత్రైపు హార్వర్డు బి యింజను.
11. సకెండుహాండు 20 గుట్టముల పవరుగల ప్రాత్రైపు హార్వర్డు బి యింజను.
12. ఒక మేలైన సకెండుహాండు 10-12 గుట్టముల పవరుగల వెర్టికల్ హార్వర్డు బి ఎంజిను.

బి. డి. బెట్టి అండు కంపెనీ, 8, సెంబుదాసువీధి, చెన్నపురి.

(1398)

ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాలి

వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, కాశ్యోతయవ్యము నిచ్చుచు, కాశ్యోతయవ్యముగా తయారుచేసిన ఈవివ్యావధము నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తయవ్యమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమాయును కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యిహముగా పంపబడును. 30 గుళీలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాత్రాకులగు ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ, కేవలజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

కృష్ణాయాస్థరన్

అష్టాండుడెల్టా

తమ్మిలేరుప్రాజెక్టు

దొరకనము మరచిన విషయముగాను, బొత్తుగ జ్ఞాపకమురాని విషయముగాని అష్టాండు డెల్టాయనదగును. ఈజిల్లాలో 400 కు పైగా నష్టాండుతెరువులున్నవి. దీనివిషయమున ప్రభుత్వవ్యయము నామమాత్రము. చుట్టుపట్టవర్త పునీ రిందుచేరుట సంభవమై, వ్యవసాయము జేసికొన్నందుకు తీరువలుమాత్రము వనకాలా పరచుటకు బయలు దేరెదడు. పదింటినొక్క వత్సరమైనను పూర్తిపంటలేదు. కొన్నివత్సరములు బంజరువెట్టవలసి వచ్చును. మెరక నేద్యమునకు పనికిరాదు. పల్లమునకు నమ్మకములేదు. ఇవి గట్టిలాంధ్రము లనవచ్చును. ఈ రైతులయొక్క శ్రమము కనుబాబు చెంద్రుకలు. యంతకాలమైనను, డెల్టారైతుల గండగోళమే వినుపడుచున్నది. అష్టాండు రైతులు ప్రత్యేక సమావేశము అను జేసి తమ యభివృద్ధిని జూచుకొనవలెను.

ఏల్లూరు ప్రాంతముల అష్టాండు భూముల కొన్నిటిని జూచితిని. ఈ భూముల కొన్నిటికి తమ్మిలేరు చిన్ననదికి ప్రాజెక్టు నిర్మాణమునో, చాల ఫలకరములగును. ఈ ప్రాంతపు చెరువులలో, చెందులూరు - సోమవరప్పాడు - చొదిమెళ్ళ - పినకడియం - వంగూరు - వట్లూరు - దుగ్గిరాల - శనివారప్పేట - కొప్పాక - భోగాపురం - విజయరాయ - సీతంపేట - కోరేపల్లి - తోగినపాలెం - అప్పారావుపాలెం - శ్రీరామవరం మొదలగు చెరువులు పేర్కొన దగియున్నవి.

ఈ చెరువులకు నీటి వనరులు, తమ్మిలేరునుండియున్నను, చాల దురవస్థలోనున్నవి. కారణముల శేకములు, అన్నిటికన్న పెద్ద కారణము రైతులయొక్క మూగతనమును, దరిద్రమును అనదగును. అష్టాండు రైతులకు కష్టములవాటైనవి, చిరకాలము వీరిని కష్టములలోనుంచుట, దేశమున కనర్థము. అహోబిల్ తికిని, ప్రభుత్వకాబడికిని గొప్పయటంకము.

తమ్మిలే రీప్రాంతపు చిన్ననదులలో ముఖ్యమైనదిగనున్నది. దీని నుండకలుగవలసిన యుపకారమేమియు లోకమునకు లేకుండపోవుచున్నది. బంగారుపంటినదిజలము కొల్లేటి పాలగుచున్నది.

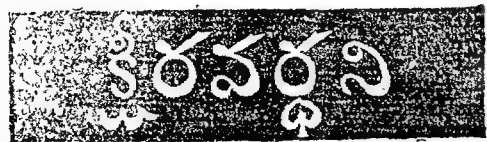
యోచెరువు లీడీ జలములలో నిండినచో యిప్పుడు చెరువుల ఆయకట్టు యిడవదివేల యకరములును పుష్కలముగ ఫలించుటయేగాక మరియొక 20 వేల హెక్టార్లును తనఆయకట్టేర్పడగలదు. దొరతనమునకునమ్మకముగ రాబడి ప్రవేశపర్సరమును రెండులక్షలు రాగలదు. అన్ని ప్రభుత్వాదాయములకును రైతులపంటయే ముఖద్వారమగుటకును, ప్రభుత్వము మరచుకొనని యంశము ముఖ్యముగ నిట్టి సమస్యలలో ప్రభుత్వము కాలీసంచులను జూపితప్పించుకొను వలయుమానవలయును. తమకు కత్తి లేనిచో రైల్వేకంపెనీలవంటి యెలెవులపైడుకంపెనీలకైన యింకా రాకవ్యవసాయము. ప్రభుత్వమీ పని కి స్వయముగ బూనినచో యిండ్లపైన 100 కి నెలకునాలుగైదు రూప్యముల వడ్డీకట్టుట తీరకయోక్తికాదు. వైకములేకున్న డిజెనెచ్చరను బెట్టివచో యిండ్లలోనే వనకాలపరచెదరుని పలువరురైతులు నాతో జెప్పిరి. దొరతనమువారొక ఎన్వెస్టిగేషన్ ఆఫీసరును నియమించి విచారించుట చాలముఖ్యము.

ఈనదికానకట్ట జానంపేటవద్ద కట్టదగును. చెరువుల ప్రధానకాలవ కచుముఖద్వారమేర్పరచుట చాల ఆవశ్యకమును, అనకట్టసహకారిగాగల పర్యవేక్షకులుగలదు. ఈ అనకట్ట కింద యేబదివేల ఆయకట్టుగల చెరువులేర్పడుననియు తలంచబడుచున్నది. 25,000 రూప్యముల రాబడివచ్చును. ఒక్క సంవత్సరమాదాయమే దీనికి సరిపోవుననియు ఎంచబడును. ఇంజనీరింగ్ కాశ్యోతయవ్యసమంతగా లేకున్నచో అంచనాతప్పే యొరలక్షలు వ్యయమగుననుకొన్నను 25 వేల ఆయకట్టయైనను నూటికి 25 రూప్యముల వడ్డీ గట్టును. దొరతనమువారిపనిని వెంటనే కొనసాగించుటకు అష్టాండు డెల్టారైతు లాందోళన సాగించవలసి యున్నది. ప్రజాప్రతినిధులు నిరుత్సాహులుగాక ప్రజుత్వము జేసినచో, అధిక రాబడిగల విషయములలో వీరిసలహాలు ప్రభుత్వము గమనింప జాలకపోదని విశ్వసించుట కవకాశములు లేవని తలంపరాని దృఢవిశ్వాసమును గలిగియుండ వలసిన పరిస్థితి లనేకములు గలవని విశ్వసించుచు ప్రజాప్రతినిధులకు మనవిచేయుచున్నాను.

(ఒక డెల్టా యాత్రికుడు.)

విషాచినివారిణియనుకలరామండు

భారతదేశమునందున్నది. సాధారణముగ గలిగి అన్నివిధములగు విశేష వ్యాధులయందును కుటుంబావధముగావాడతగియున్నది. కల బుడ్డి 1కి రు 1-4-0 అన్ని జోషధములకు వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము. కొరవారికి ఆంగ్ల, ఆంధ్ర క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

యిది పిల్లకల్లులకు చనుపాలను వృద్ధిచేయును. కృత్రిమపాల ఆహారము నిచ్చి పిల్లలను పోషించుట చేకలగునకలరామండు, రోగము దాయము తప్పిపో ను. బుడ్డి 1కి ధర రు 1-8-0.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, (ప్రాప్తి) లిరు, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ

Powell's Extract of Golden

8421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో నెగ రోగమునకు అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద జోషధములనుండి తయారుచేయబడినది. సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, పీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యజోషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రణామము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

శీతమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0
 దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0
 మా దివ్యజోషధములు సుప్రసిద్ధమైనదామందులన్నిటిలోను దొరకును.
 మా చిత్రచిహ్నపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
 ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబడినవి.

N. Powell & Co.,
 Manufacturing Chemists,
 Lamington Road, Bombay.

చెప్పకంటె ఉపయోగించిచూచుట మంచిది మై నూ రు చందన సబ్బు ను ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకోరెదము

స్వదేశోద్యమము జయప్రదమగునట్లు ప్రోత్సహమునగుడు. హిందూదేశీయులకు

చేయబడినది.

(1560)

అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహీం అండు కో, కె.కె.గిడ్డంగిపేథి, మద్రాసు.

నూతనముగా తయారు చేయబడిన హిందూదేశపు సబ్బు. సబ్బును తయారుచేయు శాస్త్రము ననుసరించి ఈసబ్బు మైసూరు గవర్నమెంటు సోప్ కారానావారిచే విక్సీలి అమోఘముగా తయారుచేయబడినది. హిందూదేశీయుల అంతస్తుకు తగినట్లు ఇది ప్రత్యేకముగా తయారు

చెన్నైలోని ఖజానాధరలు

సంవత్సరము 29 వ తేది శనివారము

1, ధాన్యములు		
దానియా 100 గా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 42-0-0 వరకు		
బియ్యము బహుముఖ మొదలు వరకు		
కుసుమా రెనాల్డిస్, ప 48 గలవి రు 14-0-0 11-8-0		
నెలూరివి ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0		
డిల్లీవి ,, డిటా ,, 16-8-0 17-0-0		
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0		
నవ్వులు ,, ,, 20-0-0 24-0-0		
(2) పప్పుధాన్యములు		
కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0		
నెనగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0		
పెసలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0		
మినుములు ,, డిటా ,, 18-0-0 16-0-0		
ఉలవలు ర 164 ,, ,, 9-4-0 11-4-0		
(3) నూనె వస్తువులు		
మవ్వలనూనె బా 1-కి రు 170-0-0 175-0-0		
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0		
కొండాపురం నేరునెనగపప్పుబా 1-కి ,, 60-0-0 65-0-0		
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55-0-0 58-0-0		
జేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 185 మొదలు ను 121		
అమడము బా 1-కి రు 165-0-0		
(4) చిల్లర వస్తువులు		
చాయపసుపు బా 1-కి రు 190-0-0 195-0-0		
కూరపసుపు ,, రు 125-0-0 180-0-0		
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి రు 120-0-0 188-0-0		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంగు మూసగు 1 కి రు 50, 55		
కాళవా నీలిపాయకట్టు ,, రు 70, 75		
బెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0 60-0-0		
చింతపండు బా 1-కి రు 80-0-0 48-0-0		
(5) ఇసుము		
పట్టు రకం బా 1-కి రు 81-0-0 82-0-0		
చదరం ,, 81-0-0 82-0-0		
రవుండు ,, 81-0-0 84-0-0		
(6) లోహములు		
కెండి 100 తులంకు రు 75-0-0 76-8-0		
బంగారము, తులము 1 కి రు 22-8-0 25-0-0		
సవరను 1-కి 14-10-8		
ఇత్తడి బా 1-కి రు 249-0-0 255-0-0		
రాగి డిటా రు 290-0-0 295-0-0		
అస్కాచక్రైర బా 1-కి రు 86-0-0 86-12-0		
(7) ర. గులు అలిజరై ను		
అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు రు 78-0-0		
తొట్టికప్పుడు డిటా 72-0-0		
సింహం డిటా ,,		
గుర్రం డిటా ,,		
(8) దూది		
బోండా నెమ్మబారువ 1-కి రు 820-0-0		
(9) నూలు		
కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9-0-0		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8-0-0		
పుట్టూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8-12-0		
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9-0-0		
డిటా నెం 14 డిటా రు 9-12-0		
నూశయెనుగ నెం 20 రు 11-4-0		
జపాన్ నెం 20 రు 11-12-0		
,, ,, 40 ఏ శేబిలు అయినను రు 14-7-0		
గోకాకు నెం 12 1/2 రు 9-4-0		
వద్యాక్ నెం 24 1/2 రు 11-12-0		
14 1/2 కిలొకా పక్షి రు 9-4-0		

చగవల్ల తైలము

వెల డిబ్బి 1 కి రు. 0-8-0. వి. పి. తో 0-11-0
 1 డబ్బి మొదలు 6 డబ్బిల వరకు పోస్టేజి 0-5-0 మూలకే
 అరికాణ్ణ, అరిచేనులు, చక్కము కారకదలన, కిక్ గా
 వలన పగిలి నీరి. కారుటయ్య, బెల్లపుట్టు టయ్య సంభవించును. ఈ
 తైలమును రాచిసె వగుళ్లుమాని జిలపాయి మంచిచర్మము రాగల
 దు. పగుళ్లుచెప్పి ము వయసుగును. స్వల్పక్రయము. కాళి వగు
 కృత ఈ తైలము అత్యంత పయోగకరము.
 అమ్మకొంగులము విప్రో మదరాసు - బొంబాయి.

మోక్షసాధన మెద్ది?

గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయములు

గాంధీ మహాత్మునకును రామచంద్రునకును జరిగిన సంభాషణలో కొంత భాగము క్రిందటివారము ఎంగు ఇండియా నుండి ప్రకటించితిమి. ఈ వారముగూడ దేశాయిగారు మిగిలిన దానిని ప్రచురింపగా దానిని ఇందు జూదుపరచుచున్నాము:—

బ్రహ్మచర్యము

రామచంద్రుడు:—నేను మిమ్ములను మూడవ ప్రశ్న యొక్కటిగదన. వివాహారము మీకు ఇష్టములేదా?

బాపు:—నేనీ విషయమై కొంత దీర్ఘముగ జెప్పవలసియున్నది. మానవజీవితము యొక్క ప్రమాదభీతి మోక్షము. మోక్ష మనగా జన్మరాహిత్యము గాంచి, శరీరబంధములు లేకుండ భగవంతునితో వైశ్యమగుటయే అని నేను హిందూధర్మమును నమ్ముచున్నాను. ఇకను వివాహమువలన బంధము లెక్కువగుటవలన ఈ పరమార్థమును జూందుట కాలంకముగనుండును. ఇందులకు బ్రహ్మచర్యము చాల సహాయకరముగనుండును. ఇందులన భగవంతునకు తీరిక సర్వమును అర్పణ చేయుటకు వీలుగ నుండును. వివాహము జేసికొనుటలో నుద్దేశ్యము సంతానకాంక్షలేవని మరెమిగిలదు? అందులకు వివాహముల నెక్కువజేయుటయే? సంతానము దానంతట నదియే వృద్ధియగును. తదభివృద్ధికి ఒకనూత్ర మేమియు నక్కరలేదు.

అయితే బ్రహ్మచర్యమును ప్రోత్సహింప జేయుచు అందుకును బోధచేయువలయునా? అవును, అనిగాంధీజీ చెప్పెను:— రామచంద్రుడు ఏమియుదోచకుండ నున్నట్లుగానించెను:— అయితే అప్పుడు స్వప్రేరేపకములను నడకొందువా? అప్రేరేపకముకాదు అందువలన నేమైన నెక్కువజగు ఫలితము మానవజాతి యంతరించుటగాక ఉన్నతాచర్యములు గల్గి ఉన్నత విధి సంచరించును.

అయితే చిత్రకారుడుగాని కవిగాని మహావిజ్ఞానికాని తనవిజ్ఞానమును తనపిల్లలకు గలుగునట్లు జేయజాలదా?

అప్రేరేపకముగాదు. అని బాపు గట్టిగాజెప్పెను. ఆయనకు పిల్లలకున్న శిష్యులెక్కువమంది యుండును. ఆశిష్యుల ద్వారా ప్రపంచమున కంతకును అనునగుణం పత్రి యంతయును ప్రసరింపగలదు. ఈవిధముగ దప్ప నేవిధముగను అది జరుగనేరదు. అప్పుడు ఆత్మకును, ఆత్మకును, వివాహముకును. అందువలన శిష్యులు, దివ్యసంతానము గల్గును. వివాహముదారి దానిదే అని విడిచివేయవలయును. ఇందువలన సంతాన మెక్కువగును గాని ఉన్నతవిధమునజేరుట గలగదా. కారణము సాధారణముగా వివాహములు కామసంతృప్తికై జరుగుచుండును.”

‘అంద్రానుగారికి మీరు నొక్కితెప్పనట్లు బ్రహ్మచర్య మిష్టములేదే’ యని రామచంద్రుడనెను.

‘అవును నాకు చెలియును. అది ప్రాప్తయెటువంతగం స్కారము. ఆమెను చాలమందివలన జేసెగాని, బ్రహ్మచర్యమును అపహసించుటమాత్రము వోషముగ నున్నది అని గాంధీజీ అనెను.

‘అట్లుచేయుటకు కారణము ఆశోజులలో మతగురువుల డోషములను పోగొట్టుట అవసరముగ నుండెను.’ అని రామచంద్రుడు చెప్పెను.

‘అది యంతయు బ్రహ్మచర్యము నందలి లోపమువలన గాదని బాపుజీ చెప్పెను. ఈ బ్రహ్మచర్యమునల్లనే కాఫలత్వముతము నేటికిని ప్రకాశవంతముగ నిలిచియున్నది.”

నూలు వడుకుట- కాంగ్రెసు సభ్యత్వము

రామచంద్రుడు తుదికు నూలువడుకుట సభ్యత్వపు మరతుగనుండుటనుగూర్చి అడిగెను. ప్రధమముననే రామచంద్రుడు తానును ముగ్గురు మిత్రులను కాంతిని కేతినమునందు ఉపవాసము మాట వినినప్పటినుండియు నూలువడుకుట ప్రారంభించితిమని చెప్పెను. అందరును నూలువడుకుట యిష్టమనిమాట జెప్పెను. అయితే కాంగ్రెసు అందరి సభ్యులను వడుకునట్లుయెట్లు నిర్బంధింపగలదో ఆయనకు చెలియుటలేదు. నిర్బంధముచేగాక, అంగీకరించునట్లు జేయవలెనని ఆయన చెప్పెను.

గాంధీజీ:—నీవు అంద్రానుగారికన్న ఎక్కువకేజీ తివి. కాంగ్రెసు సభ్యులను వలవంతజేయుట ఆయన కిష్టము

లేదు. కాని ఆయన ఒక నూలువడుకు సంఘము నూలువడుకుటనుగూర్చి నిబంధనలు గల్గియున్నయెడల అందు సభ్యుడగును. అట్టిసంఘమే నీ కిష్టములేదు.”

రామచంద్రుడు మానముగ గూర్చుండెను.

సతీ యని గాంధీజీ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లువాదించెను. కాంగ్రెసు అందరిసభ్యులు త్రాగగూడదని చెప్పటయే మైన హక్కుగల దుందురా? అది గూడ వ్యక్తిస్వార్థత్వనిగోధ మగునా? కాంగ్రెసు త్రాగగూడదని నిషేధించుహక్కును చలాయించునెడల ఆక్షేపణయుండదు. ఎందువలన? త్రాగదనులనదోషములు అందరకును చెలియునుకాన. కాబట్టి అట్లే నేనును విదేశపురుషుడు దిగుమతిజేయుటవలన అన్నములేక మాడుచు దరిద్రస్థితిలోనున్న వారికి మరలత దుర్భరముగ నుండునని చెప్పుచున్నాను. ఒకస్థాలో అన్నములేకమాడు లక్షలకొలదిమంది మాటయలో చింపుడు. నేనక్కడకు పోయినపుడు కరువుచే బాధపడువారిని జూచితిని. పారిశ్రామిక గృహధికారి దయవలన నేను అందున్నట్లులు సంతోషముతో ఆశోగ్యముగ కులాసాగా తివాసీలు బుట్టులు అల్లులును జూచితిని. నూలువడుకుటలేదు. కారణము అప్పటికి యింకర చేతిపనులు ఉండెను. కాని వారి ముఖము న సంతోషముతో పని జేయుచిహ్నములు గాని ఉండెను. ఇకను కరువు చే బాధపడువారివద్దకు రాగా నేమిచూచితిని? త్వగస్థిత్రులై చావున కెదురుజూచుచుండిరి. వారట్లుండటకు కారణము ఏమెనకు సరేయని పనిజేయుకుండుటయే. పనిజేయునట్లు కుపాతికాల్పదమని భయపెట్టినను, కాల్యుండికని యూరకుండురు గాని పనిమాత్రము జేయకు జిల్ల పనియంటే బద్ధకించుట త్రాగుకున్న నెక్కువైనదోషము. త్రాగుబోతెనను యేదోపని జేయించుచున్నను. త్రాగుబోతుకు దయా దాక్షిణ్యములు కొంత యుండును. తెలివిలేకుండును. అన్నములేక మాడుచు పని జేయమనువారు మృగము లనవలెను. ఇట్టివారలను పనిజేయించుటకు నూలువడుకుటను విశ్వవ్యాప్తము జేయుట తప్ప నాకు మరెమియును మార్గము గాన్పించుటలేదు. విదేశపురుషుడు ఈదేశమునకు ఒక్కొక్కజము వచ్చుటయనగా అన్నములేక మాడు వారి నోటినుండి ఒక్కొక్క రొట్టెముక్కును లాగివేయుటను. నావలెనే మీరును భారతదేశమలో అన్నము లేక మాడుటకు లక్షల కొలది మంది సంతోషముగా అన్నము సంపాదించుకునుటకవకాశము గలగజేయుటకు నూలువడుకుటను సభ్యత్వపు మరతుగ-జేయుట ముఖ్యమని దోచగలదు. కాంగ్రెసులో నున్న స్త్రీపురుషులు అందరునునూలు వడుకుట అవసరమని అంగీకరించెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. ప్రతినభ్యుడును నూలు వడుకువలెనని నిర్బంధము జేయుటవలన సభ్యత్వముయొక్క వైశిష్ట్యమేల ప్రుపడదు? అంగీకరించునట్లుల జేయవలెనందురు. కాంగ్రెసుసభ్యుడైనవారు ప్రతినెలయు నింతము త్రము నూలును వడుకువలెనని నిర్ణయించుకన్న అంగీకరించునట్లుల జేయుటకు వేరుమార్గ మేమి? కాంగ్రెసు సభ్యులే నూలువడుకునపుడు ఇతరులను వడుకుమని కోరుట యేమివ్యాయముగ నుండును?

రామచంద్రుడు కుతూహలముతో నిట్లు ప్రశ్నించెను: ‘అయితే నూలువడుకునివారలను కాంగ్రెసునుండి యెట్లు నిషేధింపగలదు? ఇతరమార్గములను, వారు అడ్డుత నేవజేయు చుండ వచ్చున గదా.”

ఎందుకు జేయరాదు అని గాంధీజీ అడిగెను. అట్టినిబట్టి నియోజకాధికార ముండుటకు కారణమేమి? సభ్యుడగుటకు నాల్గవారితీ యవలసి న అవసరమేమి? వయస్సు ఇంతయుండవలయునని ముఖ్యముగ నెంచుటయే? ఇట్టిలో రి యెండ షిజాపండితునకు నియోజకాధికారముండునా? బాక్స్టూఅర్జునులు యెంత మేధావియైన ను యేడెండవారై యున్నపుడు నియోజకాధికారము లేకపోయెను. ఇట్టి మేధావులను నిషేధించుట? నియోజకాధికారము దేనినిబట్టి యున్నను కొందరు నిషేధింపవలయును. నేడు నేనుజెప్పదానిని చాలమంది అంగీకరింపకపోవచ్చును కాని నేను చచ్చిపోయినప్పటివను గాంధీ చెప్పినది సరియైన దనక మాదురు.

ఇప్పటికేడుగంటయ్యెను. రామచంద్రుడు లెలు తప్పి పోయెను. కాని అతను చాల యెక్కువవిషయముల చెలిసికొనెను. మరునాడుదయము బయలుదేరుటకుండు అప్పవ్వశాత్తు మరియొకసారి ప్రసంగింప గలిగెను. ఈసారిగొంచెమునేపు జరిగినను ఆయనను నమ్మునట్లుల జేసెను.

సత్య సాంద్ర్యములు

అయితే, బాపుజీ, సత్యమాప్రధానమైనదని రామచంద్రుడు క్రిందటిరోజు సంభాషణను ఎత్తుకొనెను. ‘సాంద్ర్యముసత్యము. ఒకవిషయమునందు భిన్నాంశములుగావా? గాంధీజీ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సత్యమునేమందు కనుగొనవలెననియు, సాంద్ర్యమును, మంచితనమును అప్పుడు చేయవలసియు జెప్పెను. ఏనుక్రిస్తుసత్యమునుజూచి, పల్కెనుగాన నామనస్సుకు అడ్డుతివిత్ర

కాదుకదా గాన్పించుచున్నాడు. అట్లేమహాత్ముడుగూడ, ఆపండితులు చెప్పునట్లుల అరబ్బిభాషలో నద్భుతగ్రంథమును కోరాను. వాయుటలో సత్యమును గుర్తించెను. వా రుభయులును ప్రధమమున సత్యమునే వనస్సునందుకుకొనుటవలన, అవాక్కునందుగూడ అందమువచ్చెను. ఆయనను ఏనుక్రిస్తుగాని, మహాత్ముడు గాని కళనుగూర్చి వ్రాయలేదు. నేనును అట్టిసత్య సాంద్ర్యములనేకోరునది. వారికొరకే జీవించెదను. వానికొరకే ప్రాణము లర్పించెదను.

యంత్రనిర్మాణము

యంత్రములగూర్చి గాంధీజీ చెప్పినదానికీపోయెను. సింగరు కుట్టు యంత్రము, కదురును మినహాయించినయెడల యుమినహాయింపులకు అంత మెక్కుడనుండును?

గాంధీజీ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ‘ఎన్నడు అవి వ్యక్తికీ సహాయముగనుండవో వ్యక్తిత్వము నెప్పుడు మిగిలేయునో అప్పుడే’ యనియు, యంత్రములవలన మనుష్యుని అవయవములు నలిగిపోవునట్లు నేయరాదనియు జెప్పెను.

‘బాపుజీ నేనిప్పుడు! ధ్ధాంతభాగమును జూచుచుంటిని గాని ఆచరణయోగ్యమా యని అలోచించుటలేదు. మీరు యంత్రములన్నింటిని మంచివిగావనిత్రోసివేయరా. సింగరుకుట్టుయంత్రమును మినహాయించినపుడు టైసిటెలు మోటారుకారుమున్న గువానినిగూడ మినహాయించ వలసియుండును.

బాపు:— లేదు. అట్లు చెయ్యను. మానవునకు ముఖ్యము కావలసిన దేమియును లేదు. మానవుడు మోటారుకారులతో తొందరగ పెద్దపెద్ద దూరస్థలములు పోవలసిన అవసరము లేదు. నూదిజీవితమునందు ముఖ్యమగుగానిమిదమన్నది. ధర్మ దృష్టితో జూచిన యంత్రములేయే నాకిష్టములేదు. మోక్షమున కాలంకముగనుండునెడల ఈశరీరమునే త్యజించెదను. ఆత్మమోక్షమునే జూచుకొనెదను. ఆదృష్టితో జూచునెడల యంత్రములన్నియు వద్దందును. కాని యీ శరీరమువలెనే యంత్రములును అవసరముగ నుండును. నేను జెప్పినట్లు శరీరమును ఒకచక్కని యంత్రము. కాని అది ఆత్మ ఉన్నతపథమునకు బోవుట కాలంకముగ నుండు నెడల త్యజించ వలసి యేయుండును.

‘అది అవశ్యము దోషమనియేల యందురు’ అని రామచంద్రుడిడిగెను. కొందరు చిత్రకారులు సాంద్ర్యమునందును, తద్వారాను సత్యమును జూడజాలరా? కొందరు చూడవచ్చును. కాని యితరత్రవలెనే యిచ్చుగూడ లక్షలకొలదిమంది జూచు దృష్టితో నేను జూడవలెను. లక్షలకొలదిమంది యందుకును సత్యమును గనుగొనుటకు వలయునంతగ సాంద్ర్య విజ్ఞానశిక్షణము గలగజేయుజాలము. వారికియుండు సత్యమును జూపుడు, పిదప సాంద్ర్యము దానంతటనదియే గాన్పించును. నేను మేల్కొన్నపుడును నిద్రపోనుగూడ ఒకస్థాయే గాన్పించుచుండును. అచట అన్నములేక మాడువారి కేరియపయోగముగ గాన్పించినను నామనస్సునకు సాంద్ర్యముగనే యుండును. ప్రాణమునకు ముఖ్యధార మేదియో నేడు వారికిచ్చినయెడల, తత్సాంద్ర్యములు, అందములు వానియంతట నవియేవచ్చును.”

ఇంతలో నీర్ధిర సంభాషణము ముగిసెను. మరునాడుదయముననే రామచంద్రుడు బాపు ఆశీర్వాదములతో, గురుదేవుని బోధలకును రవింద్రుని భావములకును భేదమెందుగలదా యని ఆశ్చర్యపడుదు కాంతిని కేతనమునకు బయలుదేరిపోయెను.

బందరు మునిసిపాలిటీ నిర్బంధవిద్య

మదరాసులో కొన్ని దైనికప్రతికలలో కొంతకాలము క్రింద మునిసిపల్ ఆధ్యక్షుడు మదునూరి వీరభద్రయ్యగారికి విద్యాశాఖపై నధికారము నిచ్చుటకుగూర్చి ప్రచురింపబడినది. అందులో వీరభద్రయ్యగారు అధికారము వుచ్చుకొనుటకు తూర్పుము పాఠశాలలు నిద్రాపథలోనున్నవనుట నిజముకాదు. ప్రస్తుతపు ఆధ్యక్షులు వచ్చినప్పటినుంచియు మునిసిపల్ పరిపాలనలోగల సాధ్యమును జనుల కుత్సాహము కల్గించి తృప్తిగానున్నదని ప్రజలందరు నొప్పుకొన్నారు. పట్టణములో విద్యావ్యాప్తికి ఆధ్యక్షులు తీసికొన్న శ్రమ చాలాకలదు ఉపాధ్యాయులు లుత్సాహముగా పనిచేయుట, ప్రజలు పిల్లలను తప్పక పాఠశాలలకు పంపుట, ఉపాధ్యాయులపై అధికారమును చయతో చలాయించుట, కులపు టేడాలు లేకుండచేసి సాధ్యమైనంతవరకు విద్యానిబంధనల నుపసరించుట, ఇవన్నియు మైర్మన్ గారి పరిపాలనక్రిందనే జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు నిర్బంధవిద్యా వ్యాప్తి విజయమునకు మూలము మైర్మన్ గారే. ఇంకను వారు క్రొత్తమాదిరుల ప్రవేశ పెట్టినవారు. ఉన్నత పుల బయటిపెట్టుట కావిలేఖరి యత్నంచినచో జరుగుపని సరిగా గమనించి విషయవివేచనాజ్ఞానముతో విమర్శించిన బాగుగా నుండెడిదని ఎం. ఎస్. పి. నాపనగారు వ్రాయుచున్నారు.

39 వ దేశీయ మహా జన సభ

భారత మహమ్మదీయ సభ

భారతదర్శనమండలిసభ, భారత ఆధ్యాత్మిక (స్పిరిచు అలిస్టిక్) సభ

కార్యదర్శుల ప్రకటనలు

దానుగారి లిటను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము

బెల్గాం కాంగ్రెసు మహాసభ

కార్యదర్శి ప్రకటనము

బెల్గాం రైలుస్టేషనుకు ఒక మైలు దూరమున నగరవిస్తరికరణమునకు సంబంధించిన ప్రాంతమున 80 యకరముల ప్రదేశమును కాంగ్రెసు మహాసభా శాలల నిమిత్తము సన్మాన సంఘమువారు సంపాదించగలిగిరి. విఖ్యాతమగు తుంగభద్రా విజయనగర (విద్యానగర) సామ్రాజ్య స్థాపకముగ కాంగ్రెసు శిబిరమునకు విజయనగరు అని పేరుపెట్టి, ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేకు సంబంధించిన పూనా బెంగులూరు రైలు మార్గము ఈ స్థలములో నుండియే పోవుచున్నది. కాంగ్రెసు వారి సదుపాయముకొరకు సభాశాలకు చేరువగా నొక చిన్న రైలుస్టేషనును తాత్కాలికముగా ఏర్పరుచుటకు రైల్వే కంపెనీ వారంగీకరించిరి. ప్రతి నిధులును సన్మాన సంఘసభ్యులును ఇతర శాస్త్రములనుండి వచ్చు ప్రేక్షకులలో కొంతమందియును నివసించుటకు ప్రత్యేకముగ కుటీరములు వేయబడెను.

ఒక్కొక్కరు నాలుగు రూపాయలు

బాడుగ యియ్యవలెను

ఈ కుటీరములలో నివసించగోరువారు కాంగ్రెసు సభాశాల మండలికిని మనిషి ఒక్కొక్కరికి నాలుగు రూపాయలు బాడుగ యియ్యవలెను. ఒక్కొక్కరికి ఒక మంచ మియ్యబడును.

ప్రేక్షకులు 34 రూపాయలు

నవంబరు నెలాఖరులోగా పంపవలెను

ఈ కుటీరములలో నివసించగోరు ప్రేక్షకులు టిక్కెట్టు సాము 30 రూపాయలును కుటీరము బాడుగ నాలుగు రూపాయలును యీ నవంబరు నెలాఖరులోగానే పంపవలెను. అట్లు పంపనివారికి కుటీరములలో స్థలము దొరకుట కష్టము.

ప్రత్యేక పుటలకు బాడుగ 50 రూపాయలు

ప్రత్యేక పుటలను గోరు ప్రతినిధులకును సన్మాన సంఘసభ్యులకును సన్మాన సంఘమువారు ప్రత్యేక పుట కుటీరములను నిర్మింపదలచిరి. ఒక్కొక్క కుటీరమున మూడు గదులును ఒక వంట గదియును ఒక స్నానముల గదియు నుండును. ఈ ప్రత్యేక కుటీరమునకు బాడుగ 50 రూపాయలు. ఇట్టి పుటలను కోరువారు నవంబరు నెలాఖరులోగానే 20 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపుచు సన్మాన సంఘ కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను. ఇట్టి ప్రత్యేక పుట కుటీరములు చాల కొద్దిగా నుండును గాన ముందుగా వ్రాయనివారి కవిలభించుట కష్టము.

ప్రధాన భోజనశాల రోజుకు 1-8-0

పుటకు రు 1-0-0

సన్మాన సంఘమువారు ప్రధాన భోజనశాల నేర్పరచెదరు. ఒక రోజుకు అనగా రెండు పూటలకు

రు 1-8-0 ఒక పూటకు ఒక రూపాయి భోజనమునకు యిచ్చి టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనినవారి కచట భోజనము పెట్టెదరు. ప్రత్యేక పాకశాలలను రాష్ట్రీయ సంఘముల వారేర్పరుపదలచినచో తెలియజేయవలెనని వారి కిదివరకే వ్రాసియున్నాడు.

శీతోష్ణ నిధి

డిసెంబరులో బెల్గాంలో కాలమానము ఆరోగ్యకరముగాను ఉల్లాసకరముగాను ఉండునుగాని చలికొంచెము హెచ్చుగానే యుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు టెంపరేచరు 60 డిగ్రీలకు కూడ తగ్గును గాన ప్రతినిధులు చాల బట్టలను తెచ్చుకొనవలెనని కోరుచున్నాము" అని సన్మాన సంఘ కార్యదర్శి బెల్గాం నుండి ప్రకటించెను.

భారత ఆధ్యాత్మిక సభ

స్వీడును అలిస్టిక్ కాన్ఫరెన్సు

కాంగ్రెసు వారములో బెల్గాంలో జరుగును

సన్మాన సంఘ కార్యదర్శి వి. డి. ఋషిగారి ప్రకటనము.

“భారత ఆధ్యాత్మిక సభా ద్వితీయ సమావేశము కాంగ్రెసు వారమున బెల్గాంలో జరుగును. చాలమంది ప్రతినిధులు గల సన్మాన సంఘ మేర్పరపబడెను. సన్మాన సంఘ సభ్యులకును ప్రేక్షకులకును గూడ ప్రవేశమును ఒక రూపాయి మాత్రమే. బెల్గాంలో పరీక్షక పుత్రికా సంపాదకు డగు కన్విండ్ గారు కార్యదర్శిగా నున్నారు. ఆయన పేర ముందుగా వ్రాసినచో ప్రతినిధులు మన్నగువారే వ్యయమును భరింపుదధిని బసలకును భోజనమునకును ఆయన ఏర్పాటుచేసెదరు. డిసెంబరు నెల 10 వ తేదీలోగా ఆయనకు వ్రాయవలెను.

భారతదేశమున ఆధ్యాత్మిక విధానమును గూర్చి యీ సభలో వివిధ విషయములు చర్చింపబడును గాన నిది చాలముఖ్యమైనది. ఈ విధానమున అనుభవముగలవారా సభలో తమ అనుభవమును తెలుపుటకు సభకు విచ్చేసి తోడ్పడవలెను. పారశాకిక ఆత్మల చాయాపటములు ప్రదర్శింపబడును. ప్రత్యేకముగ పరలోకవాసులతో సంభాషణమున జరిపి యిందలి సత్యము ధ్రువపరుపబడును.

మొదటి సమావేశము నిరుడు కాకినాడలో జరిగినది ఈ సారి బెల్గాంలో చాలజయప్రదముగా జరుపబడును.

భారతదేశమునందలి ఆత్మవిదులు చేయునూచనలను ను సామూహికముగా అంగీకరించి వానినిగూర్చి శాశ్వతముగా ఆలోచించెదము. సభకు రాజాలనివారు తమ అనుభవములను వ్రాసిపంపిన సభలో నడువబడును.

సహాయము చేయుగోరువారు విరాళములను చందాలను డిసెంబరు నెల 10 వ తేదీలోగా కార్యదర్శికి పంపువలెను.

ఇదిచాల ముఖ్యమగు ఉద్యమముగాన అందఱును సహాయముచేయ గోరెదము" అని ఋషిగారు ప్రకటించిరి.

భారత మహమ్మదీయ సభ

హిందూ యిలో డిసెంబరు 30, 31

తేదీలలో జరుగును

భారత మహమ్మదీయ (ముస్లిం) సభను హిందూ యిలోనే డిసెంబరు 30, 31 తేదీలను జరుపుటకు స్థాయి సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ సభ చాలముఖ్యమైనది గాన మహమ్మదీయ నాయకులందఱును ముఖ్యముగా రావలెనని జిన్నాగారు ప్రకటించిరి.

శ్రీ భారతధర్మ మహామండలి

వార్షిక సభ

డిసెంబరు 13, 14 తేదీలలో కలకత్తాలో జరుగును

భారతధర్మ మహామండలి వార్షిక సభ కలకత్తా నగరమున జరుగును. బాబూ పియూష్ కాంతి ఘోషగారు సన్మాన సంఘ కార్యదర్శిగాను దర్శనముహూర్తాది రాజుగారు అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

మహారాష్ట్ర నిర్బంధ చర్యలు

దేశబంధుదానుగారి ఆక్షేపణలు

గవర్నరు లిటను ప్రభువుగారి సమాధానము

28 వ తేదీ రాత్రి కలకత్తాలో పెంట్లు ఆంధ్రులనుండి జరిగినది. ఆ సందర్భమున లిటను ప్రభువు నిర్బంధ చర్యలను గూర్చి ఉపన్యసించుచు దేశబంధుదానుగారి ఆక్షేపణలకు సమాధాన మిచ్చెను. నిరుడు సేనీసభలో నుపన్యసించునదికి రాయకీయ గగనభాగమున ఒక్క చిరుముబ్బు మాత్రమే కనబడెను. ఇప్పుడది సీలనీరదమై రాజకీయ గగనపథమునంతను పూర్తిగా ఆక్రమించెను; గాని నిరుడుండినంత భయానకముగా నిపుడు పరిస్థితులు లేవని మాత్రము నేను చెప్పగలను. నిరుడా యుద్ధప్రముఖ దొరతనము వారికితప్ప మరెవ్వరికిని కనుబడలేదు. ఇప్పుడందరికిని బాగుగా కనబడినది. నిరుడుదాని నడచుటకు దొరతనముచారసమర్థులై యుండిరి. ఇప్పుడు తగినసన్నాహమును చేయగలిగియున్నాడు. చాలకాలమునకు వెనుకనే ఆరాజకమును దూపుచుపియుండవలసినదని దొరతనమువారు తలచినను దాని అవసరము దేశీయుల కందరికి స్పష్టముగా తెలియునరకును దొరతనముచారాయుధములను దూయక పోవుటయే చాల మంచి యైనది. ఒక వ్యవసాయదాడు మంచి విత్తనములను పైనుంచెయగా ఆపైను మధ్యరాత్రివేళ శత్రువులు ముండ్లచెట్లను నాటిరను కథను మీరు బైబిలులో చదివియే యుండురు. అటులే వంగరాష్ట్ర రాజకీయ సభ్యుల తేతమున సక్రమాభివృద్ధి సస్యములు చక్కగా పెరుగుచుండగా చీకటిమరుగున శత్రువులు ఆత్మంతకంటకావృతమును కేటవించుచును అతిమధ్యసమయమున విష విత్తనములను పైనుపెట్టిరి. రాజకీయనయనమునందలి దుస్సహవిష విత్తనము భీషణభయదర్శనకర్తనమే.

ఈ విషవృక్షములను చూచితిమని చి తరంజనదానుగారే యిట్టివల తెలిపిరి. మేము చూచినవానికంటె హెచ్చుగా తాముచూడగలిగినటులగూడ దానుగారు తెలిపిరి. వారికి యింకను హెచ్చుగా సూర్యరశ్మిని జలమును మేమెసంగినచో అవివృక్షములు సంజీవకరణముగా మారిపోవునని దానుగారు మాకు సాధనమును మోచించిరి. బైబిలుకథలోని వ్యవసాయదారుని ఉపదేశమునకు యీపద్ధతి అనుగుణ్యముగా నుండునని దానుగారికి తోచియుండును. కాని రాజకీయ వ్యవహారములలో కలిగిన ఇబ్బందులను తొలగించు విషయము భగవంత్ దివ్యుల చేయుటకు ఆంత్యవిచారణ దినమువరకును వేచియుండుట కనకాక్షుల లేనందున ఆ విషయ మొక్కట గుఱుగుగట్టుటకు ముందుగానే వానిని పెరకవేయుటకు వానిని నాటి నవరీతిని నిరోధించుటకు మేము ప్రయత్నించితిమి.

దానుగారి వాదము

“గోగనివాదమున నానుచును మీరంగీకరించితిరిగాని తన్ని వారణమునకు నాసలహాను నిరాకరించితిరి. విషయ మొక్కట పెరిక వేయుటకు బదులు ఆత్మంత ఆరోగ్యకరములగు నాస్వరాజ్యాంశురములను త్రవ్వవేయ సాగితిరి” అని దానుగారు నింతాగర్జనము గావించిరి.

సమాధానము

దానుగారు నాతోటకు పరికించునట్టి వనపాటకుడు కానందున నాతడు చేసిన సలహా యొక్క ఫలితమునకు ఆయన బాధ్యత వహించువాడు కానందున ఆయన సలహా నేనే అంగీకరింపలేదు. నేను మంత్రిత్వము చేస్తే ననినపుడు ఆయన అంగీకరించి యుండినచో “ఈ ప్రత్యేకాధికారమును వినియోగించు నక్కరలేకుండ నే పోలీసువారి ప్రాణములను కాపాడుటకు నేను బాధ్యత వహించెదను” అని దానుగారు మంత్రిగా నాకు సలహా నిచ్చియుండినచో అప్పుడు నేనాసలహాను వినుటకు సంసిద్ధుడనయ్యుండెడివాడను. ఆ బాధ్యత నాయన తీరస్కరించెను. కాన ఆయన సలహాను నేను వినలేదని ఆయన ఆక్షేపించుటకు పీలులేదు. దానుగారి పక్షముననే దొరతనమువారు ధ్వజమెత్తిన ప్రకటించుట యిప్పుడు దానుగారి కుపయోగముగానుండిన నుండవచ్చును

గాని అంతలన తనపక్షమునకు ఎట్టిపోనియును కఠినకావలసి
అయేగానుంచివిభాగియే కలిగినదని ఆనోటనే మరల దాను
గారు తెలుపుచే వారిపక్షముపై మేముధ్వజపెత్తితిమనవా
దము దుర్గ మగుచున్నది.

మేము 40 మందినిగూడ అరెస్టుచేసియుందుము
ముగినిమాత్రమే ఏలఅరెస్టుచేయవలెను?

కానభిలో స్వరాజ్యపక్షమువారి నిరోధమును తొల
గించుటయేమా యుద్దేశమైనచో కాసనసంఘసభ్యులలో నన్న
స్వరాజ్యపక్షమువారిని 40 మందినిగూడ అరెస్టుచేసియే యుం
దుముగాని గుర్తినీ మాత్రమే అరెస్టుచేసి ఏలమిన్నకుందుము?
ఏరాజకీయక్షముపై నను, స్వరాజ్యపక్షముపై నను
గూడ మేము ధ్వజపెత్తిలేదు

స్వరాజ్యపక్షముపైనగాని ప్రకమాందోళనము చేయుచు
న్న మరెట్టిరాజకీయపక్షముపైనగాని మేము ధ్వజపెత్తిలేదు.
దౌర్జన్యములకు భయపెట్టుటవలనను హత్యలవలనను భీష్మదత్త
నములవలనను రాదొరతనమును యాపుమాపులకు పూనుకొనిన
అరాజక సంఘముల నడంతులకు మాత్రమే మేము పూనుకొంటి
ము. ఈ అరాజక సంఘములవారు యితరరాజకీయసంఘములలో
చేరి వారిచాట దాగి తామట్టి అరాజక కార్యములను చేయువా
రముగామని అంఘములు ప్రకటించుకారణమున తప్పించుకొన
జూచినచో వాటిల తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు.

ప్రస్తుతిమనుషితికి దేశమునందలి వివిధరాజకీయపక్ష
ములనాయకులలో అందరిపైనను గూడ ఘనముగ బాధ్యతకల
దు. వారు వైఖిలుపును దౌర్జన్య పరిత్యాగ ని
యమముల నుల్లంఘనకుండ పనిచేయుచుండినచో, “జాతీయో
ద్యమములలో కంబులకును తుపాకులకును తావులేదు. వాని
నుపయోగించువాని సహాయమును మేముంగీరంపము. వాని
నుపయోగించువా ఆశయము లెట్టివైనను అవి మావ్యవస్థాపక
వకు మిక్కిలి హాకరముగాన వానినణచివేయుటలో ఏరీతిగా
ఏర్పడినను ఏప్రతిభమునకైనను మేము సహాయము చేసెదము”
అని మా ధైర్యముతో మిహూయింపు లేకుండవచ్చుముగా
యీ అరాజకముల తలమోపినవెంటనే తెలిపియుండినచో యి
ప్పుడు మేముపయోగించవలసివచ్చిన ప్రత్యేకకాసనము; అవసర
ముకలగకపోయియుండును. వారిటుల చేయలేదు. సంకల్ప
ముమంచిగాన సాధనము లెట్టివైనను లెక్కచేయ నవసరము
లేదనునట్టి యాపేక్షాభాషమును కొందరు వెల్లడించిరి. అరాజ
కుల బెదరింపులకు జడిసి కొందరు తమ నియమములను పరిత్య
జించిరి.

“స్వాతంత్ర్యము నాజన్మహక్కు” అని దానుగారు
నుడి విరి. నిజమే. అట్టి హక్కు నాకు ను కలదు.
తెగ దున్న గాని కిని కలదు. ప్రతుకుటకు
ప్రతిహానవునకునుగూడ హక్కుకలదు. మేమిభిమతి దిద్దనవచ్చ
తి నడచుటవలన దానుగారికిని రాజకీయ నాయకుల కయిరికిని
గూడ మేముకలుగలదు దానుగారే బాధ్యతనువహించునట్టి
స్థానమున నుండుటయు పిడివాదమును వదలని అల్పసంఖ్యాకులు
వారికి ప్రతికూలురుగా నుండుటయు ఎన్నటికైన తలపింపవ
చ్చును. దానుగారిపద్ధతి నంగీకరింపనివారు ఆయననుకడతేర్చు
ట కట్టినిరోధమును లేకుండినచో ఆయనజన్మహక్కు అపుడేమ
నును? ఆయనను కాపాడుటకు దొరతనమునకుగూడ కత్తెరక
పోయినచో ఆయన ఎవరిని కరణుజొచ్చును? ఇతరసంఘము
లొంగిన మానవుడు ప్రాణముకంటెను విలువగల సహాయమునే
అర్పించినవాడగును. నాజన్మహక్కు స్వల్పముగ నేనచేయుగలు
గుదునను నాతోనే నేనుమొదట భారతదేశమునకు వచ్చితిని.
ఏదేశముననైనను న్యాయబద్ధులగు పౌరులు అంతరాత్మకు వ్యతి
రేకముకానిరీతిని పనిచేయుటకును తమ అభిప్రాయకలను తెలు
పుటకునుస్వాతంత్ర్యమునుకలిగియుండుటయే మిక్కిలిగొప్పస్వా
తంత్ర్యము. అట్టి స్వాతంత్ర్యలాభమును వంగరాష్ట్రమువారికి క
లిగించు భాగ్యము నాకు లభించునని నేను మొదట నిశ్చయికి వచ్చి
నపుడు నాకు తెలియనే తెలియదు. నాపరిపాలనలోనే రాష్ట్ర
చానులీ హక్కును గోల్పోవుట తలపించుననియును దానిని మ
గుల వారికిసమకూర్చగల అవ్వచ్చును నాకేలభించుననియునుగూడ
నేనెరుగను గాని ఆప్రయత్నముగ అట్టిపనియే నాకులభించినది.
ఆ పని చేయుటకు నేను జంక ను. నేను మరేమియును
చేయజాలక పోయినను, వంగ రాష్ట్రము
నందలి ప్రభుత్వోద్యమలందరును న్యాయబద్ధులగు పౌరులం
దును తమనిధిని నియంధ్రముగా నెరవేర్చుటకును తమనిత్య
కృత్యములకు నిరపాయముగ జరుపుటకును నేను భద్రమున కలి
గింపగలిగినయెడల అందువలనే నాకు చాల సంతృప్తికలుగగ
లదు” అని లిలువప్రభువు నుడిచెను. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యవారము వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షము గ్రామములలో ప్రచారము

కలకత్తాలో దానుగారి ఉపన్యాసము
డిశంబరు నెల మొదటి వారము స్వరాజ్య వారముగా
ఏర్పరచి గ్రామములలో ప్రచారము సాగించుటకు ధనమును
సమకూర్చుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు గట్టిప్రయత్నము చేయు
చున్నారు. కలకత్తాలో కొక బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభ
లో దేశబంధు దానుగా రుపన్యసించిరి. ప్రభుత్వమువారు
ప్రారంభించిన నిర్బంధవిధానమునకు సరియగు ప్రత్యుత్తర మొ
సగవలెననిన వట్టిమాటలతో వారిచర్చల నాడేపించుటవలన
లాభములేదు. మరల గ్రామముల కేగి గట్టిదీక్షతో గ్రామము
లలో పునర్నిర్మాణమును ప్రారంభింపవలెను. విదేశవర్తకులు
బియ్యము, జననవార, మున్నగువానిని గుత్తానకుండ చేయ
వలెను. సహకారపద్ధతులపైని గ్రామములలో కట్టుబాటు
కలిగింపవలెను. బియ్యము జననవార మున్నగువ్యాపారములలో
విదేశీయులు మధ్యవర్తులుగా నుండుపద్ధతిని తొలగించినచో
వేలకొలది దేశీయులకు ఉద్యోగములు. దొరకును గ్రామములలో
క్రేమమును కట్టుబాటుకలుగును. అందువలన జాతీయమహాసభ
వారిఉత్తర బైనవెంటనే దేశీయులందరును ఒక్కపెట్టుక సం
సిద్ధులు కాగలుగుదురు” అని దానుగారు నుడిచిరి.

అకాలీనమన్య

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగ రెడ్డిగారు
“అకాలీనమన్యకు గూర్చి విచారణచేయుటకు నన్నును,
అసఫాలీ (ఫీల్డ్) గారిని, నేటుజమనాలాలు బజారు (నాగపూరు
గారిని ఉపసంఘముగా నియమించిరి. ఆపనిని నెరవేర్చుటకు
నేను యీనెల 20 వ తేదీని బయలుదేరి పంజాబు వెళ్ళుచున్నా
ను” అని రెడ్డిగారు యిత్రూరునండి 28 వ తేదీని వ్రాసిన లేఖ
నేడు మాకు చేరినది.

వికమత్య ఉపసంఘము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రకటనము
ఈనెల 22 వ తేదీని బొంబాయిలో జరిగిన వికమత్య
ఉపసంఘసభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానము ప్రకారము
కాంగ్రెసులో అన్నిపక్షములును చేరుటకు ఏయే ఏర్పాటుల
వసరమని అయాపక్షములకు తోచునో వానిని డిశంబరు 20 వ
తేదీలోగా నాకు చేరువల్లు అయా రాజకీయపక్షముల కార్య
దర్శులు పంపగోరెదనని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్ర
కటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరువానూగ్రామహారాణిగారు 29 వ పుట్టినదినము

29 వ తేదీతో మహారాణి రిజెంటువారికి 29 ఏండ్లు
నిండినదిగాని శ్రీవారికి అస్సంభవగానుండుటవలన గొప్పఉత్సవ
ము లేవియును జరుగలేదు. తిప్పనిసరిగాజరగవలసిన కార్యము
ల నన్నిటిని మహారాణిగారు నెరవేర్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

రంగూను వనను పత్రిక

జర్మానాను చెలింపుట
బర్మాసంఘము బహిష్కరణ పక్షమువారి దినపత్రిక
యగు వనను పత్రికా సంపాదికునకు 800 రూపాయలు జర్మా
నావేసి 28 వ తేదీవరకును గడువిచ్చినందున సంపాదికుడు ప్రా
గారా సొమ్మును 28 వ తేదీని చెల్లించిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైలుబండ్లను పడవోయు

పయత్నము
ఉద్యోగులప్రకటనము
ఈనెల 15 వ తేదీని గోపాలాచలమును యీశ్వర్గిరిని మ
ధ్యమ, 15 వ తేదీని రానుమాటు అనంతపూటలకు మధ్యమ, 20
వ తేదీని వానుదేవపూరువద్దను రైలుబండను పడవోయుటకు
ప్రయత్నించినవారిని ఆరెక్టుచేయుటకు అసోకి యిచ్చునాకి
వెయ్యిరూపాయలు బహూమాన మియ్యవచ్చును. మూడునెలల
లోగా తెలిపినవారిబహూమానమున కర్హులగుదురు అని వంగ
రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యమ ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాకును నా మగనికిని మధ్య అధికారులే?

ఆడుదాని ప్రేమ కడ్డులేదు
ధర్మవత్తము వార్తలు

ధర్మవత్తమునందొక కాపురివల కొకకూతురుగలదు. ఆమె
కు మరూపి, గోగయుతుడు నగు సోదరుడుండె తన కూతురు
నాసోదరునికిచ్చి పెళ్లిచేయవలయునని ఆవిధన తలచుచున్నది.
పిల్ల యిందుల కయిష్టపడుచున్నది. పిల్లకు 15 ఏండ్లు 9 మాస
ములవయసు. తానది వరకు వరించిన యువకుని తీసికొనిపోయి
ప్రక్కగ్రామమునం దొకదినమున వివాహముచేసికొనిన దా
పిల్ల. తల్లికికొక్క విఘ్నమైనదని ఏమవు, కూతురు చెడిపోయె
నని కడుపునుంట, పరాయివాడు తన యధికారులేకుం
పిల్లను చేసికొన్నందులకు రోషము, ఇన్నివిధముల బాధపడు
చు, ఆవిధన యువతి కోర్కూ దావాతెచ్చినది. తనకు తెలి
యకుండ తన పిల్లను మోచిగించి లేచిపోయి పోయెనని ఆమె
జనునిపై నేరము మోపినది. విచారణజరిగినది. పిల్లకు మైనారిటీ.
తల్లి సంకల్పకురాలు. తల్లిసంకల్పయందున్న పిల్లను తల్లియిష్ట
ములేకుండ చేసికొనుట నేరము. కేసు విచారణలో న్యాయాధి
పతి పిల్లను సాక్ష్యముడిగెను. ఆపిల్ల యిట్లు చెప్పినది.

“అయ్యా, నాకల్లి నన్ను కురుపియన తన సోదరున
కియనెంచినది. నేను ప్రేమించిన వాడు వేరు. ప్రేమలేనివాని
పెళ్లిచేసికొని జీవితకాలమునందంతయు నేను దుఃఖపడుట కిష్ట
పడటలేదు. నీవు ప్రేమించినవానినే పెండ్లామని నాయంతి
రాత్య నాకు బోధించినది. అందుచే నాప్రియుడగు ఆయువకుని
నేను ప్రేమించి నన్ను తీసికొనిపోయి వెంటనే పెళ్లిచేసికొని
తల్లిబారినండి రక్షింపుమని వేడుకొంటిని. అతడట్లానరైనను.
మాతృత్వ లేకపోయినది.

అంతియేకాదు. నాకును నామగనికినిగల సంబంధము
నందు జోక్యముకల్పించుకొనుట కధికారుల కేమియాధికారమో
ఇదియేమిన్యాయమో నాకు తెలియకున్నది. నాకొక ధర్మ
కోర్టు ప్రవేశించుట వింతగానున్నదని చెప్పి నలుమందెను.

న్యాయాధిపతి అప్పుడవొందెను. పిల్ల ధైర్యమునకు
మనసునం దెంతయో మెచ్చుకొని యుండెను. కాని న్యాయ
కాస్త్రు విధి నెరవేర్చుటకై యా పిల్లమగనికిని కోర్టులేమ
వరకును శిక్ష, 50 రూపములు జరిమానాయును విధించెను.

ఈకేసును సరిగా విచారించి క్రిమిల్ ప్రాసీజరు కో
ర్టు 562 సెక్షనుక్రిందకు వచ్చును. పల్లెటూరిజీవితమునం దియ్య
కఅత్యద్భుతకథనము.

కాలమానము-పంటలు

ఈమధ్య వరిసిన వర్షములు స్థితిగతుల బాగున్నవి. ఉ
లవని వేరుసెనగ, నువ్వు విత్తులు వీరివిగా చల్లి వారు. ఇదివరకెన్న
డు తేనంత కాంబోడియా ప్రతివిత్తులుగూడ చల్లబడినవి.

గ్రంథాలయోద్యమము

గ్రంథాలయములు రెండుగలవు. చురుకుగా పనిచేయుచు
న్నవి. (విలేఖరి)

బాలికలకు జీతము

విమర్శలకు ప్రభుత్వపు జవాబు
పత్రికలలో బాలికల జీతముల విషయము వ్యాసము
లనేకములు ప్రచురింపబడినవి. అందులో “ఇదివరకు బాలికల
కున్న వసతిని, జీతము సగమేకట్టుపద్ధతిని రద్దుచేయుట, పూ
ర్తిజీతముల గ్రహించుట”లను గూర్చి వ్రాయబడినవి. ఇందులకి
సమాధానము చెప్పచు 192 కు పూర్వము “మహామృదీయులు
ఉత్పాదకుల ఆడపిల్లలు, పరితపాతులవారినుంచి, సగముజీ
మునే నమూనాచేయవచ్చును” అను నిబంధన గలదు
ఈ నిబంధన ప్రకారము ప్రైవేటు మే
జ్ మెంటులోనున్న స్కూళ్లవాళ్ళపై ఆచరణలో పెట్ట
బడుగాని బలవంతములేదు. అందుకు ప్రభుత్వము బాధ్యులువ
రు. ఈ సంగతులు తెలిసి, కొంతవరకు జీతముల తగ్గింపు విక
యమున ప్రాతినిధ్యము పంపబడి ప్రభుత్వమువారు యీ నిబ
ధన సవరించి అట్టిగేటరీ చేసి, తల్లితండ్రులు పేదలని తెలిసి
నోట సర్టిఫికేటు తెచ్చినచో 1920 కు పూర్వముండినరూ
ప్రకారముగా తప్పక సగము జీతము నిచ్చునట్లును చేయబడిన
దని తెలుపుచున్నాము. మదరాసు ఎడ్యుకేషనల్ రూల్సు 85
ప్రకారము రెండో అభ్యంతరము తొలగిపోవును. కాలేజీలకొ
క్కటికే సంబంధించు మధ్యాకాలేజీతముల మార్పుసూచించి
నవి మాత్రమే. ఈ మార్పు ప్రకారము, కాలేజీ ఇన్స్ట్రుక్టర్
మెంటుకి గా మారికొంచెం ఎక్కువ కనుపడెడిది. ఇది ఎం
తోఎక్కువగాదు ఈ మాత్రు ఒప్పుకోబడినది.

ఆంగ్ల రాజకీయములు-అంశం

దోషములు

సంస్కరించుట కావశ్యకత

తేడి ఎమిలీ ల్యూటిస్సుగారి యువనాటము

దేశముల గవర్నరులు ప్రభుత్వముల సోదరియగు ఎమిలీ ల్యూటిస్సుగారి గారునిన్న సాయంత్రము గోఖలేభవనమున నుపన్యసించుచు ఆంగ్ల రాజకీయముల గురించియు, అచ్చటిజనసామాన్యముయొక్క అజ్ఞానమును గరించుచు వివరించిరి. ది. 29. ఫల్గు గుర స్యామి-టెట్టిగారు ఆసమయముననభ్యుత్తరమువహించిరి.

చాలదేశములందు, కొంతమంది గొప్ప విద్యావంతులు రాజకీయములందు పాల్గొనుటలేదు. అందులకు కారణమేమని నేనువారిని ప్రశ్నింపగా "రాజకీయములంత వెధవ పని మరియొకటిలేదు నేను వానిని మట్టుకొనను. రాజకీయములందున్నవారు నిష్పక్షపాతముగ అంతరాత్మకు దోచినట్లు పైకిమాటలాడజాలరు. అది పాక్షికాభిమానముతో గూడిన ఆట. అందు నేను ప్రవేశింపను" అని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. సామాన్యముగా రాజకీయములలో నున్నవారియందు సత్యవాదిత్వము గాన్పించదు. అట్టిపని కొడంబడని ప్రతిభాశాలలు కొందరుండచే రాజకీయములందు పాల్గొనుటలేదు.

అజ్ఞానము, ద్వేషభావము

ఆంగ్ల దేశమునే యుద్ధాహరణముగ దీనుకొనుదు. అందరిపరిస్థితులస్థితి చాలవర కన్ని దేశములకును వర్తించును. ఆంగ్లదేశము రాజకీయములందు మీకు మొట్టమొదట గాన్పించునది వోటరులయొక్క అజ్ఞానము. ప్రస్తుత ప్రజాప్రభుత్వపద్ధతి వలన, పరిపాలనా వ్యవహారములగురించియు, వేరేవారు సమస్యలగురించియు యెట్లాజానమును, అవభావమును లేనివారితో అధికారమును బాండ్లతోను నుంచుచున్నాము. తమకు సంబంధించిన స్థానికవిషయములగురించి తప్ప, ప్రజాసామాన్యమున కితరవిషయము లెవ్వయు దలేదు. అంతయుగాక, ఆంగ్లదేశముల దృష్టి చాలగలచిత్తమైనది. విదేశీయులయొడల ద్వేషమును, అధికము. విదేశీయులనుగూర్చి సామాన్యప్రజల కిందులేనియు దెలియదు. 81 కోట్ల భారతీయులయొక్కయు అధినివేళ ప్రజలయొక్కయు భవప్రములను నిర్ణయించునధికారము అట్టివారి యందుంచబడెను. ఆంగ్లేయు ప్రజలకు భారత దేశమును గురించి ఎట్టిజ్ఞానమును లేకపోవుటయేగాక, భారతదేశ విషయములనిన వారికి చాల ప్రతికూలదురభిప్రాయము వారి నావరించుచున్నది.

ఎన్నికలం దుదేశము

సామాన్యముగ ఎన్నికల సమయమున నుదేశమును, విచక్షణజ్ఞానము లేకుండ గొర్రెలమందవలె అందరు వెట్టువోలు నొసగిన నట్లువోలునొసగు స్వభావ మధికము. గతయెన్నికలసమయమున, జనవిప్రుగారి జబ్బులను భార్యరీజా జాకటి ప్రకటించబడుటచే, ప్రజలందు భయము వ్యాపించి, అందరును కన్నకన్నబీవులకు వోట్ల నొసగిరి. సామాన్యముగ ప్రతి యెన్నికయందును ఇట్టియుద్రేక మేదోయుండును. ఒక్క విషయమున నట్టితాత్కాలికయుద్రేకముపై దేశీయ విషయముల స్థితియను విదేశీయ విషయముల స్థితియను అయిదువర్తనములవరకు నాధారపడియుండును.

పాలకుల అజ్ఞానము

"వోటరు అజ్ఞానమును పైన చెలిపితిని. వారిచే పార్లమెంటునకు సభ్యులుగ నెన్నుకొకబడినవారుగూడ మాధ్యము నందు వోటరులకు దీనిపొరువదేశీయులయొడలను, ఇతరతరగతుల వారిపైనను, వోటర్లవలె పార్లమెంటు ప్రతినిధులగుగూడ ద్వేషమును దురభిప్రాయమును గలరు. పార్లమెంటునకు సభ్యులగు నుండుటకు కావలసిన అర్హతలేమి. ఎట్టి యర్హతయు నవసరము లేదు. పాక్షిక నిధికి పెద్దమొత్తముల విరాళముల నొసగుట యొక్కటియే అర్హత. నైస్యమున పనిజేయుట తప్ప ఎట్టి పరిపాలనాభవమును లేనివారు వచ్చి, విదేశాంగవ్యవహారములను, సామ్రాజ్య వ్యవహారములను నిర్ణయించుట కేర్పడుచున్నారు. గతయెన్నికలయందు, నాటకములందు వేషము వేయుటలో ప్రసిద్ధిజేసిన ఒక నటురాలు ఎన్నికలకు నిలచెను బాగా నాట్యముజేయగలగుటతప్ప పరిపాలనమందుగాని, రాజకీయములందుగాని మరితర అర్హత యేదియులేదు. ఆమెకు ప్రత్యర్థులగు నిలచిన రాజకీయవేత్తలకంటె నత్యధిక సంఖ్యకులచే నామె యెన్నుకొనబడెను. పార్లమెంటుసభ్యులసంగతి ఇది. సామాన్యముగా మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేయుపక్షమునకు నిర్ణీతసంఖ్య

గల ఉద్యోగములు ప్రత్యేకింపబడును ప్రతిపక్షమునందును ఉద్యోగములే గోరువారిసంఖ్య కొంతయుండును ప్రధాన మంత్రిగ నేర్పడిన నాయకుడు, తనపక్షములొని అభ్యర్థులకు పైని ప్రత్యేకింపబడినవానిలో నేదోయోద్యోగ మొసగును. ఆయోద్యోగము నొసగుటవానికెక్కిన అర్హతలు గలవా లేవాలయను విచారణ అక్కరలేదు. సామాన్యముగ ఓట్టివారు పాక్షిక నిధికి ముందుగా పెద్దమొత్తముల విరాళము నిచ్చియుండురు. ఈవిధమున, ఎప్పుడును తన జీవితమున సమద్రముపై ప్రయాణమొనర్చి యెరుగనియాతడు నాకాదరాంగమంత్రిగ నుండుటను జూచుచున్నాము. ఆయాశాఖాంగమంత్రిలుగనుండువారికి ఆయా శాఖలలోని పరిపాలనావ్యవహారములగురించి ఎట్టిజ్ఞానమును అనుభవమును నుండును. ఒకేసభ్యుడు పైనికాఖ్యమంత్రిగ యొకప్పుడును, అరొకాఖ్యమంత్రిగను, ఇదేవిధముగ నేకాఖ్య దోచిన నాశాఖకు మంత్రియగుచుండును.

ఎన్నికలు

నాయకులు ప్రజాభిప్రాయమునకు మార్గదర్శకు లగుటకు బగులుగా, ఎన్నికల సమయమున ప్రజాసామాన్యమును లాలించి వారివోటును సంపాదించుటకుగాను, ఎన్నియో శీచముల కొడబడెదరు. ఇతర సమయములందు తాముజేయవలసినవిని పనుల నెన్నిటినియొనర్తురు. సామాన్య సమయములందు గావించని వాగ్దానముల నెన్నిటినియొనర్తురు.

రాజకీయములలో నీతిబాహ్యత

ఎన్నికలకుండ లంచములు, మొదలగు నీతిబాహ్యచర్యలు ప్రతిదేశమునందును రాజకీయపక్షమునందును జరుగుచునేయుండును. కొన్ని దేశములం దితర దేశములందుకంటె అధికముగ నుండును. లంచములు బహిరంగముగానా, మునుగుతోనుగూడ ఇచ్చుచుండురు. ధనరూపము లంచమేగాక ముద్రయొకరికిగల లంచములు గూడగలవు. తాము నెరవేర్చుకొనునది దెలిసియు, పెద్ద పెద్ద వాగ్దానముల నొనర్చుట అందుచేయును. ఇతర పక్షముల వారిని, తిట్టుట, ఎన్నికలందు ఎక్కువ గాన్పించు విషయము. ఆయా పక్షముల వారు తమ కార్యక్రమముల యర్హతానర్హతల గురించి మాటలాడినచో ఆందు సారముండదని చెలిసి, లేకగా ప్రజాసామాన్యమును బడయుటకు గాను ప్రత్యర్థిని తిట్టుటకు గడంగెదరు. ఏ ఎన్నికలందును గూడ నొక్కమాత్రమైనను ఇతరులను తిట్టుటకు నుండుట ఒక్కమాత్రమే ప్రభుత్వనందుమాత్రమే జూచితిని. అతని తరువాత ఇంకను కొలదిమందిగలరు. అబద్ధములు జెప్పట ఎన్నికల సమయమున గాంచున విశేషములలో మరియొకటి. ప్రతివారును, ప్రపంచ సమస్యలనన్నిటిని పరిష్కరించి మోక్షి మిప్పించునునియు, ఆకార్యమునకు ఎదుటి పక్షమువారే అటంకముగ నున్నారనియు చెలిపెదరు. ఇవి శుద్ధాబద్ధములని చెప్పెడివారికిని చెలియును, వినిపెడివారికిని తెలియును. అయినప్పటికిని అట్లు జెప్పినవారికి వోట్లనొసగుచుండురు. అందుచే అబద్ధముల వ్యాపింపజేయుట కూడా పాక్షికవ్యవహారములలో నొకటైనది.

నైతిక ధైర్యరాహిత్యము

ప్రస్తుత కాలపు రాజకీయజ్ఞులందు నైతికబలము, ధైర్యము చాల కొరవడియున్నది. మొత్తముమీద నీవిషయములో నింగ్లాండులో నిది అంతగాలేదు. రాజకీయవ్యవహారముల నంత మనఃపూర్వకముగ పరిగణింపకపోవుట ఇందుకు కొంతకారణము గావచ్చును. ఆంగ్లదేశమున పారకాలలో యువకుల కొసగబడు శిక్షణము కొంతకారణము గావచ్చును. ధైర్యరాహిత్యము ఇతరదేశములం దధికముగ గాన్పించుచున్నది. ప్రజాసంరంజకత్వము గోల్పోవుట యనిన వారి కమితభయము. వారు అంతరంగముగ జెప్పనదొకటి బహిరంగముగ జెప్పనదొకటి. నేను భారతీయరాజకీయ లక్ష్యయు పవ్యాసముల కొన్నిటిని వింటిని. వారు ఇంగ్లాండులో నుపన్యసించుచు చెలిపిన కొన్ని విషయముల నీదేశమున దెలుపుటకు సాహసంపజాలరు. అట్టి నైతిక ధైర్యము చాల లోటుపడియున్నది.

పాక్షికపద్ధతి

పాక్షికపద్ధతిని శ్రేష్ఠించెడివారు ఆంగ్లదేశములో చాల మంది గలరు. వీరు ఎన్నికలసమయమున స్వతంత్ర సభ్యులుగ నిలుచుచుండురు. కాని ఇట్టివారు విజయములకులక్ష్యము. పార్లమెంటులో స్వతంత్రసభ్యులు 400 మందియొన్నవారు ప్రభుత్వమున నడువజాలరు. ఏదోయొకవిషయమున వారికి భేదాభిప్రాయ ముండును. అందుచే పాక్షికపద్ధతి తప్పనిసరియైనది. ఆంగ్లదేశమున ప్రస్తుతము మూడురాజకీయపక్షములు గలవు. కొలదికాలములోనే లిబరలుపక్షమునందలి ఎక్కువ అభివృద్ధి

కారులు కార్మికపక్షములోను, తక్కువ అభివృద్ధిగల కన్నకెట్టెలలోను కలసిపోయి దేశములో కన్నకెట్టెలపక్షము. కార్మికపక్షము రెండుమాత్రమే నిలచును.

స్త్రీలుగూడ రాజకీయములందు దిగుట రాజకీయవాతావరణమున అద్భుతమగుమాన్యులు గలిగి పరిపాలనయందు పురుషులకంటె స్త్రీల కనుభవమెక్కువ గృహపరిపాలనను వారికి పూర్వభవముండుటయే అంధకారకారణము. అతియుగాక, స్త్రీ లేకార్యమును ప్రారంభించు ఎక్కువ పట్టుదలతో ప్రారంభించెదరు. పురుషు లంతపదులను గన్నరు పల. బాలర క్రమశిక్షణమందును, అభివృద్ధిమందును స్త్రీలకెక్కువ దెలియును. బాలియొక్క భావదేశాయయు ప్రస్తుత బాలర పైవనే ఆధారపడియున్నది. అందుచే స్త్రీలకు రాజకీయములందు పరిపాలనయందును ఎక్కువ భాగముండవలెను. ఇంకరకు స్త్రీలను రాజకీయములలోనికి ప్రవేశపెట్టుకపోవుటయే, ప్రస్తుత ప్రపంచమునందల అల్లకల్లోలంబకు కారణము. భావిరాజకీయములు

రాజకీయములు పాక్షిక వ్యవహారముని చెప్పినపుడు నాకు చాలవిచారముగలుగును. రాజకీయము గురు ప్రతినిధును నుత్సాహముతో పాల్గొని తనదేశమును నిజమ సౌఖ్యవంత మొనర్చుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అందులకు, యుండువారు తమ దేశపరిపాలనా చక్రవర్తిగాక విదేశీయులచేత గూడ వాగుగ నదివినవారుగ నుండవలెను. ప్రజలు తమయందుంచిన బాధ్యతను గరిగ నిర్వహించు కత్తిని సంపాదించవలెను! రాజకీయములందు పాల్గొనువారు ప్రత్యేకపరిపాలనాశాఖావ్యయమును బాగుగ నభ్యసించియుండవలెను. పారకాలలందొకరిగతి తరువాత నిద్వార్థులు తమయభిమానశాస్త్రముల పరిపంపజే రాజకీయములను, పరిపాలనాశాఖలను గురించియు ప్రత్యేకముగ పరిపంపవలెను! ప్రభుత్వమునందుద్యోగమును గోరువారు, ముందుగా చెడునర్మలను పాటు, విదేశీయులందుంచరించుకుండవలెను విదేశసంచారము వలన, చాలావ్యభిచారమును జాలవృద్ధియు, ఇతరదేశీయులందలి పరిస్థితులను బాగుగ దెలిపొని వానిగహాయముతో తమదేశము నభివృద్ధిపరుచుటకు ప్రయత్నింప సాధ్యమగును. పరిపాలనాయందును వాద ప్రతివాద సంభవించవలెను. ఇట్టిసభ్యులందు పాల్గొనుటచే విద్యార్థులందఱ పిరికితనముపోయి ధైర్యమును సంపాదించుకొనగలుగదురు. భవప్రములను ప్రాతికూల్యమును సహించుకత్తి యలవడును. రాజకీయజ్ఞుడు కాదలమకొను ప్రతివారును, తమభావములను క్లుప్తముగ స్పష్టముగ యొకపలుగు కత్తిని నేర్పుకొనవలెను.

ప్రభుత్వమును నిజముగ బాధ్యతాయుతముగ నొనర్చుటకు సరియగుసూర్యముల నాలోచింపవలెను, బాగుగ పరిపాలించుట తెలిసిన వారు మాత్ర పార్లమెంటు సభ్యులుగ నుండునట్లు జేయుటవసరము. సాధారణముగా విదేశీయ సామ్రాజ్యవ్యవహారముల నెటుల నిర్ణయించినను సాధారణవోటరుల కంతటి లాభనష్టములు బాధింపవు. అందుచే అట్టిసమస్యలయొక్క గురుత్వమును వారు గమనింప అందుచే పరిపాలనయం దెక్కువ అనుభవము గలవారును విషయపరిజ్ఞానము గలవారు మాత్రమే అట్టిసమస్యల పరిష్కరించుట కధికారముండవలెను. ప్రస్తుతము తమకేమియు దెలియని విషయములను వోటరులు నిర్ణయించుచున్నారు. ఈపద్ధతి చాల అసహ్యపాత్రముగ నున్నది. బాధ్యతను గుర్తించినవారే పార్లమెంటునందు గూర్చొన్నవ ట్లొనర్చుటకు డా ఆసిచె సెంటుగారు సూచించిన పద్ధతి బాగున్నది. ఆపద్ధతిలో, ఒక గ్రామమున కొకసంఖ్యము ఒక వాయకుడు నుండవలెను ఆ గ్రామమునకు సంబంధించిన వ్యవహారముల నన్నిటిని వారే పరిష్కరింతురు. వారు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడుదురు. వేరేవరగ్రామముల పరిపాలన జూచిన నాయకులు ఒక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వసభ్యుగ నేర్పడవలెను వారికి పరిపాలనావ్యవహారము గలదు గాన సమస్యల బాగుగ పరిష్కరింపగలుగుదురు. అట్టి రాష్ట్రీయ శాసనసభచే నెన్నుకొనబడినవారు జాతీయ శాసనసభయందు సభ్యులుగ నుండవలెను. అట్లానర్చుచో నిజముగ పరిపాలనావ్యవహారము గలవారి పైననే బాధ్యతనుంచ వీలగును. భారతదేశము, ఈవిషయమున నితరదేశముల యనభవములనుజూచి వాని అనభవము నుపయోగించుకొని లాభకరమును నిట్లవ్వమును నగు ప్రభుత్వపద్ధతి నేర్పరుచుకొనుటకు వీలుగలదు.

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు ఉపన్యాసకురాలు దెలిపిన, వివరములకు కృతజ్ఞత చెలిపి ఎన్నికలనుగురించి లంచములగురించి ఆంగ్లదేశానుభవములు భారతదేశమునలేవనియు, కాని ముందుముందు భారతదేశ మట్టిస్థితిలోనికి రాకుండజేయుట తమ ధ్యక్ష కర్తవ్యమనియు నుడివరి.

రక్తాక్షి సం॥౧౦ మార్గశిరమా న శు॥ ౩, శనివా ము

కృష్ణ వేణుము

[దాసు వామనరావుగారు]

శా. శ్రీకృష్ణన్ గని పొంగు గంగ యల కా
శీతేత్ర ప్రాంతంబునం;
దాకూలకష కంబరచ్యుతియు గా
కబ్బి వరింపంగ నా
నా? కత్యాయని మెచ్చునే? వడిగ మి
న్నదంగ నువ్వుంగు నీ
వాకాంతువు దుర్గదర్శనము నా
రా! కృష్ణ వేణుమో!
శా. జీవాధాము నీదుజీవము; ను
క్షేత్రాలి నీతర; మా
హా! వంధ్యోర్వియు సస్యగర్భ యగు నీ
వందచు తీరంబులక
సేవింపంగక; నీదుతీరములచే
సీదించు సర్వార్థముల్;
ఈవేముక్తియు, భుక్తి నిత్తు విల ద
ల్లీ! కృష్ణ వేణుమో!
మ. బహుదూరపు మహా బిలేవ్వరుడు శ
శ్వత్కీర్తి దాఁ గాంచెనా
మహాని నాంచగ; తుంగభద్ర యుడు వే
మార్గ్యతోయబులక;
విహరించుక సీరి నీదుమార్గముననే;
విఖ్యాతియుక గాంచెడిక
రహిఁ బుట్టును మెట్టి నిల్లగఁ నా
రా! కృష్ణ వేణుమో!
శా. ఏనాఁ డిమ్మహి నుద్భవించితివా? నీ
కేమార్పులుక లే వహూ!
రానీ యుద్ధము లెన్ని యేనియును, సా
మాజ్యంబులుక సాగినీ!
నీ సవ్యామృతధార కూర్చు నెనదా
నీవేణికిక కృష్ణతన్
బొనా; నీమహిమల్ నుతింప దర మా
నా? కృష్ణ వేణుమో!
శా. సొంపై యొప్పున నీదుజన్మ కిరవా
చోద్యంపు కాంతారముల్?
ఇంపై తోచునె దూరశైలములు? నీ
విచ్చోట విశ్రాంతిఁ బా
టింపక రాదొకొ, నేఁ డిదే విజయవా
టీపారులక వేడ? నా
లింకజాలవో వారిశబ్దముల? ద
ల్లీ! కృష్ణ వేణుమో!
మ. పటువేగంబున బోయె చెచ్చటికి? పె
న్వ్యాపార మేదైన నీ
తృటిలొ మున్నున? సాగరుం డలిగనే?
తీర ప్రజల్ వేడగా

యతిసంచకము

[వేదము వేంకటకృష్ణశర్మగారు]

సతత నిగమాంతవాక్య స, మితి రతుండు
దివ్య భిక్షున్నమాత్ర సం తృప్తి యతుండు
అరయ నవిచారండు, గరు డైక గుణుండు
భాగ్యవంతుండు, కాపీన వంతుఁ డెపుడు. ౧.
అవనిజంబుల మూలము లాశ్రయించు
గరయుగముతోడను నమంత్ర కముగఁ దినును
గంత యొక్కింత మాత్రము గష్టకొనును
భాగ్యవంతుండు, కాపీన వంతుఁ డెపుడు. ౨.
తను దురభిమానమాడఁడై తనరువాడు
ఆత్మలో నాత్మజూచుచు నలరువాడు
నెల్ల వేళల బ్రహ్మ ధ మించువాడు
భాగ్యవంతుండు, కాపీన వంతుఁ డెపుడు. ౩.
పతితుషితుఁ డాను న్వానంద భావమునను
శాంత మొందించు నింద్రియ సమితి కృతుల
స్మరణ, లో, వెలి, మధ్యమం చనక నలుపు
భాగ్యవంతుండు, కాపీన వంతుఁ డెపుడు. ౪.
పరమపంచాక్షరీమంత్ర పారకుండు
సంతతపనుపజీనామ చింతనుండు
భైత్యుకాన్నార్థసంచార వర్తనుండు
భాగ్యవంతుండు, కాపీన వంతుఁ డెపుడు. ౫.
గలువై తోచెనె? వారిఁ జూడపు దయన్;
గాల్పిల్వ దేమందు? నీ
కటవీశైలవిహారమే మురిపెమా
హా! కృష్ణ వేణుమో!
మ. ఇదె వచ్చెన్ మనకృష్ణ వేణి యనుచున్
ఏఁడేట హర్షంబుతో
నెదురై చూతుము నీదురాకకొఱకున్;
ఈ విచ్చు తీరంబెపో
యదె మాపాలిటిభాగ్య మంచు వడి మే
మాహ్వనముల్ సేయఁగా
బదిలం బొప్పగఁ గుల్యమార్గముల రా
వా? కృష్ణ వేణుమో!
శా. నీకర్పించును తుంగభద్ర యదెపో
నిత్యంబు పాద్యంబు; ను
శ్లోకం జావరభీమ తెచ్చు వడిదా
శుభ్రంబు వన్ గానక; నీ
రాకక జూచి యనేకవాహినులు నీ
ప్రాధాన్యమే కోరు నా
హా! కృష్ణార్పణ మెల్ల జీవనము కా
దా? కృష్ణ వేణుమో!

పొరుగింటి నివాసము

[వెలగపూడి భుజంగరావుగారు]

ఉ॥ కారము పచ్చి కారము వి కారము నొందగ
దింటి వెండియుక, మారు మనిన్ని లేకతెగ
మాడితి నూటికి కోటి కెప్పుడో, కూరలు మె
క్కుటాయెనిక గొంచెపు వడ్డన నేతిబాట్టు నా,
కేరికిఁ గాని వద్దు పొరుగింటి నివాసపు నీచ
మక్కుటా.
శా॥ ఆరోగ్యం బడుగంటిపోవు మది నా హ్లాదంబు
నిరూపమా, ధారాశంబగు వాక్కు కట్టువడు
స్వా తంత్ర్యంబు గోల్పోవు బల్, కూరంపుం
గడు దీర్ఘరోగముల నెగ్గుల్లాడ వాటిల్లునె, వ్యా
రాశింపగ గూడ దాపరగృహవాసంబునెప్ప
ట్టునన్.

భ్రమరగీతము

[ఏనుఁగు తమ్మరాజుగారు]

రాత్రివేళఁ గ్రూరనిశాచరత్వమునకుఁ
బాలుపడిన నిరంకుశబంధనమునఁ
దమ్మి చెరఁబెట్టెరాజు నిర్దయత నిన్నుఁ
దాస్యభావము మొదలంటఁ దగిలెనేమొ?
భయము వలదింక భ్రమరమా భయము వలదు.
ద్విజుల గీతారవ. బులు తేజరిల్లె
దెల్విమై దశదిశలును దెల్ల వారె
తమ్ముల మనోహరత్వమ్ము దళమువారె
నినుండు పూర్వాద్రిపైనుండి తన సహస్ర
కరములను సాచి నినుబ్రోవఁగాఁ దలంచె
భయము లేదింక భ్రమరమా భయము లేదు.

మహానంద, శారదావిజయము

గ్రంథకర్త శ్రీయుత కొండలి సత్యనారాయణ
రావుగారు

ఈ రెండునాటకములను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.
మహానంద నాటకమున భక్తిప్రభు ప్రధానము. మహానంద
వేశ్యపుత్రికయైనను, భక్తివైర గ్యసంపన్నయై ఈశ్వర కటాక్ష
మునకు పాతిరాలగును. ఇది చక్కని నీతిని బోధించు
నాటకము.

శారదావిజయము ఒకసాంఘిక నాటకము. సోదరీ సోద
రులగు శారదామాధవులు పెక్కుకష్టములకు పాలై చివరకు
సౌఖ్యదశను ప్రాప్తించెదరు ఇందు లోకవృత్తిము చక్కగా చూప
బడినది. ఆయాపట్టులయందు వ్యావహారికభాష పాత్రోచిత
ముగా వాడబడినది. సత్యనారాయణ రావుగారు పెక్కునాట
కములను వ్రాసియున్నారు. వీరి వైలి మృదుమధురము. వీరి
కవిత సుధాటి నడకగలిగి యింపుగా నుండును.

మహానంద వెల 0-12-0, శారదావిజయము వెల 0-12-0

వలయువాటిల వ్రాయవలెను.

“టి. వి. రమణయ్య అండు బ్రదర్స్, నేష
నలు బుక్కుడిపో, రాజమహేంద్రవరము”

రవీంద్ర కవీంద్రుడు

[హాలవరపు రామబ్రహ్మంగారు పి. ఏ.]

విశ్వభారతి

(గతసంచిక తరువాయి)

పాశ్చాత్య నాగరికతను నిఁసించుట మన దేశభిక్షానను నకు అభ్యుదయము. ప్రపంచవెల్ల నావరించిన శ్వేతనాగరికత యిట్లున్నట్లు కైయాశ్రమములను స్థాపించితిమి. దాదా వైదారు యందు సంవత్సరములు వెనుకకు బోయితిమి. ఎవరి స్వాతంత్ర్య పరక్షణార్థము వారు పొరాడుమండ ధర్మాధర్మములకు భార సంక్రమము జరుగుచు మహాసంతోషమును కల్గించుచు మంత్రోచ్ఛ్వాసన సల్పుటకై యడవులకు బోదమని నిశ్చయించితిమి. అందేని జాతీయవిద్య లభించెనా? అక్షరాస్యములకై హాలము దున్నుకొని రాట్లుముఁ ద్రవ్వమనిరి. ఎవరియవసరములను వారే సమకూర్చుకొని యాత్మిక కీర్తి నిర్వహించునని బోధించిరి. మహాత్ముని సుబద్ధత యాశ్రమము పురాణప్రసంగము లైన విశ్వామిత్ర వనము న లోకాది తపాధినుల యాశ్రమములను స్మృతికై యెచ్చును. నైతిక విజ్ఞానమును ప్రసాదించును. భారతీయులు లోక చరిత్రమున నామము తావశిష్టమై యుండుట కేదేని కారణమున్నచో నది మనకు సహజమైన పరిపక్వతనముపై నాధారపడి యున్నదనుట నిస్సంశయముకదా. కాబట్టి సమర్థత యాశ్రమము ధర్మాధిపతినుట సత్విము. ఒక్కొక్కయమును మాత్రము గమనింపవలసియున్నది. ఆశ్రమవాసమున బుద్ధివికాసమునకు (Intellectual development) దిగిన వాతావరణము విశేషించి యుండట కవకాశములేదు. జాకొస్టాకా పాఠశాలకు ఒదులగ రామకృష్ణుని యిది జదివినవచ్చును. క్షేప్తియరు నావలనైచి 'కాళిదాసు' నావ్యసంపదవచ్చును. ఇంతమాత్రమున జాతీయవిద్య యుగరూఢు. లేదా, చాతులు, స్వదేశీ నిపుణులైతలు తయారు చేయింపవచ్చును. ఇదియేని జాతీయవిద్య యనఁజాలదు. మనకు గావలసినది స్వాతంత్ర్యము. స్వాతంత్ర్యకాంక్షను స్వరాజ్యాభిలాషను ప్రజల యందు కల్గింపవలయును. రాజకీయ విద్య నిభవించి మన స్ఫూర్తిగ స్వాతంత్ర్యమును, దేశముకైని, మాతృదేశముకైని పెంపొందజేయుగల విశ్వావిధానము కావలయును. స్వాతంత్ర్యము మన దేశీయులకు లేదు. హృదయపూర్వకముగ దేశ విముక్తిగోరువారు స్వల్పము. తుణికిగోడకము జనించిన కలవరములు పుట్టును. స్వరాజ్యసాధము గవచ్చునదృఢమై పోవుచుండును.

ఇటువంటి కీర్తనసమస్యలకు బరిష్కరించుట దుస్సాధ్యము. స్థిరచితులును దృఢసంకల్పములును నగు మహాత్ములు దేశోద్ధారకులు ధర్మసంస్థాపనార్థ మావిర్భవించురు. వారి యలోచనలు సంకల్పములు నెరవేర్చుకొనుటకు వారే సమర్థులు. రవీంద్ర గురజాడ మహాశయులలో నెవ్వ రధిపతుని నిర్ణయించుట యసంభవము ఇద్దరును దేశీయ విద్యావ్యాప్తికై పాటుపడుచున్నందున నియమ ప్రస్తావింపవలసి వచ్చినది.

రవీంద్రుని ప్రావీణ్యమును కేవలము విద్యాప్రతిష్ఠాపనము కాదు. తదితరకళాశాలలవలె విశ్వవిద్యాలయములవలె జాస్యోత్తిరై యవలం దయూ లొనబట్టుకై నిర్మింపబడిన విద్యాలయము కాదు. జ్ఞానసాధనకై పాటుపడుట కల్ల జాతీయులను యోగ్యులకై. జ్ఞానము తెలివితేటలు రాజాధిరాజుల యింట బుట్టలేదు. సరస్వతీమందిరమున పిన్న పెద్దలను వివక్ష లేదు. రవీంద్రుడు దీని సేవ చేశాడని నెలకొల్పి యభివృద్ధిపరుచుటకై తన కీర్తిసామగ్ధ్యములకల్ల వినియోగింపుచుండెనో యిందుక వివరించుట యవసరము. రవీంద్రుని కవిత్వమును వివరించుటకై ప్రారంభించిన నడుమ విశ్వభారతి ప్రకటనయై యందు రే మో? రవీంద్రుని మేధా కీర్తి యుక్త మహాశయు నిక విత్వితత్వము మహాదాశయులు విశ్వభారతీయరూపము గైకొనె నన్నచో నతిశయోక్తి లేదు. రవీంద్రుని, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక, రాజకీయ, మతవిశ్వాసములు జీవితాశయములు నిమగ్నతపాపయందు మూర్ఛిభవించినవి. విశ్వభారతీ విద్యాలయప్రారంభకాండవలన కాంతిని కేతనప్రాంతభూముల నియంత్రణచరించి యా శాంతరసామృతము నియమక చవిచూచినచో రవీంద్రుని మహాత్వము తెలియగలదు. సుస్థిరముగ ఆచంద్రతారకముగ భూతలమున రవీంద్రుని యపూర్వసందేశము బ్రసరింపజేయుటకై యిహుమహావిద్యాలయము నిలిచియున్నది. అందు రాజకీయ విద్యకాదు, అంగ భాషకాదు, సంస్కృతియకాదు. లోకమున గల విద్యలకల్ల నిలయమునుటకేసి విశ్వభారతి యనఁ జెల్లదు. లోకమునగల సర్వజాతీయులను ప్రాత్యభావమున నొక్కచో జేరి యొకగర్భ జనితులమడిగి జ్ఞానామృతము గ్రోలు

టకై నియమింపబడి ప్రతిష్ఠింపబడినది కాన విశ్వవిద్యాలయమయ్యె. ప్రాచీనార్ధసాంప్రదాయానుకూలముగ ఆశునికాభిరుదుల కనువ ర్తించునట్లు పూర్వపశ్చిమములకు మైత్రి గూర్చును. రవీంద్రుని కవిత్వతత్వమును గ్రహింపవలయు నన్న విశ్వభారతీ ప్రకటన యక్షమతము కాజాలదు. రవీంద్రుని ప్రతిబింబమే విశ్వభారతి. రవీంద్రునియంతటను కల్ల నిమగ్నత విద్యాలయమందిరమునఁ కేంద్రీకృతములయ్యెను. పశ్చిమపూర్వకళావిలాససంఘటన కాలానుబంధము గ్రాలెడు విశ్వభారతి యెట్టిదో వివరించుము గాక. లోకకాంతికి విజ్ఞాన సమ్మేళనము లేంతవరకు తోడ్పడునో మనము నిర్ణయింపవలయు. ఆచారవ్యవహారములు దేశకాలములు భిన్నములై యున్నను మానసిక, నైతిక వ్యవహారములందు మాత్రము వివిధజాతీయులకును సంధి పాసగగలదని కొందరు తత్వజ్ఞులు విశ్వసించుచున్నారు. సర్వభూతసమ్మేళనము (Parliament of Religions) మున్ను గాగల సంస్థల యందీనూత్రమే ప్రతిపాదించబడి యున్నది. నైతిక బలమే సర్వసామ్రాజ్యత్వమును, పరమతసహిష్ణుతను ప్రకటింపగలదు. ప్రేమపాత్రము లభివృద్ధి కెందును. ప్రకృతిసౌందర్యము పశ్చిమాహానకరమైనది. కావున జ్ఞానమును, వివిధ భావపూరితుల నొక్కచో జేర్చుట కుపకరింపగలదు. ఎవను యాద్రక్షకు సమాధానము దుస్సాధ్యము. కావున రవీంద్రుని వాక్యములనే యిందు పొందుపఱచెద.

నేడు ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించుచున్న 'విశ్వభారతి' తొలుత నొక చిన్న యాశ్రమము. రవీంద్రుని జనకుఁ డగు దేవేంద్రనాథమహర్షి నిర్మలమును, నిర్జనమును, ఆనందప్రదమును, ప్రేమపూరితమును, మనోహరమును నగు శాంతినికేతనమును ధర్మప్రతిష్ఠాపనగ లోకోపకారార్థము నిర్మించెను. తనపవిత్ర జీవితకాలము నందే గడపి కీర్తిశ్రేష్ఠుఁ డయ్యె. జనకునిజ్ఞాపకార్థము రవీంద్రుఁ డాశ్రమాంతమునోపారప్రదేశమున నిరుపదేంద్రుఁడై బ్రహ్మవిద్యాలయమును నెలకొల్పెను. ఈశాంతినికేతనమే శాంత్యాశ్రమమై, శాంతిప్రదమై, యానందప్రదమై యెప్పుడును విజ్ఞాన నిలయ మగు విశ్వభారతి యయ్యె. ప్రతిష్ఠితాచార్యుఁడైన రవీంద్రుని మహాదాశయును సులభనాధ్యమో లేక కవిజనసహజంబగు స్వల్పప్రపంచమున పలువరింపుచుండెనో నిశ్చయింపజాలము. రవీంద్రునిదివ్యవాణియే మహాత్మ్యతనందేశము నిట్లు ప్రకటింపుచున్నది. 'సకలమతములగమ్యుస్థానమును సత్యాన్వేషణము వేర్వేరుమార్గములఁ జరింపుచున్నను జీవితపరమావధి యొక్క టే కావున విశ్వశాంతిస్థాపన కవకాశము కలదని రవీంద్రునిమతము.

"To study the Mind of Man in its realisation of different aspects of truth from diverse points of view. To bring into more intimate relation with one another—the different Cultures of the East on the basis of their underlying unity. To approach the west from the standpoint of such a unity of the life and thought of Asia. To seek to realise in a Common fellowship of study the meeting of the East and the West and thus ultimately to strengthen the fundamental conditions of world peace through the establishment of free Communication of ideas between the two Semispheres.....

ఇంకొకసందర్భమున రవీంద్రుఁ డిట్లు తనమహాదాశయును వెల్లడింపుచున్నాఁడు.....భక్తిజ్ఞానప్రబోధకమున విద్యను వ్యాపింపజేయుటయే మహావిద్యాలయస్థాపనకు ముఖ్యకారణము. ఈపాఠశాలయందు కేవలము ప్రాపంచిక సుఖదాతుకమున లోకవిద్యనే గాక పారమార్థికవిజ్ఞానప్రద మగు మనోనైర్మల్యమును సాధించుటకు దగిన సదుపాయములు నేర్పరుపవలయునని నాకోశ్చ. ఇందు సహధ్యాయులు స్వేచ్ఛతో నిర్మలానురాగ పూరిత హృదయై విద్యాభ్యాస మొనర్పగలరు. వైపభక్తి పరస్పరప్రేమను పెంపొందజేయుగల సాకర్యము లేర్పడినవి. నిష్కామచితులై నిశ్చలభక్తితో దైవారాధన సల్పుచు పరాత్పరుని ధ్యానింపుచు విమలవర్తన లగుటేగాక సకలకళాప్రపూర్ణులై వర్ణింపు కనుకూలించుగాక యని మహాదాశయును. సగరపరిసరములగాక హృద్యమగు వనభూముల ప్రకాంతప్రదేశమున నీయాశ్రమమును నెలకొల్పుటకేసి ప్రకృతివైచిత్ర్యములను సృష్టివైపుణ్యమును పరమేశ్వరుని యపారకృపాపరతను పీక్షింపుచుండుటకే బాహురహస్యతయకములములు వికసింపగలవు.

"We rely more upon the sub-conscious influence of nature, the associations of the place and the daily life of worship that we live, than on any conscious effort to teach them"

"ఆంధ్ర పరిశోధక మహామండలి"

వీరాపురము

"భాగ్య పార్వతీవల్లభా" "రామా భక్త మందారమా" శతకములు

వై నుదాహరింపబడిన మకుటములు గలరెండు శతకములు అముద్రితములైనవి. మా ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలికి లభించినవి. ఇట్లాంధ్రులకు తెలియజేయుటకు మిగుల కుతూహలపడుచున్నాను.

మొదటిదగు 1 భాగ్య పార్వతీవల్లభా, 2 ను మకుటము గల శతకమును రచించిన యాతిడు బహుశా తామ్రప్రబంధకర్త యగు శ్రీ "మాచిమంచి తిమ్మకవి"

రెండవదియగు 'రామా భక్తమందార' యను మకుటముగల శతకమును రచించినవాడు. అతనిసోదరు డగు "జగ్గ కవి". ఈ సోదరకవు లిరువురును ఆంధ్రశైవమునకు నూర్యచంద్రులవంటివారని నా నమ్మిక. వీ రిరువురును పరస్పరసాదులగు మహాకవులని యాంధ్రదేశీయు లిదివరకే తెలిసికొనియుండురు. వీరినివాసస్థలము - గోదావరిజిల్లాలాని వీరాపురము దిగ్గజమున్న కంద్రాడ. వీరు ఆర్యేలనియోగిగ్రాహ్యులు. వీరి గోత్రాదు లిట్లు చెప్పకొన్నవాడు తిమ్మకవి.

మ. పరికాండేవ్యసగ్రోతపాత్రుని యశోవర్షిణన్ గుక్కుఁచే

శ్వేతామృతాక్షులబుకవితానామ్రజభారేయునిన్
స్థిరపుష్పంజను గంగమృతిసుతునిన్ దివ్యప్రధానేంద్రునిన్
గురుణన్ బ్రోవుము కూచిమంచులు భగ్పార్వతీవల్లభా||

ఈ పద్యమునుజుట్టియే గోత్రసాహదులన్నియు విశేషమగుచున్నవి. వీరిరువురి పాండిత్యమహిమల కేవలము నెరుంగని యాంధ్రుడుండెడిని నా నమ్మికము. వీరువురు నొకరు శివ పరముగను మతీయుకరు విష్ణుపరముగను శతకములు రచించి తమ తమ భక్తి వెల్లడించుటంబట్టి వీరికి శివశేషమతభేదము లేదని తెలిసికొనవచ్చును. వీరు కులాభిమానములననే గాక పాండిత్యమువలనగూడ నన్యోన్యప్రేమానుభువించు పరస్పర సోదరన్యాయము గలవారుగను గన్పట్టుచున్నారు. జగ్గకవి యేమనుచున్నాడో చూడుము.

మ. రకపుంగువ్యకళాకలాపరచనాప్రాబుల్యసంసిద్ధికై

ప్రకటప్రేమ భజింతు నీశమకుట ప్రప్రసంగంజల
భిక్షమాధుర్యకవిత్వధూర్వనాథి యా ద్విప్రభావాధ్యుడి
మృకవి శేష మనగజాన్ మదిని రాహ! భక్తమందారమా||

ఇందు జగ్గకవిగల భ్రాతృభక్తి కిట్లుబడుచున్నది. సం

స్కృతాంధ్రములయందేకాక జగ్గకవిహింసాస్థానిభాషయందు గూడ గొప్పపాండిత్యము గలవాడని చంద్రరేఖావిలాససందర్భమునుబట్టియే తెలియుచున్నది. అదిగాక తాను 'బేబిడర్' అను బిరుదుమొందినట్టి గొప్పవిశేషము ఈ శతకములో నుదాహరించి యున్నాడు. చూడుము:

మ|| సంసప్రస్తుతమాచించి కులభాస్వద్యార్థి రాకానుధా

కరునిన్ గంగనమృతి నందనుని రంగ తిమ్మధూనుండలే
శ్వరవర్మాత్మిత 'బేబిడర్' బిరుదవిస్ఫాఘజగ్నాధనా
మరసజ్ఞున్ ననుబ్రోవు మెప్పుడును రామా భక్తమందారమా.

దీనిబట్టి జగ్గకవిరాధిక్యము తెలియబడుచున్నదిగదా?

చంద్రరేఖావిలాసముగాక జగ్గకవి రచించినవాటిలో నిది యొకటిగదా యని మిగుల సంతసింపవలసియున్నది. వీరిరువురిక విత్వమును వృదుమధురవైలిగానుండునని నిర్ణయించు పున్నుక్తోమముగాన, యదిమాని వీరినిగూర్చి మతేమియు దెల్పక, శతకములందలివైలికై యొకటి రెండు పద్యము లుదాహరించుచున్నాను.

మ. తరుణీసుంధరురోజుసంభములపై ధమ్మిల్ల బంధంబుపై

కరమాలంబులపై గవాలములపై గందోయిపై మోముపై
నిరతంబున్ విహరించుచిత్త మెపుడున్ నీయందొక పైన శే
ర్పరుగా మూడులదేమి దుష్కృతము భర్తా! పార్వతీవల్లభా
మ. హరి దైవంబు విరింది సర్వభువనాధ్యక్షుండు బృందారకే
శ్వరుఁ డాద్యుండు మాతాశనుండు పతి భాస్వతుండు ప

[లొందు లో]

సరయన్నేరుగా శివాత్మరతరవాస్తీతివాక్యార్థ మే
కరణిం గోవిందులైరా కాని మరి భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

కా. రాలం దైలము దీయవచ్చు భుజగ్రాహణంబులం బేర్లగా
తీలం బూనగవచ్చు వంబునిధిసోళిం తాటగావచ్చు డా
తేలం తెబ్బులిక బట్టవచ్చు, వివేనాగ్ని నిల్పగవచ్చు, మూ
ర్ఖులం దెబ్బదరంబె యేకిని భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

హేమ సుందరోపాఖ్యానము

[శ్రీరంగం సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు]

సంక్షిప్త విషయములు

ఈ యాపాఖ్యాన ప్రబంధమును బరిష్కరించుట సమాప్తమయినది. పతాకముగా వసరంబున నందలి కొన్ని పద్యములను సరియయిన సంస్కృతశ్లోకములు గన్పట్టగా నా శ్లోకములను, దేనులపద్యములను గూడ నొకవ్యాసముగా సంగ్రహించి యాంధ్రపత్రికా సారస్వతానుబంధమునందుఁ బూర్వము ప్రకటించి యుంటిని. ఇంకను హేమసుందరోపాఖ్యానము నందలి మఱికొన్ని విషయములం గూర్చి వ్రాయవలసియుండుటచేత "సంక్షిప్తవిషయములు" అను నభిఖ్యతో నీవ్యాసమును వ్రాయ నవకమించినాఁడు. అందుఁ బ్రథమవిషయము సంస్కృతశ్లోకపరివర్తనాశేషము పూర్వ ముదాహరించిన శ్లోకములు కాక మఱు నాకు నూతన శ్లోకములును, శ్లోకములకుం దగిన గ్రంథస్థపద్యములును లభించినవి. ఈ గ్రంథకర్త పరివర్తనంబొనర్చిన శ్లోకములొక గ్రంథములో నివేశింపు. వివిధగ్రంథములలో నివి. పూర్వగ్రంథకర్త లెవ్వరును తెలింగింపని యాశేకరమణియై శ్లోకముల నీకవి యాంధ్రీకరించెను. ఈతని యాంధ్రీకరణము కూడ మిక్కిలి రమ్యంబుగను, గొన్ని కొన్ని పట్ల మూల శ్లోకములకంటె హృద్యంబుగను నున్నది.

ఇంక రెండవవిషయము గ్రంథమునందలి నీతినిగూర్చి. ఆంధ్రమున దనేక గ్రంథము లున్నవిగాని యీ హేమసుందరోపాఖ్యానమును బోలి నీతి సుపదేశించుగ్రంథ మెయ్యదియుఁ గన్పట్టలేదు. ఈవిషయమును ముందు వివరింతును.

తర్వాత తార్కియాకవిషయ మిందలి యర్థాలంకార సంఘటనము. ఇట్లు మూడువిధముల నీవ్యాసమును విభజించి యందుఁ దొలఁత సంస్కృతశ్లోక పరివర్తనాపరిశిష్టమును గూర్చి వ్రాసెదను.

మ. అహితార్తుల బెడవాయు లేము లెడలన్ వ్యాధుల్ దొలం గున్ నవ గ్రహదోషములు కాంతిఁ బొందుఁగలవ వ్రాతంబు జారన్ శ్రుభా

నమామా తావదివ్యనామ మెలమిన్ వాక్రచ్చిన్ భాత్రివై.

మహితోద్దండతప్రతాపసుధరామా! భక్తమందారమా!

మ. ప్రథములే షట్టి నవేభాసురగురు వ్రాతంబులన్ గొల్చిన్ గ్రతుతంత్రంబులు దానధర్మము లపారం జానటుల్ చేసినన్ శతవర్షంబులు గంగలో మునిగినన్ సంధిల్లునే ముక్తి ముక్తికిన్ దాకభక్తి గల్గమిని రామా! భక్తమందారమా! ము. దురితధ్వంశపతంగ సంగరమహాదుర్వాగ్రవాహితో త్వరసేనాకరభీ మతంజు నదేకాంతాత్మపంకేజసం చరదుద్యవృద్ధభృంగ పుంగవ ఘనశ్యామాంగ పద్మంగ క ప్రరమానింగన సంగచంగ రఘురామా! భక్తమందారమా!

ఇట్టి మహా తరములైన శతకావ్యములను రెండిటి నొక సంపుటముగా విజయసంవత్సర నిజభాద్రపద బి శి సోమవారం వరకు ముకతగం భీమరాజు అనుమహానీయుఁడవ్రాసికొనెను. తనిమనుమఁడును కిర్లంపూడియొద్ద నున్న కొత్తూరుగ్రామ నివాసియు నగు(సుంకరంగం నాగరాజుగా కీతకప్రతులను చూ ఆంధ్రపరిశోధకమహామండలి కొసంగి తమదేశ భాషాభిమానమును వెల్లడించినందువారికి మృత్యుతాపంజరములు. ఇట్టియముద్రిత శతకావ్యములను ఆంధ్రభాషానివాసినివాసములకు శ్రీ చెలికాని భక్తారావుగారును, శ్రీ సూర్యారావుగారును కి వ శతకసంపుటములలో నమృతయించి ప్రకటించుచున్నారు.

కూచిమంచి తిమ్మకవి రచించిన సంస్కృతగద్యకావ్యము. కాదంబరివంటిది "సుజనమనఃకుముదబంధం" మనుగ్రంథ మొకటి మద్రాసుపరియంబుల్ లయబ్రహ్మకలదని శ్రీమానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు. శ్రీ యమ్ కృష్ణమచార్యులు యమ్. యే. యల్. టి. ఇడ్డిగారును నాతో నొకప్పుడు సెలవిచ్చియుండిరి, అట్టిసద్యంభము నాంధ్రు లెవైనను తమయొద్దనున్న యెడల పరిశోధకమహామండలి కొసంగినచో కృతజ్ఞ తాపూర్వకముగ నందు కొని ముద్రించుచున్నాము. కావున నాంధ్రులు దేశభాషలయం తెలిమానమును తిమ్మకవి శేషునియందు గౌరవమును మాయందలి విశ్వాసమునునుంచి సంపాదించి పంపి యాంధ్రులగౌరవ మన్నవలకు పాత్రులగుదురగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

సత్యవోలు రాధామాధవరావు. కార్యదర్శి, ఆంధ్రపరిశోధకమహామండలి.

శ్లో క వ రి వ ర్త నా ప రి శ్ఠి త్త ము
హేమసుందరమునకుఁ దిండి యుపదేశించిన నీతిలో నీక్రిందిపద్య మున్నది:—
మ|| తనయా! నీయవిజేత మాపదకు సంస్థానంబుగానుండు; నే! పనికిం దొంపర యెన్నఁడుం దగదు; సంభావించి, రాబోవు మే లనుగ్రీడుం, గలలాభనష్టముల నా-గోచించువానించెనం తనఁజూపంపద కాగిలించుకొనుఁ దద్యంబేను బోధించితిఁ.

ఈ పద్యము నుప్రసిద్ధమగు నీక్రింది భారవిశ్లోకమునకు నాంధ్రీకరణము:—
శ్లో|| సహసా వివధిత నక్రియా మనిజేతః పర మాపదాం పదం |
వృణతేహి విమృశ్యకారణం గుణబుధాఃస్వయ మేవసంపదః||
ప్రత్యూహవర్ణనమునందలి:—
గీ|| పురుషకారంబులేని భూ-పరునిఁ జోలి
బుక్షములకాంతి డీక్షించె; నిందుకంత
యక్కడక్కడ నొక్కొక్క - చుక్క గ్రాఠ
గలియుగంబున ముజనుల - పాలపుఁ డెఱుప||
అనుపద్యము

శ్లో|| వివలవిరభీభూతా స్తారాః కలా శుజనా ఇవ
వ్యపసరిత భ్యాంకిం చిత్ర తృతామివ దుష్టనః |
మనజవ ముఁజేః పర్వతాపి ప్రసన్నమధూ
న్నభో, విగలతి నికా షీప్రం లక్ష్మీ రహస్యమివా మిన్ ||
అను శ్లోకమునందలి ప్రథమచతుర్థపాదములకు వ్యుత్క్రిమ మగు నాంధ్రీకరణము "విగలతి నికా షీప్రం లక్ష్మీ రహస్యమివామివ" అనుపాదమును "నిశేష బుక్షములకాంతిగాను" "అను ద్యమివామివ" అనువానిని "పురుషకారంబులేని భూపరునిఁ జోలి" యనియును మార్చినాఁడు. "లక్ష్మీ" యనువానిని విడిచి నాఁడు "పురుషకారంబులేని భూపరునిలక్ష్మీ యెటు డీక్షించు నో, యాప్రకారమే నక్షత్రకాంతి డీక్షించె"నని భావము. శ్లోకమునందలి ప్రథమ పాదము నకుఁ బద్యము నందలి ద్వితీయ పాదాంతము, తృతీయ చతుర్థ పాదములు సరియగును. శ్లోక ద్వితీయ తృతీయ పాదములకు నీ|| ఆర్థుల నెడఁబాయు - నజ్ఞాను లనఁగను,
గమనంతులను జీఁకటులు తొలఁగె" ననియు,
సీసావసానగీతపద్యమునందలి తృతీయ చతుర్థ పాదములగు,
వరతపశ్చాలి హృదయంబు - సరణి నపుడు
గగనవీధి నిర్మలకాంతి - గ్రామముండె|| అనునవియు నాంధ్రీకరణములని పూర్వ ముదాహరింపఁబడినవే.

మ|| జడలంజుట్టివ పుష్పహారములు వి ప్రసంబులైయాడఁ గాఁ బొడిమన్నుంబునుబోలి చంజఁముసంభోగ శ్రమాంగంబులకా సడలకా బైటలఁజూర్చుచుకొనర మలన్న చిన్మయచున్న పుష్పమకా జడయానంబుల నేఁగుచుండిరి పర స్పాన్ద నాగ మరాంగనల్.

ఈపద్యము కూడ ప్రాతఃకాలవర్ణనమునకు సంబంధించినదే||
శ్లో|| కించి ద్వి శ్శభశేతవాంతకుసుమాః క్రిడావిలాలంశుకా
లప్తాఽఽప్రతేరీరచంజనతయా లోకైశ్శేత్రోత్సవాః |
సంభోగశ్రమవిహ్వలై రవియవై స్సంకేతకాలాంతరా
న్నిద్రాశేషకషాయ తార్ధ న య నా ని ర్వాంతి
వారాంగనాః||
అను వసంతతిలక భాణములోని శ్లోకమునకుఁ బైపద్యము సమముగను.

వృద్ధవేశ్యావర్ణనమునందలి.
గీ|| జానుపర్వంతలంబిత. ప్రసయంగాధ్య
ద్విపుమభుజపగ్రాహ్య - విపులమధ్య
అతులభేరినినాదస్యి - తామృతాస్య
విటజనేభృపంచాస్య య - వృద్ధవేశ్య||
అనుపద్య మిక్కిలి సంస్కృతశ్లోకమున కనుకరణము.

శ్లో|| కటి ముష్టిగ్రాహ్య ద్విపుమభుజగ్రాహ్య ముదరం
ప్రసా ఘంటాలోకా జఘనమధిగస్తం వ్యవసేతో |
స్థితం భేరినాదో మృత్తిమపివ య త్తద్యయకరం
తథా శ్వేషా రండా పరిభవతి సంతాయనతి చ||
గీ|| కాత్రుపతేయహీనుల-శస్త్రపరులు
భక్షితాశేషమాసవ - వ్రాతులైన
మాధవైర్యులవైద్యంబు - రూఢికెక్కి
కార్ధదేవుండు నేఁడు వి - వ్రామముండె||
అను వృద్ధ్యనిందయలపలి యీపద్యము దిగువ సుదాపా రింపఁబడిన శ్లోకద్యయమునకుఁ గోర్చికరణము:—
శ్లో|| అజ్ఞాతకాస్త్రసద్భావాక్ శస్త్రమాత్రపరాజితాక్
త్యక్త దూరాశ్చివక్వాకా వ్యాకా వైవస్వతా నిః||
సద్భావాక్ - వైవస్వరాక్ భివక్వాకా-కుత్స్నితా
భివక్వాభివక్వా ప్రాక్-వైవస్వతా-మనుసంబంధినః

శ్లో|| వైద్యరాజ నమస్తుభ్యం క్షపితాశేషమాసవ |
త్యయివస్త్రభాలోఽయం కృతాంతః శుఖమేగతే||
ఈవృద్ధ్య నిరసనమునందే.

గీ|| నిజపిచండభాండములను-నింపుకొంటు
వృత్తిధర్మమెఱుంగక-విషమయావ
ధముల నొసంగి మృషాకషాయముల నిచ్చి
ప్రజల వంచించుతురీయవృద్ధ-వైద్యు లకట||
అను పద్యమున కీ క్రింది శ్లోకము మూలము :—
శ్లో|| మిద్యైవస్త్రై ర్వంత మృషాకషాయై రసహ్యలేస్త్రై రయ
ధార్థతైరైః||
వైద్యా ఇమే వంచితరుగ్గవరాః పిచండభాండం పరిపూర
యన్తి||
వంచితరుగ్గవరాః -వంచితరోగిసయాహాయైస్త్రై-కుత్స్నితా
ఇత్యర్థః-పిచండభాండం, ఉదరభాండం-పూరయన్తి ఇమేవైద్యాః
కుత్స్నితాః కుక్షింభరయః-నతులొకొకకారణ ఇత్యర్థః-మాత ఇతి
భేదః.

గీ|| అద్యైతవిద్యార - హస్తంబుల నెటుంగ
భ్రాంతి మితల వే-దాంతులార,
కర్మమహమ్మలం - దర్శించి బాధ లాం
దగనేల తర్క కా-స్త్రజ్ఞులార,
శ్రోత్రశూలములైన - శ్రుతివాక్యములతోడఁ
బనియేమి శ్రోత్రి య-ప్రవరులార,
అర్థంబులేక, శ-బ్ధార్థంబు కొఱ కింత
చింత యేటికిఁ గవి-శ్రేష్ఠులార
గీ|| గణితమని చావనేటికి - గణకులార,
వ్యాకరణ మేల శాబ్దిక - వర్ణులార,
ధర్మ మేటికి ధర్మ కా-స్త్రజ్ఞు లార,
ప్రజల వంచించి బ్రదుకుఁడు - వైద్యమునను||
ఈ పద్యము క్రిందిశ్లోకమునకుఁ దెనుంగు.

శ్లో|| భ్రాంతా వేదాంతినః కిం పకథ శతతయా ద్యాపి
చాద్యైతవిద్యాం | వృత్తిగత్యో లతంతో విమృశ్య సతితం
కర్మకా స్త్రాకాః కిం | వేదై ర్నానాగమైః కిం గ్రంథయథ
హృదయం శ్రోత్రియాః శ్రోత్రశూలై రైద్యం సర్వావద్యం
వివినత శరణం ప్రాణసంప్రీణనాయ||
శ్రోత్రియాః-వేదాధ్యాయినః-శ్రోత్రాత్రైః-కర్మకథా
రైః సర్వావద్యం-సర్వేషాం విద్యానాం మధ్యే దోషరహితం
ప్రాణసంప్రీణనాయ-ప్రాణపోషణాయ-శిష్యోత్తర్పణే" ఇతి ధా
తోరుపసర్గపాదయ మగ్నో బోధవ్యః||

శ్లో|| సత్కీర్ణం లాలసేతం కులయువతిముఖం దృశ్య
లే సానుకంపై రండానా మర్థలజ్ఞాంచిత మధిపులకం స్పృశ్య
లే పీనమంగల్ కీ బానాం భాద్యలే న స్పృశ్యనిసితధనం కాన్య
మూలాగ్నితోద్యోః.

పూర్వా సిద్ధాంతాలానాం సకలగుణిధి రైద్యవిద్యాభి
జన్యా. అయం శ్లోకకర్తాకృద్విద్యక ఇతిభాతి. ఈ శ్లోకము
నకు సంబంధించిన రెండు గీతపద్యము లీగ్రంథంబునఁ గలవ
ఉదాహరింతును.

గీ. తొలఁత లజ్జాపులకేతాంగ-ముల స్పృశించి
బాలరండల వలపింప-వచ్చునార
వైద్యమును మీఱునఁబద్య-విద్య గలదే?
హేమసుందర ధన్యుండ. పివ భువిని.
గీ. పుంస్త్య ముదయించు నంచ న-పుంకులను
వంచితలఁజేసి యార్జింప- వచ్చుననము
వైద్యమును మీఱు ననపద్య-విద్య గలదే?
హేమసుందర ధన్యుండ-పివ భువిని.

ఈ సంస్కృత శ్లోకపరివర్తనకు సంబంధించినదగుటచే
విక్రమ " యను శబ్దమునుగూర్చి వ్రాయుచున్నాఁడ.
ఈకవి:

శ్రాద్ధదేవుండు నేఁడు వి-క్రమ ముండె" అని విక్రమ
మును వాఁడినాడు. "వైద్యరాజనమస్తుభ్యం యనురాజసహా
దగ్ర యివిస్త్రభాలోఽయం కృతాంతః శుఖమేగతే." అన్న
శ్లోకమునందలి కృతాంతముఖమేగతే "అనువానికిఁ బాదము
తెఱుగు. ఈవిక్రమ" శబ్దమునుగూర్చి "ప్రథమ తమవచనంత-
ప్రస్తుట బ్రహ్మవిద్యా- పథపథికవిషయి భాషవిక్రమసేమా"
అను రాఘవపాండవీయప్రథమాశ్వాసాంతపద్యమునకు వ్యాఖ్యా
నము వ్రాయుచు మద్దరాజు రావన్న యిట్లు వ్రాసి
యున్నాఁడు. (సశేషము)

బృందావన విహారము

[వేదం వెంకటకృష్ణశర్మగారు]

కవిలోక కంఠిపుర డగు శ్రీమద్రామమూర్తి గంగాధర శాస్త్రి ప్రణీత మగు "బృందావన విహార" మను మూడవశాస్త్రముల గ్రంథ ముండు నాకు గొప్పపాఠ్యముగా లభించినది. అయ్యది పురాతనమునదితప్పటి. అయినపుడు మొదలు నూట రెండవపుటవఱకున్నది. ప్రథమాశ్వాసాంతమును, ద్వితీయాశ్వాస ప్రారంభమును గలిపి మధ్యమ మూడుపుటలును, ద్వితీయాశ్వాసమువలె కడపటియాములును బొత్తుగా లేవు. గ్రంథ మధ్యమున రామభావములచే జేయబడిన రంధ్రములును, శిథిలపత్రభాగములును జరుపదల కాటంకములుగ నున్నవి.

నా కీగ్రంథము లభించిననాఁ డీ ప్రతికాముఖముననే సంపూర్ణగ్రంథసంపాదనాభిలాషముతో నేను బ్రచురింపఁ గిి. శే|| అలూరు వాసుదేవశాస్త్రిగారు తనయొద్ద నుండిన ప్రతియంతరించినందులకుఁ జింతిల్లును, గ్రంథప్రాశస్త్యమును దర్శింపఁ దలఁచి విశేషాచారమును నాకు వ్రాతములకముగఁ దెలిపియుండిరి. బృందావనవిహార మను పేర నొక సారికథయో జంగముకథయో యున్నది కాని, యిట్టి ప్రబంధముమాత్ర మిపు డచ్చులలో నున్నట్లు కానరాదు. ఇట్టి యంత్యప్రకాశ్య రత్నము మన యాంధ్రవిద్యదవతంతులచే నేల యుపేక్షింపఁ బడెనా యని యా గ్రంథంబుం జూచినవా రనుకొనక మానరు. ఇట్టి పుస్తకరాజము లింక నెన్ని మన గ్రంథంబుల కడఁ గృశించుచున్నవో కదా!

ఈ ప్రాథకావ్యము పాశ్చాత్యులు, గోటిగొండ గ్రామ వాస్తవ్యులై, ఏతద్వహాభిధానమున నెలసినట్టియు శ్రీ వెంకట చంద్రస్వామినింగారి కంఠిత మీఠివడినది. ఈతఁడు పీఠేయ మంగళంపేట ప్రాంత్యములఁ గొన్ని గ్రామములకుఁ బాశ్చాత్య గారుగా నుండిన యొక చిన్నజమీందారు. ఈతఁడు మన గంగాధర శాస్త్రిగారి నీగ్రంథరచనమునకుఁ బరికొల్పినట్టి రీతి గ్రంథమునఁ జెప్పబడినది.

గీ. సంస్కృతాంధ్రసమస్యా ప్ర- సంగవిజయ కాసత సీక తగు ధరా- ఫలమునందు నతుల వనవంశ గంగాధ- రాఖ్య నుకవి రాజితకళాంక! వరసువ- ర్ణధ్వజాంక!!

గీ|| కృష్ణ బృందావనవిహార-కృతి మదంకి తముగ నొనరింపు మతిచము-త్కారముగనఁ| విసవినగఁ గర్ణపుట రసా-యనము గాఁగ| శౌరికధనంబు లిహపర-సాధనములు||

ఈగ్రంథరచనకారణమును ముఖ్యవిధముగఁ గూడఁ జెప్పుదురు:-

మహా యోగీశ్వరుడును, సత్కవిశ్రేష్ఠుడును నగు శ్రీ గంగాధరశాస్త్రిగారి ప్రియజనకుండు నెఱబయులు గ్రామిని వాసి. ఈగ్రామము వాయవీపాదు తాలూకాలోనిది. ఒక నాఁ డీతఁడు తనకుఁ బోషకుండగు పాశ్చాత్యునిద్వారా బ్రయ నూనుడగు గంగాధరునిఁ దోడ్పొని పోయెనట. అప్పటి కాబాలుండు పదునాఁడేండ్ల ప్రాయమువాఁ డైనను, బొట్టఁ బొడిచిన నక్షరము చెడలనంతటి విద్యావిహీనుఁడుగా నుండె నట. పాశ్చాత్య రాబాలునిం గని యారఁడెవ్వరని యాతనితం డిగారి నడుగ, నాపురుండె యని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెనట. అతైనఁ దమగర్భమున నుదయించిన యీతఁడు సామాన్యుండు గాఁడని తలంచెద. దయచేసిన, ఈబాలునిచే నొకకృతినింది ధన్య తంజెంద నానించెద నని పాశ్చాత్య రానిరఁట. వల్లెయని నుతుం గొని స్వగ్రామమున కరుదెంచి "ఎట్టిట్టి నిరక్షరకుక్షీగ్రంథర చనమం బూనుకొనఁగలఁడు? ఎట్లు నా వాగ్దత్తము నెఱవేఱు? ఎట్లు నాకు నగుబాటు గావండు నయ్యా! విచారింపక సల్పిన నావాగ్దత్తము నాగౌరవమునకు హానిఁ గావంప నోపునేమో గదా!" యని కొండొక పడి చింతించి, తనయోగవిద్యాప్రభా వంబున నొకకలకండఁ (పటికడెల్లము) ముక్కను బాలునికి భుజింప నిచ్చి, గ్రంథముం జెప్పఁ బరికొల్పెనట. అప్పుడు వెలువడిన ప్రబంధరాజమే యాబృందావనవిహారములు.

ఇం దెంతసత్వము గలదో గాని, యాతఁడు తినిన కల కండకంటె మధురరసముం జిల్లుచున్న యాతని కవిత్వ తైలియం దాపటికడెల్లపుఁ గఠినత్వము మాత్రము మృగ్యమై మిగుల మార్దవముగ నున్నది. తైలి కదళీపాకము. అలంకార యుక్తము గానిదియు వినఁగటపుగ నుండునదియు మచ్చున కైన నొకపద్యమును గానరాదు. గ్రంథమున సంస్కృతాంధ్ర పదములు సమానములుగా నున్నవి. వ్యాకరణదోషములు గణ

నీయములు గావు ఇంక తైలి తేలియుం బొక కొన్నిపద్యము లుదాహరించెదను.

సంస్కృతపదభూయిష్ఠము లగు పద్యములు మ|| సమిదంధోగురుడంబురట్పుభ్రుం డ

చ్చత్విడ్యుత్పత్త్యం డా గమజాతీదయహేతువత్ప్ర డమర గ్రావప్రభాగౌరుం డిం

ద్రముఖాదిత్య సమర్పితుండు త్రిజగ ద్వర్ధ్వం డిరానేత స ద్వీమలస్వాంతుం డిలం గృతీశ్వరునిఁ దా దీర్ఘాయుఁగాఁ బ్రోవుతన్ ||

మ|| కనవక్షీపుతిమండనాంతుం డమల

గ్రావాగ్రవస్థుండు రి క్షనికాయా స్వదమిత్రుం డిల్పరకులా

ధన్యుడృజం డుజ్జ్వలా ఘనఘృష్టిప్రథితావతంతుం డహిర ట్తోజిన్నతుం డీతుం డ

భ్రనదీభర్త కృతీశ్వరుం విపులసం పత్సంపుతుం జేయుతన్ ||

నీ|| మరుదరిద్దురుగిరి - స్వరుధురంధరతరూ

త్కరచరాభరణవిభాగ్నిం దనరి రహిమహీదుమితృభీ-గమాననిగ్రహాకృ

ద్దహనవద్భూతతో-త్సహన మొంది రవిభవపవగరా-ణ్ణననవోత్సవదన

త్సనజవాగ్రవపటుప్రాధిం దనరి సలిలఘ్నలమహృ త్కులజపజ్జులజభా

కృపలితస్వాంతవి-క్రాంతిం దనరి ఖచరమునివసునరభజి-గరుడవినుత

విపులబదర్పశౌర్యం స్వీకృతాద్ధి కేశరితనూభ్రుండు ప్రతి-వాసరమునఁ

గృతిపతిని సాంద్రకరుణ-రక్షించుగాత!

సంస్కృతసమానమున కొక యుదాహరణము

మ|| తతగండఫల నిర్దళస్వప్నపయో ధారాయురీభంగసం

గతపుష్పంధయంకుకృతిస్వరలస ద్వివేయభోగీశ్వరో

ధృతనాట్యశ్రుతిపూతవాద్యరచనా తౌర్యత్రికుండై, బుధా

ర్పితుండో మూషకవాహనుండు కృతి ని ర్విఘ్నంబుగాఁ బ్రోవుతన్ ||

శబ్దాలంకారములకుఁ గొన్ని యుదాహరణములు

క|| కేసరికే సరి నడు విలకే సరి కటిప భులు నలకే సరి చెలిప

ల్కే సరి బోల్చగ నవసుధ కే సరి బొగడంగ వాసుకేసరి దీనిన్ ||

చ|| అదదగు నెన్నురంబు పరు పై యొటపై, మెఱుపై చెలంగగా

హరిమణిసీలకాంతిదరు పై, కులుకై బలుకైత్య మొప్పగా

వరహసనాచ్చదీప్తి జన తావినుతాననతారకాధ్యతన్

హరివత్సభ కృకల్పతరు వై మురువై వరవైఖరిం దగన్ ||

అరాలంకారములకుఁ గొన్ని యుదాహరణములు

మ|| మరుతూణిరము నాతిజంఘలకు సా మ్యుంబందగాఁ గోరి త

ద్వరతేజంబు సహింపలేక మునుముం దా నోడి వెన్నెన్మృతున్

జరిగెం దూణములెల్ల వెన్నెబడె, జే జం బేది, రా జోడినన్

బరివారంబులు మున్నె యోడె ననుటన్ ప్రఖ్యాతమై యొప్పగన్ ||

క|| శ్రుతు లతులశ్రీవర్ణా శ్రీతము లగుచు మెఱనెం బూర్ణ సితకరముఖిన్

శ్రుతులకులశ్రీవర్ణా శ్రీతములగుచు మెఱయు కేమి చిత్రము భాత్రిన్ ||

(పోతనామాత్యుని యనుకరణములు)

నీ|| నీపాదకమలంబు నెమ్మి డ్గఁగని తఱిపివంగఁ బాదములు రావు!...

(భాగవతము)

అ|| నీపదాంబుజములు నెమ్మి డ్గఁగని చరణయుగము రాదు తరలిపోవ

నీకరాంబుజముల నివిరి యంటగకాని కరయుగంబు రాదు కడచవనికి||

ఆ. నీమనోమృతంబు నిండగ్రోలక కాని! చెవులుపరులమాటఁ జేరి

వినవు! నీమనోజ్ఞమూర్తి నిలిచి చూచినఁగాని! చూడ వన్య మొకటి చూడ్కిగములు.

కం. నినుఁగానిపలక వొరు నె! వ్యసిమాజిహ్వలును నన్యవర్తనలకు మా మనములు చనవు మదియా!త్మ నిబద్ధుడవైన నీదుమహి

మను గృష్ణా. (బృందావనవిహారము)

నీ. ఈపంచబాణాన్ని నేమిట నార్చుము నీమంజువాగ్యుల్పి నెగడదేని..... (భాగవ)

అ. ఈమనోజవహి నేరీతి నార్చుము! నీకటాక్షవృష్టి నెగడదేని! ఈయనంగజలధి నెట్లుదాటుదుము నీ! దృష్టి నావయగుచుఁ దేల్చదేని.

ఆ. ఈసుమాత్రుతిమిర మేరీతిఁ జూతుము! నీస్మితేంద్రుఘ్నంబులు నెఱయవేని! నీస్వరజ్యరంబు నేనెంట నడఁతుము! యువ్వడ ధరగుధుల నొసంగవేని.

కం. ఏలీల నిర్వహింతుము! మాలాగే లాగుకరుణ మానితివేనిన్! మాలిమి డగ్గఱవేనిన్! బాలికుడు మరుండుబడలుపఱుము ముందా.

(బృందావనవిహారము)

ఉ|| అంగజానైనఁజూడ హృదయంగముడై కరగించువాఁడు

(భాగవతము)

మ. మరునైనన్ హృదయంగమాంగముడఁ బ ల్కాటుం గరంగించు వాఁ

డు రమావత్తుమువాఁడు పాటబలునే టుల్ గుల్క వంశంబునన్

మొరయింపంగలవాఁడు మమ్ము రక్షులన్ మోసంబు గావించి యెం

దరిగెన్ లుంగలవంగచూతతదలూ రా! తెల్పండి చూచినన్.

గ్రంథవిస్తరభీతి నుదాహరణము లింతతోఁ జూపించెద

ఈవి తరిగొండవేంగమాంబు దాదాపు సమకాలి కుండై యుండి, తలకొనసిద్ధేశ్వరవరప్రసాదమునఁ దరువాత

సంస్కృతాంధ్రభాషాప్రపంచముల నిరాఘాటముగ విహరించిన మేటి. ఈతఁడు ఎక్కడకైన వెడలుట తటస్థించెనేని ఇతనిని

ముందుగ నీమహానీయుని శిష్యులు గురుపుంగవునికి బదులుగ

"ఆంధ్రసంస్కృతభాషాయాం మత్సమేనా స్తి పండితః ఆంధ్ర సంస్కృతభాషాయాం మత్సమేనా స్తి భూతతే" యని చెప్పు

చుఁ బోవుచుండెడువారట.

ఒక్కనాఁ డిమ్మహళవి యొక్కడినుండియో నమ్మిచుం డ నొకరెడ్డిగా రెదురుపడి "గుద్దకుఁ బండ్లువచ్చునటే? కొవిడ వర్య! యెఱుంగుదే భువిన్" అనుసమస్య నిచ్చెనట. మనకవి

ప్రత్యుత్తరముగ "ఎద్దుల గట్టి నాగఁటికి నింపుగ దున్నెడు రెడ్డు మేల్ గుద్దకుఁ బండ్లు వచ్చునటే కొవిడవర్య! యెఱుంగుదే? భువిన్" అని యధముమాత్రము పూరించి చనెనట.

ఇట్టిమహళవి వ్రాసిన గ్రంథము శిథిలమగు చుండ మాటా మంట యాంధ్రజనులకుఁ బాడికాదు. దయయించి యెఱుక డ నేని నాగ్రంధరాజ మున్నఁ బ్రచురపఱుపఁ గోరుచు వింతతో విరమించెద.

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు, నీలయిన నులభశైలిని వ్రాయబడినది.

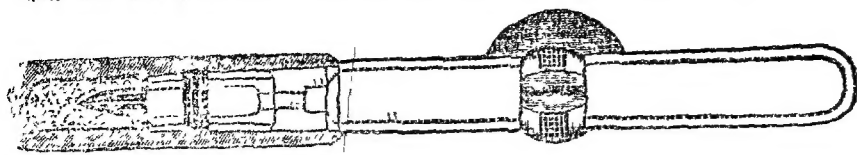
బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

మనెజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము- తెన్నపురి.

గౌను
పాళ్ళలు

పాళ్ళలు బంగారపు పాళ్ళలు, యీ గౌను పాళ్ళలు దేశమంతయు చాడుకలోనున్నవి. గ్రోసు రూ 14.
గౌను పాళ్ళల కలము ఒకటూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్రోసు రూ 14. గౌను పాళ్ళ ఫ్రంట్ పేనా రూ 1. డబుల్ రూ 10.
మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

కామినియానానె

కెంట్రుక రేఅందము. రాలిపోకుండా జాగ్రత్తపడుదు.
కెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా
కాదు. అటుకాకుండా

నేడే కామియానానెను వాడి నత్వరముగా శిరోజు
ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ
విశ్వాసధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును.
ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.
బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

విశేషార్జులు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

పున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపింపను.
బుడ్డి 0-8-0 }
పై కామినియానానె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప
ను. లేకున్న సోలువజెంట్లగు,

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

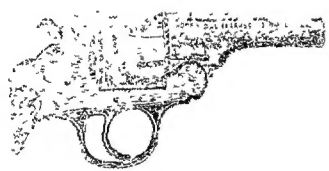
155 కామ్యూనిటీ, బొంబాయి అని వ్రాసిన బిడయగలరు

బిడ్డి వాళ్ళు చూడటా రుహా కి ముత్యకట్టవగు

కామినియానానె రివాల్యూట్ అరులేక

కంపెనీ వారిచే చేయబడ్డది. (8068)

బిడ్డితోటాను చూచుకొని [ఫోటోగ్రాఫ్ ౧౮౬౩ సం]

ధరలు
వరసము.
కేటలాగు
ఉచితము

గ్రోసు 3.0, 3.3, 3.6 అంగుళములతో బొంబాయి, ఇన్నస్, కేబుల్, కెట్టెల్, గిరిగిరి, కూడ బొంబాయి.
ఇన్నస్, కేబుల్, కెట్టెల్, గిరిగిరి, కూడ బొంబాయి. సం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పుష్ప మాలితి

తలనూనె లన్ని టికిని మిక్కిలి శ్రేష్టమైనది

(వ్రతి చోటను దొరకును)

అనందమును కలిగించు సుమారుమైన సునాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగు
నట్లు చేయును. 3 డెస్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజెంట్లు: ఎస్. పై డ్యా అండ్ కో, పార్కుచాను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆగేను, చైనాబజారు, తిరుచునాపల్లి, పోర్టు.

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరుపీఠి, మద్రాసు

166

ఇప్పుడే వచ్చినది

సింగిల్ బారెల్ (ప్రీమ్ లోడింగ్) లీవర్ హామర్
ఎజెక్టర్ 12 బోరుల తుపాకి, సాగవైన నల్లరేల చెట్టుబో డెబో
చేయబడినది. గట్టిరబ్బరుబట్టు స్టేటుగలది. లోనికి గాలిదూర
కుండునట్లు చేయబడినది. 86 అంగుళముల బారెల్, 6 1/2
పౌనుల బరువుగలది. యు. ఎస్. ఎ. లో నున్న హారింగ్ టన్
ఆండు రివల్వర్స్ అరమ్మకం పెనీవారిచే తయారుచేయబడినది
మతియు ప్రత్యేకముగా మానిఫ్యూలరుచే (గుండుజేసి క్యాబుడి)
పరీక్షించబడినది. 1 కి ధర రూ 60-0-0.

సింగిల్ బారెల్, 12 బోరుల తుపాకి, పైన తెలుపబడిన
మాదిరి 84 అంగుళముల బారెల్ గలది. 1 కి ధర రూ 57-8-0.

పైని తెలుపబడినమాదిరి 12 బోరుల తుపాకి 82 అంగు
ళముల బారెల్ గలది 1 కి ధర రూ 55-0-0.

సింగిల్ బారెల్, 12 బోరుల తుపాకి ఎక్స్ ప్రెస్ హామర్ లీచి
తో సహా 86 అంగుళముల బారెల్ గలది.

1 కి ధర రూ 70-0-0.

Spencer & Co, Ltd.,
Mount Road, Madras

మాన సౌఖ్యానినీ మాత్రలు.

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

తెలుసుకోము! (పోస్టుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గుండుబిడకము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి కైత్యకాకల
కీమా శ్రమ నివార్యము. అశీర్వము, అరుచి, అపులింతల,
అగ్ని నూయ్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనము, పీకలూ, పార్శ్వములూ, కంఠము,
ప్రేళ్లు, అగులూ, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్ప
లను బోగొట్టి శేహమును మంచి యారోగ్యమును
దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు ఆశేకపిషధులు చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధముగలచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా: (1073)

ఆయుర్వేద కైద్యవిలియం,
పోస్టు నిడుమెంట్లు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణాజిల్లా.

బ్రహ్మసూత్రాధి చంద్రిక

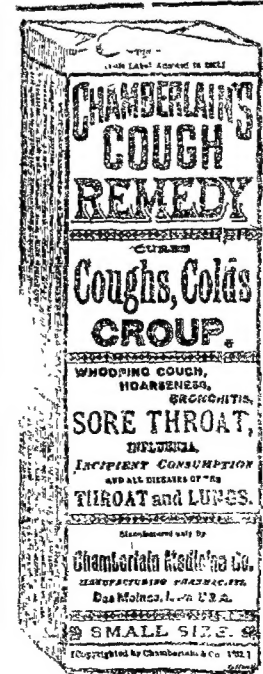
తెనుగు పంచనము

రెండుపంపులు (పతి 1 కి రూ 12-
తైత్తిరీయాపనివత్తు, సటిక ,, 8-
ద్యావకోపనివత్తులు, సంస్కృతమునకు పరిచైన తెనుగు 8-
ఆపకవియము, నూతనముదితము రావుసాహెబు గిడుగు
వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కృతము పరిష్క
రల పీఠికతో నున్నది. ,, 8-0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు నన్ను

292, ఎస్ట్రేడ, మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా

యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు

రోగము, గొంతుపుండు

గొంతురాపు, రొమ్మువడి

సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని

రకముల గొంతు వ్యాధులూ

మొదలగునవి కటా హంచ

లై పోవును, అన్నిజాగా

లలో విక్రయించ బగా

చున్నది. (3కి-3)

డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగుళ్యం దెల్ల కిరణును, ఇంద్రజితులయందెల్ల నయనమును, ప్రథానము ఆన విషయము నర్థజనులకు

వ్యాధిగ్రస్తునివనమును నివృత్తియొనకముగాఁ జేసి యామరకాంతమును బాధించు

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించితిరకాలము కరి శ్రమచేసి యాయుర్య

ఇదివరకే లోకమునందలిను వ్యాప్తము చేయబడి నుప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషించి

ఈ సుగంధనస్యమును సుకయోగించుటకు మొదలు, ముక్కు, కన్నులతో నుబంధించిన సమస్తవ్యాధులును

సాధారణముగా పోడినయెవర లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసార్లు జపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు

బుడ్డి ౧ కి ల. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా ౧ కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౦-౦

విలాసము:-గురుబనవ అందు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

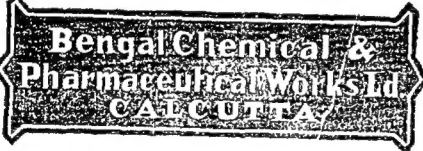
మ లే రి యా, ఇ త త జ్వ ర ము ల కు

వై రె క్సు

ఒక్కటే అమానుమైన నుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్క

వై రె క్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది రహస్యమైన బోధములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును.

అన్ని కేమిస్టులకు, బోషధశాలలకు,

వై ద్య శాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి గించు బోషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరూను ఓత్తరము వాసిన ధరల

"Depot for Burroughs Wellcome & Co," W. E. SMITH & Co. Ltd. Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers. MOUNT ROAD, MADRAS.

ఆనందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.

Table with 2 columns: Book Title and Price. Includes titles like 'శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము', 'శ్రీమహాభగవద్గీతావతారము', etc.

(50) ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెని, 286 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారు బండిని నడుపుటకును, మోకానిజం నేర్చుకొనగోరు విద్యార్థులు ఈ దిగువవిలాసమునకు

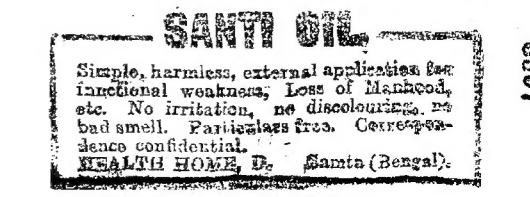
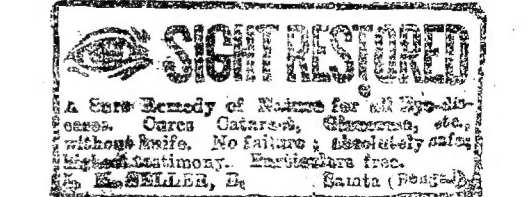
The Principal, Sri Ram Motar School (Govt. Recognized) 1/28 Muker Nallamuthu Street, G. T. Madras.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి 3౩ తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన,

చ మ త్కార గణితము

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, తిత్తిరగణితము, జ్యోతిషగణితము, మహాగణితము, షేక్రగణితము

For Sale:

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY

of India, Burma, and Ceylon

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factories, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traffic.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS

సాంస్కృతిక మొదలగు పరిశ్రమలకు లోకానుకూల కార్యకర్తలను కనుగొనగలగ.

వేన వేలు యోగ్యతాపత్రాలతో కొన్నిటిని ఈ దినపత్రికలో ప్రచురించుచున్నాము.

1. చాక్లెట్ ప్రభుత్వ, ఫోటో ఆర్థోగ్రాఫ్ యూనివర్సిటీ గ్రామ్యమేలు. ఎన్. కె. ఇన్స్టిట్యూట్ యూనివర్సిటీ ప్రభుత్వ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ వి. ఎల్. ఆఫ్ ఫిజియోలజీ ఇన్స్టిట్యూట్ లండన్, కెన్. కెమిస్ట్రీ, ఎగ్జిక్యూటివ్ సి. 2. బాంబాయి:— వి. లోకానుకూల కార్యకర్తల మార్కెటింగ్ సొసైటీ, బెల్లూరియా, మొదలగునవి గుర్తించుచున్నాము.

3. వి. ఎన్. ఆర్థోగ్రాఫ్, సినిమా రిజర్వ్, కానింగ్ కమిషన్, మైసూరు గవర్నమెంట్, మైసూరు సేవ్ కార్యకర్తల సంఘములను లోకానుకూల కార్యకర్తలను నేనుకొనగలగలమున్నాము. మిక్కిలి సులభము.

4) మ. కె. కె. బిక్రీలు కమిషన్ బిల్లు వ్యక్త దిస్కంసరి, 2-41 వీధి బాక్స్ బహు, రంగూను, బర్మా. వి. లోకానుకూల కార్యకర్తల మార్కెటింగ్, బాంబాయి, బాంబాయి వచ్చుచున్న కార్యకర్తలను సంప్రదించు.

5) మ. లాల్ సింగ్, మాథే, నల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ సి. హి, రామపురా. కృష్ణ సిక్కిండ్. వి. లోకానుకూల కార్యకర్తల మార్కెటింగ్ సేనుకొనగలగలమున్నాము. చాలాసంఖ్యగానున్నది. తక్షణము 12 నీసానుకూలమును బట్టి 13 ధర్ 0-4-0, 6 బుద్ధ 1-4-0 బాంబాయి ప్రేర.

సాంస్కృతిక మొదలగు పరిశ్రమలకు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

ఓ రియంట్

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైస్

అప్యారన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాలయ కరమగుకమిషన్ వరకు నిచ్చుటకు కంపెనీ వారాంధ్రించి యున్నాము.

విజయవాడ, కన్ వాసర్లగాను

పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ ద్యోగిస్తులు దరఖాస్తులను పంపుకొన కోరెదము.

జూలై 1924 జూలై 1924

ఈ పంలి రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యద్భుతమైయున్నది. హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్ అప్యారన్సు కంపెనీకి ప్రశంసలును సంపాదించుటకు శక్తిగలవారు మాకో సంబంధము నాపించుకొనకోరెదము. (672)

The Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings Post Box No. 8. Madras. Bangalore Branch:—No 3 South Parade Bangalore. Trivandrum Branch:—Trivandrum.

శ్రీ వ్యతరమైన వెంటుకల తైలము "మణినూనె"

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. వైట్ యిల్ యితర అపాయకరమైనవస్తువులు చేరుటలేదు. ఇది చాలకాలమునుండి మంచినీరును కలిసి, వాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి ధర్ రు. 1-0-0. దీనిని వాడుటచే వెంట్రుకలు మిక్కిలి కాంతిగా నల్లగాను, బలముగాను యుండును. మంచును రానీయక వెంట్రుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములను మా క్రొత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆ తంకని గ్రహ ఫార్మసి, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కంగుంది ఇండస్ట్రియల్ వర్క్స్

"టైక్స్ టైల్ కాఫ్" పోస్టు, కుప్పం రు. 7-4-0 లుకు

మియింటివద్దకు 1 కుప్పము మెత్త (27" X 78" కొలతగలది).

దానికి తగిన దిండుబకటి.

మెత్తవైన పరచుటకు తగిన, అందమైన ఒకగుడ్డ తెల్లదియైనను లేక గీతలదియైనను పంపబడును. చాలకాలమువరకుండునట్లు బాగుగా నేయబడినది. చేతిముగ్గుములతో 2/30 నెంబడు నూలుతో గుడ్డ నేయబడినది. చాయ గట్టిగా నుండును. వారివారికి తగినట్టి రంగులలోగలదు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము, పో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీది ముగరాను.

పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి వైద్యరత్న

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జి టౌన్ మదరాసు

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదవిద్యవేదములు దొరకు స్థలము
క్యాటలాగులు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును
ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

“స్వరస్సు అట్లాను టానికి మిక్కిలి
బలముగలది. నరములను జీర్ణ
కోశములను మంచి ఆరోగ్య
స్థితికి తెచ్చును. అందు
చేతనే నావద్దకువచ్చు
రోగులు అనేకులు
దీనినివాడి, అద్భు
తమైనగుణమును
పొందు
చున్నారు.”

ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎన్.

“అన్ని ఉదరరోగములకు, కారజ
సంబంధమైన వ్యాధులకు
అట్లాను టానికి మంచి
గుణమిచ్చుటను నేను
తెలిసికొంటిని

అదిగాక నరముల బలహీనముగల
వారందరను ఈ టానికును
నిర్భయముగా వాడ
వచ్చును.”

ఎల్. ఎమ్. అండు ఎన్.

సర్వకాలసంజీవి అగు
అట్లాను టానికును
యిప్పుడే పుచ్చుకొని
కాలసంజీవిని
వశపరచుకొందు
ఉష్ణదేశములకు తగిన టానికు

దేశమునందు రెండురతులుగా పనిచేయుటవల్లనే అట్లాను
టానికు మిక్కిలి జయము పొందుచున్నదని ప్రతి వైద్యునికి బాగుగా
తెలియును. తక్షణమే నరములు, మెదడు, దేశమునందుండు నన్నవి
మాంసము పాశములు మొదలగువానికి మంచిపుష్టి నిచ్చునట్టియు,
భుజించిన ఆహారము చక్కగా జీర్ణమగునట్లుచేసి, బలమును హెచ్చించి
నట్టియు, విలువగల ఓషధులు యిందులో చేరియున్నవి. కృతించిన
భాగములకు రెండింతలు వశితో మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును. అందు
చేతనే అట్లాను టానికు అతి త్వరలోనే శాశ్వతమైన గుణమునిచ్చును.
కెమిస్టుల అందరివద్దను దొరకును

మదన్ సన్సు అండు కో.,

కెమిస్టులు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో ఏజంట్లు:—ఎ.ఎన్. ఆర్. మూర్తి.

అండు సన్సు, 9, పావ్ హామ్స్ట్రాడ్స్

“నేను న్యూర స్త్రీనియా వ్యాధిగల
వారికి. నరములు కృశించిన
వారికి ఈ టానికును వాడి
తిని. అందుచే వారికి అ
మోఘమైన గుణము
కలిగినది నరముల
బలహీనము,
ముఖ్యముగా దీర్ఘ కాలమునుండి
అజీర్ణ వ్యాధి కో కూడనర
ముల బలహీనముగల
వారికి దీనిని నేను
సిపార్సు చేయు
చున్నాను.”

ఎ. బి. బి. ఎన్.

“నేను అట్లాను టా
నికుల వ్యాధిగ్రస్త
తిని మంచి గుణము
అమితముగా వై
వారికి ముఖ్య
యది అద్భుత
గుణమిచ్చిన
“పుష్టిని గోరు ప్రతి
దీనిని తప్పక పుచ్చు
టకు నేను సిపార్సుచేయు
చున్నాను.”

ఎల్. ఎమ్. అండు ఎన్.